

**«Банк ВТБ (Қазақстан)
акционерлік қоғамы
еншілес ұйымы**

Қаржылық есептілік

2022 жыл үшін
тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысымен

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржылық жағдай туралы есеп	1
Жиынтық кіріс туралы есеп	2
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	4

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. Қызметтің сипаттамасы	5
2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі	5
3. Есеп саясатының негізгі ережелері	6
4. Елеулі есепке алу пайымдары мен бағалаулары	20
5. Сегменттер бойынша ақпарат	22
6. Ақша қаражаты және олардың баламалары	27
7. Саудалық бағалы қағаздары	27
8. Қаржы ұйымдарындағы қаражат	27
9. Туынды қаржы активтері мен міндеттемелері	28
10. Клиенттерге кредиттер	29
11. Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құралдар мен активтер	38
12. Материалдық емес активтер	39
13. Салық салу	40
14. Өзге де активтер мен міндеттемелер	41
15. Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	43
16. Клиенттердің қаражаты	43
17. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	44
18. Жалдау бойынша міндеттемелер	44
19. Тәртіптелген борыш	45
20. Жарғылық капитал	45
21. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	45
22. Шарттық және шартты міндеттемелер	46
23. Таза комиссиялық кірістер	49
24. Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза (залалдар)/кірістер	49
25. Персоналға арналған шығыстар және өзге операциялық шығыстар	50
26. Акцияға шаққандағы (залал)/пайда	50
27. Тәуекелдерді басқару	52
28. Қаржы құралдарының әділ құны	66
29. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау	70
30. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	70
31. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер	73
32. Капиталдың жеткіліктілігі	74
33. Есепті күннен кейінгі оқиғалар	72

Шолпанай Құдайбергенова
«Russell Bedford A+ Partners» ХАК»
ЖШС Бас директоры

Қазақстан Республикасының аумағында аудиторлық қызметпен айналысуға арналған №18013076 мемлекеттік лицензиясын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік аудит комитеті 2018 жылғы «03» шілдеде берген.

ТӨУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

БАНК ВТБ (ҚАЗАҚСТАН) АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ ЕНШІЛЕС ҰЙЫМЫНЫҢ АКЦИОНЕРІ МЕН ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНЕ

ПІКІР

Біз қоса берілген Банк ВТБ (Қазақстан) акционерлік қоғамы еншілес ұйымының (бұдан әрі - Банк) 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің қаржылық жағдайы туралы есептен, 2022 жылғы Банктің жиынтық кірісі туралы есептен, 2022 жылғы Банк капиталындағы өзгерістер туралы есептен, 2022 жылғы Банктің ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, 2022 жылғы Банктің жылдық қаржылық есептілігіне ескертпелерден тұратын жылдық қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған жылдық қаржылық есептілік 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің қаржылық жағдайын, 2022 жылғы оның қызметінің қаржылық нәтижелерін және ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес барлық елеулі қатынастарда шынайы көрсетеді.

ПІКІР БІЛДІРУГЕ НЕГІЗ

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз осы қорытындының «Аудитордың жылдық қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде ашылған. Біз Аудиторлар мен аудиторлық ұйымдардың тәуелсіздік қағидаларына және Кәсіби бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары жөніндегі кеңес әзірлеген Кәсіби бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексіне (халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) сәйкес келетін Аудиторлардың кәсіби этикасы кодексіне сәйкес Банкке қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз кәсіби этиканың осы талаптарына сәйкес өзге де міндеттерді орындадық.

Біз алған аудиторлық дәлелдемелер біздің пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылады деп ойлаймыз.

АУДИТТИҢ НЕГІЗГІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл біздің кәсіби пайымдауымызға сәйкес, біздің аудитіміз үшін ағымдағы кезеңдегі жылдық қаржылық есептіліктің неғұрлым маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер біздің жылдық қаржылық есептілік аудиті контекстінде және осы есептілік туралы біздің пікірімізді қалыптастыру кезінде қаралды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Клиенттерге кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдарына» сәйкес клиенттерге кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған резерв деңгейін бағалау банк басшылығы қолданатын пайымдаудың түйінді саласы болып табылады. Қаржы құралын бастапқы танудан кейін кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаю факторларын анықтау және бағалау, сондай-ақ дефолт кезінде дефолт және күтілетін шығындар ықтималдығы деңгейін айқындау тарихи, ағымдағы және болжамды ақпаратты кәсіби пайымдауды, жол беруді және талдауды пайдалануды талап етеді.

Өртүрлі модельдер мен жорамалдарды пайдалану клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ-ға арналған резервтің шамасына айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

Клиенттерге берілген кредиттер көлемінің айтарлықтай болуына, сондай-ақ кәсіби пайымдаулардың айтарлықтай пайдаланылуына байланысты ККЗ-мен резервті бағалау аудиттің түйінді мәселесін білдірді.

Банктің жылдық қаржылық есептілігіне 10-ескертпеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банк клиенттерге кредиттердің жалпы сомасын 107.055.843 мың теңге және 210.862.584 мың теңге мөлшерінде, тиісінше 13.359.565 мың теңге және 14.077.477 мың теңге мөлшерінде ККЗ-ға тиісті резервтермен таныды.

ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес Банк қаржы активтерінің құнсыздануына резерв құру үшін ККЗ-ның ішкі моделін қолданады. Осы модельдің түйінді қағидаты негізделген және тексеруге болатын ретроспективті ақпаратты, ағымдағы экономикалық жағдайларды және болашақ оқиғалар мен экономикалық жағдайлардың негізделген болжамдарын пайдалануды назарға ала отырып, қаржы активтерінің кредиттік сапасының нашарлауын уақтылы көрсету; барлық ықтимал нәтижелерді бағалау нәтижесінде алынған мәндердің ықтимал сипаты; ақшаның уақытша құнының тұжырымдамасын қолдану болып табылады.

Банк қарыз алушыларының қаржылық көрсеткіштері, операциялық ортасы, макроэкономикалық көрсеткіштер, болжанатын ақша ағындары және т.б. туралы деректер негізінде модель ұжымдық негізде бағаланатын Банк қарыз алушыларының тобы үшін және жеке бағаланатын Банктің әрбір қарыз алушысы үшін дефолттың тиісті көрсеткішін жасайды.

ККЗ және Банк басшылығының ККЗ резервтерді бағалауға тәсілдері туралы ақпарат жылдық қаржылық есептілікке 3 «Есеп саясатының негізгі ережелері», 10 «Клиенттерге кредиттер» және 27 «Тәуекелдерді басқару» ескертпелерінде ашылған.

Осы салада жүргізілген аудиторлық рәсімдер:

- Күтілетін кредиттік залалдарға резервті бағалау әдіснамасын талдауды;
- Бастапқы танудан кейін клиенттерге кредиттер бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаю факторларын анықтау процестерін бақылау құралдарын талдау және тестілеу, оның ішінде: мерзімі өткен берешек мерзімі, қайта құрылымдаудың болуы, қарыз алушы туралы теріс ақпараттың болуы және басқа да факторлар;
- болжанатын макроэкономикалық көрсеткіштерді талдауды қоса алғанда, Банк басшылығының жорамалдарының және модельде пайдаланылатын бастапқы деректердің негізділігін бағалауды қамтиды;
- Біз бастапқы деректерді іріктемелі негізде тестілеуді және Банк ККЗ резервтерін, оның ішінде қарызға қызмет көрсету бойынша тарихи ақпаратты, кепілдік қамтамасыз етуді іске асырудан және берешекті ақшалай қаражатпен өтеуден дефолт жағдайында күтілетін шығындарды өтеуді бағалау кезінде пайдаланған жорамалдарды талдауды жүргіздік;
- Біз макроэкономикалық көрсеткіштердің болжамдарына және Банк ККЗ есептеу моделінде пайдаланған сценарийлердің салмақтық коэффициенттеріне талдау жүргіздік;
- ККЗ-мен резервті жеке бағалауға қатысты біз қарыз алушы туралы қаржылық және қаржылық емес ақпаратқа, сондай-ақ Банк пайдаланған шығындарды өтеу сценарийлеріне, оның ішінде кепілдік қамтамасыз етуді іске асыру есебінен іріктемелі негізде талдау жүргіздік.
- Біз ККЗ бойынша резервтерді іріктемелі негізде қайта есептеуді жүргіздік;
- Біз жылдық қаржылық есептілікке ескертулерде ашылған ККЗ-ға арналған резервтер туралы ақпаратты талдадық.

ӨЗГЕ ДЕ МӘЛІМЕТТЕР

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдық қаржылық есептілік аудитін басқа аудитор жүргізді, ол 2022 жылғы 25 ақпанда осы есептілікке қатысты сәйкестендірілмеген пікір білдірді.

ӨЗГЕ ДЕ АҚПАРАТ

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты болады. Басқа ақпарат 2022 жылғы жылдық есепте қамтылған ақпаратты қамтиды, бірақ жылдық қаржылық есептілікті және ол туралы біздің аудиторлық қорытындымызды қамтымайды. Жылдық есеп бізге осы аудиторлық қорытынды берілген күннен кейін ұсынылады.

Жылдық қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз басқа ақпаратқа қолданылмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті қамтамасыз ететін қорытынды бермейміз.

Біздің жылдық қаржылық есептілікке аудит жүргізуімізге байланысты біздің міндетіміз бізге ол қашан берілетін басқа ақпаратпен танысу және бұл ретте басқа ақпарат пен жылдық қаржылық есептілік немесе аудит барысында алынған біздің білімдеріміз арасында елеулі сәйкессіздіктер бар ма және өзге де ақпаратта өзге де елеулі бұрмалаулар бар ма деген мәселені қарау болып табылады. Егер біз жүргізген жұмыстың негізінде осындай басқа ақпараттың елеулі бұрмалануы бар деген қорытындыға келсек, біз оны Банктің Директорлар кеңесінің назарына жеткізуіміз қажет.

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ЖӘНЕ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУҒА ЖАУАП БЕРЕТІН ТҰЛҒАЛАРДЫҢ ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Басшылық ХҚЕС-на сәйкес көрсетілген жылдық қаржылық есептілікті дайындау және дұрыс ұсыну үшін және басшылық жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаулары жоқ жылдық қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты болады.

Жылдық қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашқаны үшін, және басшылық Банкті таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жол беру негізінде есептілікті жасағаны үшін үшін жауапты болады.

Директорлар кеңесі Банктің жылдық қаржылық есептілігін дайындауды қадағалау үшін жауапты болады.

АУДИТОРДЫҢ ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК АУДИТІ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Біздің мақсатымыз жылдық қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан айтарлықтай бұрмалаушылық болмайтынына және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытындыны шығаруда ақылға қонымды сенім алу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ ХАС сәйкес жүргізілген аудиттің олар болған кезде әрдайым елеулі бұрмалаушылықтарды анықтайтынына кепілдік болып табылмайды. Бұрмалау жосықсыз іс-әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтығында осы жылдық қаржылық есептілік негізінде қабылданатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде жорамалдауға болатын болса, елеулі болып есептеледі.

ХАС-на сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит бойы кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Бұдан басқа, біз мыналарды орындаймыз:

ХАС-на сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит бойы кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Бұдан басқа, біз мыналарды орындаймыз:

- а) жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің салдарынан жеке қаржы есептілігінің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдер әзірлейміз және жүргіземіз; өз пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелі қатенің нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, ақпаратты қасақана жіберуді, бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- б) жағдайларға сай келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатынсыз аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің ұғымын аламыз;

- в) қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпаратты тиісті түрде ашуды бағалаймыз;
- г) басшылықтың қызмет үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде – нәтижесінде Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыруға қабілеттілігіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғалармен немесе шарттармен байланысты елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деп тұжырым жасасақ, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда жеке қаржы есептілігінде ақпараттың сәйкесінші ашылуына назар аударуға немесе, егер ақпаратты мұндай ашу лайықсыз болып табылса, өз пікірімізді өзгертуге тиіспіз. Біздің тұжырымдарымыз өзіміздің аудиторлық қорытындымыз жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеп соғуы мүмкін;
- д) қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ жеке қаржылық есептілік оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғалар олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ететіндей болып ұсынылуын бағалауды жүргіземіз.

Біз Банктің Директорлар кеңесімен ақпараттық өзара іс-қимылды, басқалардан басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде аудит процесінде біз анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты оның назарына жеткізе отырып жүзеге асырамыз.

Біз сондай-ақ Директорлар кеңесіне тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы тұлғаларды аудитордың тәуелсіздігіне негізді түрде ықпал ететін деп есептеуге болатын барлық өзара қарым-қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдеме береміз.

Біз Директорлар кеңесінің назарына жеткізген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңдегі жылдық қаржылық есептіліктің аудиті үшін неғұрлым маңызды болған және аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелерді біздің аудиторлық қорытындыда сипаттаймыз, бұдан басқа осы мәселелер туралы ақпаратты жария ашуға заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған кезде, немесе өте сирек жағдайларда біз қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің қорытындыда хабарланбауы тиіс екендігін, себебі мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарлауынан қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп негізді түрде болжауға болады деген қорытындыға келеміз.

Бақыт Жұмадылов
Шолу тексеру жөніндегі тапсырманың жетекшісі

Аудитордың біліктілік куәлігінің № МФ-0001686, 30.06.2021 ж.

Михаил Брюханов
Тапсырма бойынша серіктес

Аудитордың біліктілік аттестатының № 06-000025, 20.12.2011 ж.

«06» наурыз 2023 ж.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

(мың теңгемен)

	Еск.	31 желтоқсан 2022 жыл	31 желтоқсан 2021 жыл
Активтер			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	6	73.984.944	260.182.713
Саудалық бағалы қағаздар	7	–	26.621.973
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	8	3.049.487	6.646.035
Туынды қаржы активтері	9	–	141.449
Клиенттерге кредиттер	10	93.696.278	196.785.107
Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құралдар мен активтер	11	6.012.520	5.515.298
Материалдық емес активтер	12	4.934.763	4.548.325
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	13	411.202	–
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	13	7.750.110	–
Өзге активтер	14	3.049.941	2.277.609
Активтер жиыны		192.889.245	502.718.509
Міндеттемелер			
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	15	58.251.193	33.127.421
Мемлекеттік субсидиялар		–	2.041.347
Туынды қаржылық міндеттемелер	9	1.406.000	124
Клиенттердің қаражаты	16	55.313.618	391.181.023
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	17	28.530.765	27.991.174
Жалдау бойынша міндеттемелер	18	1.938.409	1.521.731
Тәртіптелген борыш	19	–	8.663.252
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	13	–	39.867
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	13	–	475.474
Өзге де міндеттемелер	14	2.524.352	2.936.349
Міндеттемелер жиыны		147.964.337	467.977.762
Капитал			
Жарғылық капитал	20	73.757.000	29.957.000
(Жинақталған тапшылық)/бөлінбеген пайда		(28.832.092)	4.783.747
Капитал жиыны		44.924.908	34.740.747
Капитал мен міндеттемелердің жиыны		192.889.245	502.718.509

Банк Басқармасының атынан қол қойылды және шығарылымға бекітілді:

Д.А. Забелло

Басқарма төрағасы

А.В. Лаврентьева

Бас бухгалтер

2023 жылғы 6 наурыз

Қоса беріліп отырған 5-тен 72-ге дейінгі беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажыратымсыз бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	Еск.	2022 жыл	2021 жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім			
Ақша қаражаты және олардың баламалары		401.258	12.937.294
Қаржы ұйымдарындағы қаражат		290.723	504.262
Клиенттерге кредиттер		25.897.706	23.923.197
		26.589.687	37.364.753
Өзге де пайыздық кірістер			
Саудалық бағалы қағаздар		729.302	2.136.057
		27.318.989	39.500.810
Пайыздық шығыстар			
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты		(12.349.765)	(2.477.390)
Клиенттердің қаражаты		(4.796.580)	(12.144.168)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(3.112.410)	(2.059.116)
Тәртіптелген борыш		(839.833)	(774.770)
Жалдау бойынша міндеттемелер	18	(232.987)	(175.418)
		(21.331.575)	(17.630.862)
Кредиттік залалдар бойынша шығыстарға дейінгі таза пайыздық кіріс		5.987.414	21.869.948
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	21	(5.297.393)	(2.174.483)
Таза пайыздық табыс		690.021	19.695.465
Таза комиссиялық кірістер	23	4.876.867	4.874.211
Мемлекеттік субсидиялардан түсетін таза кірістер	15	–	88.225
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтату нәтижесінде таза залалдар		–	(8)
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза (залалдар)/кірістер		(116.478)	59.293
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза (залалдар)/кірістер:			
- сауда операциялары	24	4.147.837	(1.294.393)
- валюталық баптарды қайта бағалау	24	(40.841.134)	(795.585)
Өзге де кірістер		308.082	86.634
Пайыздық емес (шығындар)/кірістер		(31.624.826)	3.018.377
Персоналға жұмсалатын шығыстар	25	(7.150.342)	(7.812.204)
Өзге де операциялық шығыстар	25	(2.328.852)	(3.326.345)
Амортизация	11, 12	(1.247.998)	(1.048.058)
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар		(71.837)	(81.689)
Өзге де шығыстар		(160.167)	(185.256)
Пайыздық емес шығыстар		(10.959.196)	(12.453.552)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі (залал)/пайда		(41.894.001)	10.260.290
Корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыстар	13	8.278.162	(1.957.099)
Жыл ішіндегі (залал)/пайда		(33.615.839)	8.303.191
Өзге де жиынтық кіріс		–	–
Жыл ішіндегі жиынтық (шығыс)/кіріс жиыны		(33.615.839)	8.303.191
Акцияға шаққанда базалық және ажыратылған (залал)/пайда (теңгемен)	26	(4.557,65)	2.751,76

Қоса беріліп отырған 5-тен 72-ге дейінгі беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажыратылған бөлігі болып табылады.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	<i>Еск.</i>	<i>Жарғылық капитал</i>	<i>Бөлінбеген пайда/ (жинақталған тапшылық)</i>	<i>Капиталдың жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға		29.957.000	(3.519.444)	26.437.556
бір жылдағы пайда		–	8.303.191	8.303.191
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны		–	8.303.191	8.303.191
2021 жылғы 31 желтоқсанға		29.957.000	4.783.747	34.740.747
Жарғылық капиталды ұлғайту	20	43.800.000	–	43.800.000
Жыл ішіндегі залал		–	(33.615.839)	(33.615.839)
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны		43.800.000	(33.615.839)	10.184.161
2022 жылғы 31 желтоқсанға		73.757.000	(28.832.092)	44.924.908

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	Еск.	2022 жыл	2021 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары			
Алынған пайыздық кірістер		24.614.972	35.208.159
Төленген пайыздық шығыстар		(14.695.815)	(15.550.685)
Алынған комиссиялық кірістер		5.386.900	6.060.949
Төленген комиссиялық шығыстар		(586.771)	(1.075.892)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша шығыстарды шегергендегі іске асырылған кірістер/(шығыстар)		5.695.162	(1.240.846)
Персоналға төленген шығыстар		(7.396.567)	(7.245.126)
Төленген басқа да операциялық шығыстар		(2.705.557)	(3.088.921)
Операциялық қызметтен бастап операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі ақша ағындары		10.312.324	13.067.638
<i>Операциялық активтердегі таза азаю/(ұлғаю)</i>			
Саудалық бағалы қағаздар		27.234.797	896.093
Қаржы ұйымдарындағы қаражат		3.110.529	173.354
Клиенттерге кредиттер		101.939.449	(33.660.371)
Өзге де активтер		(110.937)	543.023
<i>Операциялық міндеттемелердегі таза ұлғаю/(азаю)</i>			
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты		(13.437.172)	448.857
Клиенттердің қаражаты		(355.058.176)	156.237.727
Өзге де міндеттемелер		(840.275)	(61.162)
Операциялық қызметтен корпоративтік табыс салығына дейінгі таза ақша ағындары		(226.849.461)	137.645.159
Төленген корпоративтік табыс салығы		(398.491)	(1.564.324)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі		(227.247.952)	136.080.835
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағындары			
Негізгі құралдарды сатып алу		(736.962)	(1.378.318)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(787.931)	(525.057)
Инвестициялық қызметтегі ақша қаражатын таза жұмсау		(1.524.893)	(1.903.375)
Қаржы қызметінен түскен ақша ағындары			
Акциялар шығарудан түсетін түсімдер		43.800.000	-
Тәртіптелген борыш		(11.535.000)	-
Жалдау бойынша төлемдер	18	(412.664)	(493.003)
Борыштық бағалы қағаздар шығарудан түсетін түсімдер	31	-	27.359.689
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды төлеу	31	-	(15.022.677)
Қаржы қызметінен түскен ақшалай қаражаттың таза түсімі		31.852.336	11.844.009
Айырбас бағамдарының өзгеруінің ақша қаражатына және олардың баламаларына әсері		10.722.740	14.281
Ақша қаражатын және олардың баламаларын таза (азайту)/ұлғайту		(186.197.769)	146.035.750
Жыл басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары		260.182.713	114.146.963
Жыл аяғындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	6	73.984.944	260.182.713
Ақшалай емес операциялар			
Кепілдік қамтамасыз етуді алып қою		122.500	326.454

Қоса беріліп отырған 5-тен 72-ге дейінгі беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамай бөлігі болып табылады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

1. Қызметтің сипаттамасы

Банк ВТБ (Қазақстан) акционерлік қоғамы еншілес ұйым (бұдан әрі мәтін бойынша - «Банк») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2008 жылғы 19 қыркүйекте құрылды. Банк 2022 жылғы 31 желтоқсанға Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі мәтін бойынша «ҚРҰБ») берген банктік және өзге де операцияларды және бағалы қағаздар нарығында қызметті жүргізуге арналған бас лицензияның негізінде жүзеге асырды, ол алдыңғы лицензияларды алмастырады.

Банк халықтың салымдарын қабылдайды, Қазақстан Республикасының аумағында және одан тыс жерлерде кредиттер береді және ақша қаражатын аударуды жүзеге асырады, валюта айырбастау операцияларын жүргізеді, сондай-ақ Банктің клиенттері болып табылатын заңды және жеке тұлғаларға басқа да банктік қызметтер көрсетеді.

Банктің бас кеңсесінің тіркелген мекенжайы: 050040, Алматы қаласы, Тимирязев көшесі, 26/29, Қазақстан Республикасы. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің Қазақстан Республикасының аумағында 12 филиалы болды (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 17 филиал).

Банк Қазақстандық депозиттерге кепілдік беру қорының (бұдан әрі - «ҚДКҚ») қатысушысы болып табылады. Қордың негізгі мақсаты қорға қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда салымшылардың мүдделерін қорғау болып табылады. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салымшылар депозиттер бойынша олардың сомасына және валютасына қарай шектеулі сақтандыру жабынын ала алады: теңгемен - 10.000 мың теңгеге дейін, шетел валютасымен - 5.000 мың теңгеге дейін, теңгемен жинақ салымдары - 20.000 мың теңгеге дейін.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің жалғыз акционері «Банк ВТБ» Жария Акционерлік қоғамы (Ресей) (бұдан әрі мәтін бойынша - «Негізгі компания») болып табылады. Ресей Федерациясының Үкіметі Банктің соңғы бақылаушы тарабы болып табылады.

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Жалпы бөлім

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша «ХКЕС») сәйкес дайындалды.

Осы қаржылық есептілік «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде белгіленгендерді қоспағанда, тарихи құны бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалған.

Осы қаржылық есептілік, егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен ұсынылған.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел валютасындағы шоттар бойынша монетарлық қалдықтарды қайта бағалау үшін пайдаланылған ресми айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 462,65 теңгені құрады (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 1 АҚШ доллары үшін 431,80 теңге).

Банктің қаржылық есептілігі басшылық жасаған кутулер мен бағалауларға негізделген қызметтің үздіксіздігі туралы жол беруді негізге ала отырып дайындалды. Жеткілікті қаржыландырудың болуы және Банктің өзінің қолданыстағы міндеттемелерін орындауды жалғастыру қабілеті оның қызметінің үздіксіздігі туралы жорамал үшін маңызды болып табылады. Осы кутулер мен бағалауларға Бас компания тарапынан болашақ қолдау, ақша қаражатының күтілетін болашақ ағындары және болжанатын қаржылық нәтижелер сияқты оқиғалар әсер етуі мүмкін. Банк басшылығы Банк таяу болашақта өз қызметін жалғастырады және қажет болған жағдайда Бас компания тарапынан қажетті қаржылық қолдау алуға қабілетті деп пайымдайды.

Бағалардың белгісіздігі

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақпаратқа қол жетімді болған шамада Банк ККЗ бағалау (10-ескертпе) және қаржы құралдарының әділ құнын бағалау (28-ескертпе) жүргізу кезінде күтілетін болашақ ақша ағындарының қайта қаралған бағаларын көрсетті.

Функционалдық валюта және қаржылық есептілік деректерін ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Банк жүргізетін операциялардың көпшілігін экономикалық мәнін және оған байланысты оның қызметіне әсер ететін мән-жайларды бағалау және көрсететін теңге Банктің функционалдық валютасы болып табылады.

Қазақстандық теңге сондай-ақ осы қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Қаржылық есептіліктің барлық деректері тұтас мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөнгелектелген.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Есеп саясатындағы өзгерістер

2022 жылға қаржылық есептілікті дайындау кезінде есеп саясаты мен есептеу әдістемесінің 2021 жылға қаржылық есептілікті дайындау кезіндегі қағидаттары қолданылды.

Төменде келтірілген стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер Банк үшін 2022 жылғы 01 қаңтардан бастап қолданыла бастады, бірақ 2022 жылғы қаржылық есептілікке елеулі ықпал етпеді:

- ХҚЕС 16 «Негізгі құралдар» түзетулері - «болжамды пайдаланғанға дейінгі түсім»;
- ХҚЕС 3 «Тұжырымдамалық негізге сілтемелер» түзетулері;
- ХҚЕС 37 «Залалды шарттар - келісімшартты орындау құны» түзетулері

Әділ құнды бағалау

Банк пайда немесе залал арқылы әділ құн (ПЗӘҚ) бойынша және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн (ӨЖКӘҚ) бойынша және әрбір есепті күнге әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын бағалайды. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының әділ құны туралы ақпарат 28-ескертпеде ашылады.

Әділ құн активті сату кезінде алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміле барысында міндеттемені беру кезінде төленетін баға болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру мақсатында мәміле:

- осы актив немесе міндеттеме үшін негізгі болып табылатын нарықта; немесе
- осы активке немесе міндеттемеге қатысты неғұрлым тиімді нарықта негізгі нарық болмаған кезде жүзеге асырылады деп пайымдайды.

Банктің негізгі немесе неғұрлым тиімді нарыққа қолжетімділігі болуы тиіс. Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарыққа қатысушылар активтің немесе міндеттеменің бағасын белгілеу кезінде нарыққа қатысушылар өздерінің ең жақсы экономикалық мүдделерінде әрекет ететін жағдайда пайдаланатын жорамалдарды пайдалана отырып бағаланады. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарық қатысушысының не активті неғұрлым жақсы және неғұрлым тиімді пайдалану арқылы не оны осы активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдаланатын нарықтың басқа қатысушысына сату арқылы экономикалық пайданы өндіру қабілетін назарға алады.

Банк осы жағдайларда орынды және әділ құнды бағалау үшін жеткілікті деректер қолжетімді бағалаудың осындай модельдерін пайдаланады және бұл ретте релевантты бақыланатын бастапқы деректерді барынша пайдалануға және бақыланбайтын бастапқы деректерді пайдалануды барынша азайтуға мүмкіндік береді. Әділ құны қаржылық есептілікте бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде төменде сипатталған әділ құн иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей - ұқсас активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы баға белгілеулері (түзетілмейтін).
- 2-деңгей - иерархияның неғұрлым төмен деңгейіне жататын әділ құнды бағалау үшін елеулі бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын бағалау модельдері.
- 3-деңгей - иерархияның неғұрлым төмен деңгейіне жататын әділ құнды бағалау үшін елеулі бастапқы деректер нарықта байқалатын болып табылмайтын бағалау модельдері.

Қайталанатын негізде қаржылық есептілікте танылатын активтер мен міндеттемелер жағдайында Банк әрбір есепті кезеңнің соңына жіктеуді (жалпы әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректер негізінде) қайта талдай отырып, оларды иерархия деңгейлері арасында аудару қажеттілігін айқындайды.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтер мен міндеттемелер

Бастапқы тану

Танылған күні

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді стандартты талаптармен сатып алу немесе сату мәміле жасалған күні, яғни Банк активті немесе міндеттемені сатып алу бойынша міндеттемені өзіне алған күні көрсетіледі. Стандарттық талаптармен сатып алуға немесе сатуға шарттың шеңберінде қаржылық активтер мен міндеттемелерді сатып алу немесе сату жатады, оның талаптары бойынша нарықта қабылданған қағидаларда немесе келісімдерде белгіленген мерзім шегінде активтер мен міндеттемелерді жеткізу талап етіледі.

Бастапқы бағалау

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдарын жіктеу құралдарды басқару үшін пайдаланылатын шарттық талаптарға және бизнес-модельге байланысты болады. Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер ПЗӘҚ бойынша бағаланатын жағдайларды қоспағанда, мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, қаржы құралдары бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді бағалау санаттары

Банк өзінің барлық қаржылық активтерін активтерді басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модель және:

- амортизацияланған құн;
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн (бұдан әрі мәтін бойынша - «ӨЖКӘҚ»);
- пайда және залалдар арқылы әділ құн (бұдан әрі мәтін бойынша - «ПЗӘҚ») бойынша бағаланатын активтердің шарттық талаптары негізінде жіктелі.

Банк саудаға арналған туынды құралдар мен құралдарды ПЗӘҚ бойынша жіктелі және бағалайды. Банк, егер мұндай жіктеу бағалау немесе тану қағидаларын қолданудың сәйкессіздігін жоюға немесе едәуір азайтуға мүмкіндік берсе, қаржы құралдарын өз қалауы бойынша ПЗӘҚ бойынша бағаланатын ретінде жіктелі алады.

Қарыздар мен қаржылық кепілдіктер беру бойынша міндеттемелерден басқа қаржылық міндеттемелер, егер олар саудаға және туынды құралдарға арналған болып табылса, амортизацияланған құн бойынша немесе ПЗӘҚ бойынша бағаланады не Банктің қалауы бойынша әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелі.

Қаржы ұйымдарындағы қаражат және клиенттерге кредиттер

Банк қаржы ұйымдарындағы қаражатты, клиенттерге кредиттерді және басқа да қаржы активтерін амортизацияланған құн бойынша бағалайды, егер мынадай екі шарт орындалса:

- қаржы активі бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін қаржы активтерін ұстап қалу болып табылады;
- қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндері борыштың негізгі сомасының шотына төлемдер және борыштың (SPPI) негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар болып табылатын ақша ағындарының алынуын негіздейді.

Аталған шарттар төменде толығырақ қаралады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтер мен міндеттемелер (жалғасы)

Бастапқы бағалау (жалғасы)

Бизнес-модельді бағалау

Банк бизнес-модельді айқындайды, ол бизнестің белгілі бір мақсатына қол жеткізу үшін топтарға біріктірілген қаржы активтерін басқарудың қалай жүзеге асырылатынын ең жақсы көрсетеді.

Банктің бизнес-моделі жекелеген құралдар деңгейінде емес, портфельдерді біріктірудің неғұрлым жоғары деңгейінде бағаланады және мынадай бақыланатын факторларға негізделеді:

- бизнес-модельдің нәтижелілігі және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің кірістілігі қалай бағаланады және бұл ақпарат ұйымның негізгі басқарушы персоналына қалай хабарланады;
- бизнес-модельдің нәтижелілігіне (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің кірістілігіне) және атап айтқанда, осы тәуекелдерді басқару тәсіліне әсер ететін тәуекелдер;
- бизнесті басқаратын менеджерлер қалай сыйақы алады (мысалы, сыйақы басқарылатын активтердің әділ құнына немесе шартта көзделген алынған ақша ағындарына негізделген бе);
- күтілетін жиілік, сату көлемі мен мерзімі де Банктің бизнес-моделін бағалау кезіндегі маңызды аспектілер болып табылады.

Бизнес-модельді бағалау «ең нашар» немесе «стрестік» сценарийлерді есепке алмай, пайда болуы негізді түрде күтілетін сценарийлерге негізделген. Егер ақша ағындары бастапқы танылғаннан кейін Банктің күтулерінен өзгеше тәсілмен іске асырылса, Банк осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қалған қаржы активтерінің сыныптамасын өзгертпейді, бірақ бұдан әрі мұндай ақпаратты жақында құрылған немесе жақында сатып алынған қаржы активтерін бағалау кезінде назарға алады

«Борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігінің пайыздарының шотына ғана төлемдер» тесті (SPPI тест)

Жіктеу процесінің екінші кезеңі шеңберінде Банк шартта көзделген актив бойынша ақша ағындарының борыштың негізгі сомасының шотына және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздарға ғана төлемдер болып табылатындығын айқындау үшін қаржы активінің шарттық талаптарын бағалайды (яғни SPPI тест).

Осы тесттің мақсаттары үшін «борыштың негізгі сомасы» бастапқы тану кезінде қаржы активінің әділ құнын білдіреді және ол осы қаржы активінің қолданылу мерзімі ішінде өзгеруі мүмкін (мысалы, егер борыштың негізгі сомасын өтеу есебіне төлем немесе сыйлықақы/дисконт амортизациясы орын алса).

Кредиттік шарт шеңберіндегі пайыздардың неғұрлым елеулі элементтері әдетте ақшаның уақытша құны үшін өтеу және кредиттік тәуекел үшін өтеу болып табылады. Тест жүргізу үшін SPPI Банк пайымдауды қолданады және орынды факторларды талдайды, мысалы, қаржы активі қандай валютада көрсетілген және пайыздық мөлшерлеме белгіленген кезең.

Сонымен қатар, базалық кредиттік келісіммен байланысты емес ақша ағындарының тәуекелдерге ұшырауына немесе шартта көзделген құбылмалылығына елеусіз аз әсер ететін шарттық талаптар шартта көзделген ақша ағындарының туындауына себепші болмайды, олар тек борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың шотына төлемдер болып табылады. Мұндай жағдайларда қаржы активін ПЗӘҚ бойынша бағалау қажет.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтер мен міндеттемелер (жалғасы)

Бастапқы бағалау (жалғасы)

Қаржылық кепілдіктер, аккредитивтер және кредиттер беру бойынша міндеттемелер

Банк кредиттер беру бойынша қаржылық кепілдіктер, аккредитивтер мен міндеттемелер шығарады.

Қаржылық кепілдіктер бастапқыда алынған сыйлықақы сомасында әділ құн бойынша қаржылық есептілікте танылады. Бастапқы танығаннан кейін Банк пайда немесе залал құрамында танылған жинақталған амортизацияны және күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған бағалау резервін шегере отырып, бастапқы танылған соманың ең үлкен шамасы бойынша әрбір кепілдік бойынша өз міндеттемесін бағалайды.

Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер мен аккредитивтер шарттық міндеттемелер болып табылады, олардың талаптары бойынша Банк міндеттеменің қолданылу мерзімі ішінде клиентке алдын ала келісілген талаптармен кредит немесе аккредитив беруге міндетті. Кредиттер мен аккредитивтерді беру бойынша міндеттемелер ХҚЕС (IFRS) 9 белгілі бір талаптарға сәйкес кредитті немесе аккредитивті беру бойынша тұрақты шарттық міндеттемелер ретінде сипатталады. Мұндай міндеттемелерге қатысты ККЗ-ын бағалауға қойылатын талаптар қолданылады.

Банк кейде нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша кредиттер беру бойынша міндеттемелер шығарады. Мұндай міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша танылады және кейіннен ККЗ бойынша бағалау резерві сомасының және кірістің танылған жинақталған сомасы орынды болғанда шегеріле отырып, бастапқы танылған соманың ең көп шамасы бойынша бағаланады.

Орындау кепілдіктері

Орындау кепілдіктері - егер басқа тарап шартта көзделген міндетті орындамаса, өтемақы беретін шарттар. Орындау кепілдіктері кредиттік тәуекелді бермейді. Орындау кепілдігі бар шарт бойынша тәуекел шартта көзделген міндеттерді екінші тараптың орындамау мүмкіндігі болып табылады. Тиісінше, орындау кепілдіктері қаржы құралдары болып табылмайды және сондықтан ХҚЕС (IFRS) 9 қолдану саласына жатпайды.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді қайта жіктеу

Банк қаржы активтерін басқарудың бизнес-моделін өзгертетін ерекше жағдайларды қоспағанда, Банк оларды бастапқы танығаннан кейін қаржы активтерін қайта жіктемейді. Қаржылық міндеттемелер ешқашан қайта жіктелмейді. 2022 жылы Банк қаржылық активтер мен міндеттемелерді қайта жіктемеді.

Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражаты және олардың баламалары қолма-қол ақша қаражатын, ҚРҰБ-гі қаражатты қандай да бір шарттық міндеттемелермен ауыртпалық салынбаған, туындаған күннен бастап тоқсан күн ішінде өтеу мерзімі бар кредиттік ұйымдардағы салымдарға қаражат пен депозиттерді қамтиды.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Туынды қаржы құралдары

Банк өзінің әдеттегі қызметі барысында валюта нарықтарындағы әртүрлі туынды қаржы құралдарын (форвардтарды, своптарды және опциондарды қоса алғанда) пайдаланады. Бұл қаржы құралдары саудаға арналады және бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Әділ құн тиісті базалық құралдардың ағымдағы нарықтық және шарттық құнына және өзге де факторларға негізделген нарықтық баға белгілеулер немесе бағалау модельдері негізінде айқындалады. Оң әділ құны бар туынды қаржы құралдары активтер құрамында, ал теріс әділ құны бар туынды қаржы құралдары міндеттемелер құрамында көрсетіледі. Көрсетілген құралдармен жасалатын операциялар бойынша пайда мен залалдар пайда немесе залал құрамында саудалық бағалы қағаздарымен жасалатын операциялар құрамында немесе қаржы құралының түріне байланысты шетел валютасындағы операциялар (сауда операциялары) құрамында көрсетіледі.

Кіріктірілген туынды құрал – бұл гибридік шарттың, сондай-ақ туынды емес негізгі шартты қамтитын компоненті, оның қолданылу нәтижесінде құрамдастырылған құралдан кейбір ақша ағындары дербес туынды құрал жағдайында қалай орын алатындығына ұқсас өзгереді. Кіріктірілген туынды құрал келісілген пайыздық мөлшерлемеге, қаржы құралының бағасына, тауардың бағасына, валюта бағамына, бағалар немесе мөлшерлемелер индексіне, кредиттік рейтингке немесе кредиттік индекске немесе қандай да бір басқа айнымалыға сәйкес шартта айқындалуы мүмкін кейбір немесе барлық ақша ағындарының өзгеруін айқындайды, егер ол қаржылық емес айнымалысы жағдайында болып табылмаса, шарт бойынша қандай да бір тарап үшін ерекше. Қаржы құралына байланған, алайда шарт бойынша осындай құралға қарамастан берілуі немесе басқа контрагентпен жасалуы мүмкін туынды құрал кіріктірілген туынды құрал емес, жеке қаржы құралы болып табылады.

Қаржылық міндеттемелер мен қаржылық емес негізгі шарттардың құрамына енгізілген туынды құралдар жеке ескеріледі және егер олар туынды қаржы құралын айқындауды қанағаттандырса, әділ құн бойынша көрсетіледі (жоғарыдан қараңыз), олардың тәуекелдері мен сипаттамалары негізгі шарттардың тәуекелдерімен және сипаттамаларымен тығыз байланыста болмайды, ал негізгі шарттардың өздері сатуға арналмайды және ПЗӨҚ бойынша бағаланбайды. Негізгі шарттан бөлінген кіріктірілген туынды құралдар сауда портфелінің құрамында әділ құн бойынша ескеріледі, бұл ретте әділ құнның барлық өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Қаржы активтерін жіктеу бизнес-модель және SPPI тестін бағалау негізінде жүзеге асырылады.

Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың компоненттері, егер шарттық келісім нәтижесінде Банктің ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін беруге не міндеттемені өз үлестік құралдарының тіркелген санына ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасын айырбастау жолымен өзгеше түрде орындауға міндеттемесі болса, міндеттемелер ретінде жіктеледі. Мұндай құралдар Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі алдындағы берешекті, кредиттік ұйымдардың қаражатын, клиенттердің қаражатын, шығарылған борыштық бағалы қағаздарды, өзге де қарыз қаражатын және реттелген қарыздарды қамтиды. Бастапқы танылғаннан кейін қарыз қаражаты тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі. Пайда мен залалдар міндеттемелерді тану тоқтатылған кезде, сондай-ақ амортизация процесінде пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Жалдау

i. Банк жалға алушы ретінде

Банк қысқа мерзімді жалдау мен құны төмен активтерді жалға беруден басқа, барлық жалдау шарттарын тануға және бағалауға бірыңғай тәсілді қолданады. Банк базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін жалдау төлемдері мен пайдалану құқығы нысанындағы активтерді жүзеге асыруға қатысты жалдау жөніндегі міндеттемелерді таниды.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Жалдау (жалғасы)

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Банк жалдау басталған күнге (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күнге) пайдалану құқығы нысанындағы активтерді таниды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған залалдарды шегергенде, жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетумен бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құны жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жалға алу бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегере отырып жүргізілген бастапқы тікелей шығындар мен жалдау төлемдерін қамтиды. Егер Банктің жалға алу мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығын алатынына жеткілікті сенімділік болмаса, пайдалану құқығы нысанындағы танылған актив активті ұтымды пайдаланудың болжамды мерзімі немесе жалдау мерзімі сияқты неғұрлым қысқа кезеңдердің ішінде желілік әдіспен амортизацияланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану мәніне тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Банк жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Жалдау төлемдері алуға жалға алу бойынша кез келген ынталандырушы төлемдерді шегергендегі тіркелген төлемдерді (оның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдерді), индекске немесе мөлшерлемеге байланысты жалдау төлемдерін және тарту құнының кепілдіктері бойынша төленетін сомаларды қамтиды. Егер Банк осы опционды орындайтынына жеткілікті сенім болса, жалға алу төлемдері сатып алуға опционды орындау бағасын және егер жалдау мерзімі Банктің жалдауды тоқтатуға опционды әлеуетті орындауын көрсетсе, жалға беруді тоқтатқаны үшін айыппұлдарды төлеуді қамтиды. Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт басталатын кезеңде шығыстар ретінде танылады.

Егер жалдау шартында кепілге қойылған пайыздық мөлшерлеме оңай айқындалмаса, Банк жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін жалдау басталған күнге қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Бұдан басқа, түрлендірілген, жалдау мерзімі өзгерген, тіркелген жалдау төлемдерінің мәні бойынша өзгерген немесе базалық активті сатып алуға опционның бағасы өзгерген жағдайда жалдау бойынша міндеттемелердің баланстық құнын қайта бағалау жүргізіледі.

Қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалдау

Банк сондай-ақ жалға алу мерзімі жалға алу басталған күні 12 айдан аспайтын және сатып алуға (қысқа мерзімді жалға алуға) опционы жоқ жалдау шарттары үшін, сондай-ақ базалық активтің құны төмен (құны төмен активтерді жалға алу) жалдау шарттары үшін танудан босатуды пайдалануға шешім қабылдады.

ii. Операциялық жалдау – Банк жалға беруші ретінде

Банк активті иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы бермейтін жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Жалдаудан туындайтын табыс жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен ескеріледі және өзінің операциялық сипатына байланысты жиынтық кіріс туралы есепте түсім құрамына енгізіледі. Операциялық жалдау шарттарын келісу және жасасу процесінде шеккен бастапқы тікелей шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына енгізіледі және жалдау мерзімі ішінде жалға беруден түскен кіріс сияқты негізде танылады. Шартты жалдау төлемдері олар алынған кезеңде түсім ретінде танылады.

iii. Қаржылық жалдау – Банк жалға беруші ретінде

Банк жалдау төлемдері бойынша дебиторлық берешекті жалдау мерзімі басталған күннен бастап жалға берілетін таза инвестицияларға тең сомада көрсетеді. Қаржылық кіріс таза инвестициялардың баланстық сомасына кірістіліктің тұрақты кезеңдік нормасын көрсететін схема бойынша есептеледі. Бұл үшін, тікелей шығындар жалдау төлемдері бойынша дебиторлық берешектің бастапқы сомасының құрамына ескеріледі.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Жалдау (жалғасы)

iv. Қаржы құралдарын өзара есепке алу

Қаржылық актив пен қаржылық міндеттеме танылған сомаларды есепке алуды жүзеге асыруға заңды қорғалған құқық болған кезде және нетто-негізде есеп айырысуды жүзеге асыру не активті іске асыру және міндеттемені бір мезгілде орындау ниеті болған кезде қаржылық жағдай туралы есепте нетто-шаманы ұсына отырып, өзара есеп айырысуға жатады. Сынақты жүзеге асыру құқығы болашақтағы оқиғаға байланысты болмауға тиіс және барлық мынадай жағдайларда:

- әдеттегі қызмет барысында;
- дефолт жағдайында; және
- ұйым немесе контрагенттердің біреуі дәрменсіз немесе банкрот болған жағдайда.

Бұл шарттар, әдетте, неттинг туралы бас келісімдерге қатысты орындалмайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте толық сомада көрсетіледі.

Кредиттерді қайта құрылымдау

Банк мүмкіндігінше кепілге өндіріп алудың орнына кредиттер бойынша талаптарды қайта қарауға, мысалы, төлемдердің шарттық мерзімін ұзартуға және кредиттеудің жаңа талаптарын келісуге ұмтылады.

Егер шарттың талаптары шын мәнінде жаңа кредит болатындай етіп қайта қаралса, банк қаржылық активті, мысалы клиентке берілген кредитті тануды тоқтатады, ал айырмашылық құнсызданудан болған залал танылғанға дейін тануды тоқтатудан пайда немесе залал ретінде танылады. Бастапқы тану кезінде кредиттер, құрылған кредит сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған актив (СҚКҚ) деп есептелген жағдайларды қоспағанда, ККЗ бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатады. Клиентке кредитті тануды тоқтату керектігін бағалау кезінде Банк басқалардан басқа мынадай факторларды қарайды:

- кредит валютасының өзгеруі;
- контрагентті өзгерту;
- түрленім құрал бұдан былай SPP1 тест критерийлеріне жауап бермейтініне әкеліп соқтыра ма.

Егер түрленім ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, түрленім танудың тоқтатылуына әкеп соқпайды. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Банк құнсызданудан болатын залал танылғанға дейін пайда немесе залал құрамында тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсімінің құрамында ұсынылатын түрленімнен алынған пайданы немесе залалды таниды.

Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіру жағдайында Банк кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюының немесе активтерді кредиттік-құнсызданғандар ретінде жіктеу қажеттілігінің болуын қайта бағалайды. Активті түрлендіру нәтижесінде кредиттік-құнсызданған ретінде жіктелгеннен кейін ол кем дегенде 6 айлық сынақ кезеңі ішінде 3-кезеңнің құрамында қалады. Қайта құрылымдалған қарызды 3-кезеңнен ауыстыру үшін түрлендірілген төлем кестесіне сәйкес сынақ кезеңінің кемінде жартысы ішінде негізгі борыштың немесе пайыздың шамалы сомасынан артық тұрақты төлемдер қажет.

IBOR реформасын іске асыру шеңберінде көптеген қаржы құралдары өзгерген немесе IBOR-дан тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемеге көшу шамасына қарай өзгертілетін болады. Қаржы құралының пайыздық мөлшерлемесін өзгертуден басқа, мұндай көшу кезінде қаржы құралының шарттарына қосымша өзгерістер енгізілуі мүмкін. Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары жағдайында Банк алдымен базалық пайыздық мөлшерлеменің тәуекелсіз мөлшерлемеге өзгеруін көрсету үшін *3-ескертпеде* сипатталған практикалық сипаттағы жеңілдетуді қолданады. Содан кейін практикалық сипаттағы жеңілдету қолданылмайтын кез келген өзгерістерге қатысты Банк осы өзгерістердің елеулі болып табылатынын бағалау үшін пайымдауды пайдаланады. Егер бұл өзгерістер елеулі болса, қаржы құралын тану тоқтатылады және жаңа қаржы құралы танылады. Егер өзгерістер маңызды болмаса, Банк қаржы құралының жалпы баланстық құнын қайта қаралған тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған практикалық сипаттағы жеңілдету қолданылмайтын өзгерістердің келтірілген құнына түзетеді.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активі (немесе қолданылатын жерде - қаржы активінің бір бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігі), егер:

- активтен ақша ағынын алу құқығының қолданылу мерзімі өтіп кетсе;
- Банк активтен ақша ағынын алу құқығын берді немесе «транзиттік» келісім шарттарында үшінші тарапқа елеулі кідіріссіз алынған ақша ағынын толық аудару міндеттемесін қабылдаса; сондай-ақ
- Банк (а) активтен барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде берді не (б) бермеген болса, бірақ активтен түскен барлық тәуекелдер мен пайданы өзінде сақтамаса, бірақ осы активке бақылауды бермесе, қаржылық жағдай туралы есепті танылуды тоқтатады.

Егер Банк активтен ақша ағынын алуға өзінің құқықтарын берген жағдайда, бұл ретте өзіне байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы бере отырып та, сақтай да, сондай-ақ активке бақылауды бермей де, мұндай актив Банктің осы активке қатысуының жалғасуы шегінде есепте көрсетіледі. Берілген актив бойынша кепілдік нысаны бар активке қатысуды жалғастыру активтің бастапқы баланстық құнының ең аз мәні және Банкке төлеуге ұсынылуы мүмкін өтемнің ең жоғары мөлшері бойынша бағаланады.

Есептен шығару

Қаржы активтері Банк енді олардың құнын өтеуді күтпеген кезде ғана ішінара не тұтастай есептен шығарылады. Егер есептен шығаруға жататын сома құнсыздануға жинақталған резервтің шамасынан жоғары болса, онда айырма алдымен резервтің ұлғаюы ретінде ескеріледі, ол кейін жалпы баланстық құнға қолданылады. Кез келген кейінгі қалпына келтіру кредиттік залалдар бойынша шығыстарға жатады. Есептен шығару тануды тоқтатуға жатады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемені тану тиісті міндеттеменің қолданылу мерзімі орындалған, күші жойылған немесе аяқталған жағдайда тоқтатылады.

Бір қолда бар қаржылық міндеттемені нақ сол кредитор алдындағы елеулі ерекшеленетін шарттармен басқа міндеттемені ауыстырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеменің талаптары елеулі түрде түрлендірілген жағдайда бастапқы міндеттемені тану тоқтатылады, ал жаңа міндеттеме пайданың немесе залалдың құрамындағы міндеттемелердің баланстық құнындағы айырманы тану арқылы есепте көрсетіледі.

Мемлекеттік субсидиялар

Егер мемлекеттік субсидиялар алынатынына және олармен байланысты барлық шарттар орындалатынына негізделген сенім болса, олар танылады. Егер субсидия белгілі бір шығыстарды қаржыландыру мақсатында берілсе, ол шығыстар ол өтеуге тиіс тиісті шығындар есептен шығарылатын кезеңдерде жүйелі негізде табыс ретінде танылуға тиіс.

Банк монетарлық емес активтер түрінде субсидия алған жағдайда, актив пен субсидия номиналды шама бойынша ескеріледі және ұтымды пайдаланудың күтілетін мерзімі ішінде базалық активтен алынатын пайданы тұтыну құрылымына сәйкес жыл сайын тең бөліктермен пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Мемлекет нарықтық пайыздан төмен мөлшерлеме бойынша берген қарыздан алынатын пайда мемлекеттік субсидия ретінде ескеріледі. Қарыз ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» сәйкес танылады және бағаланады. Пайыз мөлшерлемесін нарықтан төмен пайдаланудан түсетін пайда ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес айқындалған қарыздың бастапқы баланстық құны мен түскен қаражат арасындағы айырма ретінде бағаланады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Салық салу

Пайдаға корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептеледі.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, барлық уақытша айырмаларға қатысты есептеледі. Кейінге қалдырылған пайдаға салынатын салықтар қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасында туындайтын барлық уақытша айырмалар бойынша көрсетіледі. кейінге қалдырылған пайдаға салынатын салық гудвилді бастапқы көрсету нәтижесінде туындайтын жағдайлардан басқа, бизнес бірлестігі болып табылмайтын және жүзеге асыру сәтінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалға да, операция бойынша активке немесе міндеттемелерге де әсер етпейді.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер салық базасын азайтатын осы уақытша айырмалар есепке алынуы мүмкін салық салынатын пайданы болашақта алу ықтималдығы бар шамада ғана көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күнге күшіне енген немесе іс жүзінде күшіне енген заңнаманы негізге ала отырып, активті өткізу немесе міндеттемені реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салық салу мөлшерлемері бойынша бағаланады.

Пайдаға корпоративтік табыс салығы уақытша айырманы қалпына келтіру уақыты бақылауға алынатын және уақытша айырмашылық жақын болашақта қалпына келмейтін жағдайларды қоспағанда, еншілес және қауымдасқан ұйымдарға, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға инвестициялармен байланысты уақытша айырмалар бойынша көрсетіледі.

Бұдан басқа Қазақстан Республикасында Банк қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі операциялық салықтар қолданылады. Бұл салықтар өзге операциялық шығыстардың құрамында көрсетіледі.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған залалдарды шегергенде, күнделікті қызмет көрсетуге арналған шығындарды есепке алмай, бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Мұндай құн, егер олар тану өлшемдеріне жауап берсе, туындау сәтінде танылатын жабдықты ауыстыруға байланысты шығындарды қамтиды.

Негізгі құралдардың баланстық құны осы активтің баланстық құнын өтеу мүмкін еместігін көрсететін мән-жайларда оқиғалар немесе өзгерістер туындаған жағдайда құнсыздану мәніне бағаланады.

Активтің амортизациясы ол пайдалануға қол жетімді болған кезде басталады. Амортизация активтерді ұтымды пайдаланудың мынадай есептік мерзімдері ішінде желілік әдіспен есептеледі:

	<u>Жылдар</u>
Жалға алынған мүлікті жақсарту	10
Ғимараттар	50
Компьютерлік жабдық	2-10
Көлік құралдары	10
Өзге де активтер	2-16

Активтердің қалдық құны, ұтымды пайдалану мерзімдері және амортизациясын есептеу әдістері әрбір есепті жылдың соңында талданады және қажеттілігіне қарай түзетіледі.

Жөндеуге және қайта жаңартуға арналған шығыстар олардың пайда болуына қарай шығындарға жатқызылады және капиталдандыруға жататын жағдайларды қоспағанда, өзге операциялық шығыстардың құрамына енгізіледі.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер бағдарламалық қамтамасыз етуді және лицензияларды қамтиды және бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған залалдарды шегергенде нақты құны бойынша көрсетіледі. Материалдық емес активтер 3 жылдан 39 жылға дейінгі ұтымды пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады және материалдық емес активтің ықтимал құнсыздану белгілері болған жағдайда құнсыздану мәніне бағаланады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Бағалау міндеттемелері

Егер Банктің бұрынғы белгілі бір оқиғаның салдарынан заңды немесе өзіне ерікті түрде қабылданған міндеттемелері болса, оларды реттеу үшін болашақ экономикалық пайданы қамтитын ресурстардың кетуі үлкен ықтималдық дәрежесімен талап етілетін және жеткілікті сенімділік дәрежесімен бағалауға болатын бағалау міндеттемелері танылады.

Қызметкерлерге зейнетақымен қамсыздандыру және өзге де жеңілдіктер бойынша міндеттемелер

Банктің қызметкерлерге төленетін ағымдағы жалпы төлемдердің пайызы ретінде жұмыс берушінің ағымдағы жарналарын есептеуді көздейтін Қазақстан Республикасының мемлекеттік зейнетақы жүйесіне қатысудан басқа, зейнетақымен қамсыздандырудың қосымша схемалары жоқ. Бұл шығыстар тиісті жалақы жататын есепті кезеңде көрсетіледі. Бұдан басқа, Банктің еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлер үшін жеңілдіктері жоқ.

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жарғылық капитал алынған қаражаттың әділ құны бойынша бағаланады. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты үшінші тараптарға көрсетілетін қызметтерге ақы төлеуге арналған шығындар осы эмиссия нәтижесінде алынған соманың азаюы ретінде капитал құрамында көрсетіледі. Алынған қаражаттың әділ құнының шығарылған акциялардың номиналды құнынан асып кету сомасы қосымша капитал ретінде көрсетіледі.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және олар есепті күнге дейін қоса алғанда жарияланған жағдайда ғана есепті күнге капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ қаржылық есептілік бекітілген күнге дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, қаржылық есептілікте ашылады.

Сегменттік есептілік

Банктің сегменттік есептілігі мынадай операциялық сегменттерге негізделген: «Корпоративтік-инвестициялық банк бизнесі» (қамтитын кіші сегменттері: «Инвестициялық-банк бизнесі»), «Кредиттер және депозиттер» және «Транзакциялық бизнес»), «Орта корпоративтік бизнес» (қамтитын кіші сегменттері: «Инвестициялық-банк бизнесі»), «Кредиттер және депозиттер» және «Транзакциялық бизнес»), «Бөлшек бизнес», «Қазынашылық» және «Басқалар».

Шартты активтер мен міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілмейді, бұл ретте олар туралы ақпарат, оларды өтеуге байланысты ресурстардың істен шығуы ықтимал болып табылмайтын жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілікте ашылады. Шартты активтер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілмейді, бұл ретте олар туралы ақпарат олармен байланысты экономикалық пайда алу ықтимал болған жағдайларда қаржылық есептілікте ашылады.

Кірістер мен шығыстарды тану

Егер Банктің экономикалық пайда алу ықтималдығы жоғары болса және егер түсім сенімді бағалануы мүмкін болса, кіріс танылады. Түсімді қаржылық есептілікте тану үшін мынадай өлшемдер де орындалуға тиіс:

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану (жалғасы)

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар

Банк кредиттік-құнсызданған қаржы активтерінен басқа, қаржы активтерінің жалпы баланстық құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып, амортизацияланған құн бойынша немесе ӨЖКӨҚ бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша пайыздық түсімді есептейді. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл дисконттау кезінде қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде немесе неғұрлым қысқа уақыт кезеңі ішінде қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнына дәлме-дәл келтірілетін мөлшерлеме. Есептеу кезінде қаржы құралы бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын құралмен тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ болашақ кредиттік залалдар ескерілмейді. Қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің баланстық құны Банк төлемдерді немесе түсімдерді бағалауды қайта қараған жағдайда түзетіледі. Түзетілген баланстық құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал баланстық құнның өзгеруі пайыздық түсім немесе шығыстар ретінде көрсетіледі.

Кредиттік-құнсыздануға айналатын қаржы активі жағдайында Банк осы қаржы активінің таза амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып, пайыздық түсімді есептейді. Егер қаржы активі бойынша дефолт жойылса және ол енді кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, Банк жалпы құн негізінде пайыздық түсімді есептеуге қайтарылады.

Қаржы активтері СҚКҚ жағдайда Банк кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып, пайыздық түсімді қаржы активінің амортизацияланған құнына есептейді. Кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл бастапқы тану кезінде болашақ есеп айырысу ақша ағындарын (кредиттік залалдарды қоса алғанда) СҚКҚ активтердің амортизацияланған құнына дейін дисконттайтын мөлшерлеме.

ПЗӨҚ бойынша бағаланатын барлық қаржы активтері бойынша пайыздық түсім жиынтық кіріс туралы есепте «Өзге пайыздық кірістер» бабының құрамындағы шарттық пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып танылады.

Комиссиялық кірістер мен шығыстар

Банк клиенттерге көрсететін қызметтердің түрлерінен комиссиялық кірістер алады. Комиссиялық кірістер мынадай екі санатқа бөлінуі мүмкін:

Белгілі бір уақыт кезеңі ішінде қызмет көрсеткені үшін алынған комиссиялық кірістер

Белгілі бір уақыт кезеңі ішінде қызмет көрсеткені үшін алынған комиссиялық ақылар осы кезең ішінде есептеледі. Мұндай баптарға комиссиялық кірістер мен кепілдіктер мен аккредитивтер бергені үшін сыйақы кіреді. Егер кредитті пайдалану ықтималдығы үлкен болса, кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер үшін комиссиялар және кредиттер беруге байланысты өзге де комиссиялар болашақ кезеңдерге жатады (кредиттер беруге тікелей байланысты шығындармен қатар) және кредит бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені түзету ретінде танылады.

Операциялар жасау бойынша қызметтер көрсетуден комиссиялық кірістер

Үшінші тараптың атынан операция жасау жөніндегі келіссөздерді жүргізгені немесе қатысқаны үшін алынған комиссиялық, мысалы, валютаны сатып алу немесе сату, аударым операциялары немесе кассалық операциялар осындай операция аяқталғаннан кейін танылады.

Банктің агенттердің қызметтері бойынша шығыстары жиынтық кіріс туралы есепте комиссиялық шығыстар ретінде танылады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шетел валютасын қайта есептеу

Қаржылық есептілік Банктің есептілігін ұсыну валютасы мен функционалдық валютасы болып табылатын қазақстандық теңгелерде берілген. Шетел валюталарындағы операциялар бастапқыда Қазақстан Қор Биржасы (бұдан әрі мәтін бойынша - «ҚҚБ») белгілеген және ҚРҰБ жариялаған ресми бағам бойынша операция күні колданылып жүрген функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге колданыстағы ресми бағам бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валютасындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар «Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістер/(шығыстар) - валюталық баптарды қайта бағалау» бабы бойынша жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі. Шетел валютасындағы нақты құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар операция жасалған күні колданыста болған ресми бағам бойынша қайта есептеледі.

Әділ құн бойынша шетел валютасында көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне колданыстағы ресми бағам бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасындағы операция бойынша шарттық айырбастау бағамы мен осындай операция күніндегі ресми бағам арасындағы айырма шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістер/(шығыстар) құрамына енгізіледі.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Төменде Банктің қаржылық есептілігі жарияланған күні шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер берілген. Банк осы жаңа стандарттарды, түзетулерді және түсініктемелерді, егер колданылса, олар күшіне енгеннен кейін қолдануды жоспарлайды.

ХҚЕС (IFRS) 10 және ХҚЕС (IS) 28 түзетулері - «Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мәмілелердегі активтерді сату немесе жарна» (2014 жылғы 11 қыркүйекте шығарылған және ХҚЕС жөніндегі Кеңес айқындайтын күннен немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Осы түзетулер ХҚЕС (IFRS) 10 және ХҚЕС (IS) 28, инвестордың қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға активтерді сатуға немесе жарнаға қатысты талаптары арасындағы сәйкессіздікті жояды. Түзетулерді қолданудың негізгі салдары егер мәміле бизнеске қатысты болған жағдайда пайда немесе залал толық көлемде танылады. Егер активтер бизнес болып табылмаса, тіпті осы активтерге еншілес ұйым иелік етсе де, пайданың немесе залалдың бір бөлігі ғана танылады. Осы түзетулер Банктің қаржылық есептілігіне әсер етпейді.

ХҚЕС (IFRS) 17 түзетулері және ХҚЕС (IFRS) 4 түзетулері (2020 жылғы 25 маусымда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Түзетулер ХҚЕС (IFRS) 17 енгізуді жеңілдетуге және стандарт пен көшудің жекелеген талаптарын жеңілдетуге бағытталған бірқатар түсіндірмелерді қамтиды. Бұл түзетулер ХҚЕС (IFRS) 17 сегіз салаға жатады және стандарттың негіз қалаушы қағидаттарын өзгертуді көздемейді. ХҚЕС (IFRS) 17-ге мынадай түзетулер енгізілді:

- *Күшіне ену күні:* ХҚЕС (IFRS) 17 (түзетулермен) күшіне ену күні екі жылға кейінге қалдырылды. Стандарт 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қолданылуы тиіс. ХҚЕС (IFRS) 4 белгіленген ХҚЕС (IFRS) 9 қолданудан уақытша босатудың қолданылу мерзімі де 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге ауыстырылды.
- *Сақтандыру аквизициялық ақша ағындарын күтілетін өтеу:* Ұйымдар өздерінің аквизициялық шығындарының бір бөлігін ұзарту күтілетін тиісті шарттарға жатқызуға және осындай шығындарды ұйым шартты ұзартуды таныған кезге дейін активтер ретінде тануға тиіс. Ұйымдар әрбір есепті күнге активті өтеу ықтималдығын бағалауы және қаржылық есептілікке ескертпелерде нақты актив туралы ақпарат беруі тиіс.
- *Шартта көзделген инвестициялық қызметтерге жататын қызметтер үшін маржа:* жалпы модельге сәйкес пайда көлемін және сақтандыру өтемінің де күтілетін кезеңін, сондай-ақ ауыспалы төлемдермен шарттар бойынша және инвестициялық кіріс алу бойынша қызметтермен өзге де шарттар бойынша инвестициялық қызметтер көрсетуді ескере отырып, жабу бірліктерін бөлу қажет. Инвестициялық қызметке байланысты шығындарды ұйым сақтанушы үшін сақтандыру өтемінен түсетін пайданы арттыру үшін осындай қызметті жүзеге асыратын жағдайларда сақтандыру шартының шекарасына ақша ағыны ретінде енгізу қажет.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар (жалғасы)

ХҚЕС (IFRS) 17 түзетулері және ХҚЕС (IFRS) 4 түзетулері (2020 жылғы 25 маусымда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді). (жалғасы)

- *Сатып алынған қайта сақтандыру шарттары - залалдарды өтеу:* Ұйым базалық сақтандыру шарттарын ауыртпалық тобы бойынша бастапқы тану кезінде немесе топқа ауыртпалық базалық сақтандыру шарттарын қосу бойынша залалды мойындаған кезде ұйым сатып алынған қайта сақтандыру шарттарының тиісті тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзету және осындай қайта сақтандыру шарттары бойынша пайданы тану керек. Қайта сақтандыру шарты бойынша өтелген залал сомасы базалық сақтандыру шарттары бойынша танылған залалды және ұйым сатып алынған қайта сақтандыру шарты бойынша өтеуді күтетін базалық сақтандыру шарттары бойынша талаптардың пайызын көбейту жолымен айқындалады. Бұл талап сатып алынған қайта сақтандыру шарты базалық сақтандыру шарттары бойынша залал танылғанға дейін немесе осындай танумен бір мезгілде танылған жағдайда ғана қолданылатын болады.
- *Өзге түзетулер: Өзге түзетулер кредиттік қарталар туралы кейбір шарттар (немесе ұқсас шарттар) үшін және кейбір кредиттік шарттар үшін қолдану аясынан алып тастауларды қамтиды;* топтарда емес, портфельдердегі қаржылық жағдай туралы есепте сақтандыру шарттары бойынша активтер мен міндеттемелерді ұсыну; сатып алынған қайта сақтандыру шарттарының және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша туынды емес қаржы құралдарының көмегімен қаржылық тәуекелдерді төмендету кезінде тәуекелді төмендету нұсқасының қолданылуы; ХҚЕС (IFRS) 17 қолдану кезінде алдыңғы аралық қаржылық есептілікте көрсетілген бағалау мәндерін өзгерту үшін есеп саясатын таңдау; сақтандыру шартының талаптары бойынша нақты сақтанушыға жатқызылатын пайда салығы бойынша төлемдер мен түсімдерді шарттарды орындау бойынша ақша ағындарына енгізу; өтпелі кезең ішінде талаптардан ішінара босату және басқа да ұсак түзетулер.

Банк ХҚЕС (IFRS) 17 қолдануды жоспарламайды және осы түзетулер Банктің қаржылық есептілігіне әсер етпейді.

Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелерді жіктеу – ХҚЕС- (IAS) 1 түзетулері (2020 жылғы 23 қаңтарда шығарылған және 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Қолданудың шектеулі саласының осы түзетулері міндеттемелер есепті кезеңнің соңында бар құқықтарға байланысты қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді болып жіктелетінін нақтылайды. Егер ұйымның есепті кезеңнің соңында оларды өтеуді кемінде 12 айға кейінге қалдыруға елеулі құқығы болса, міндеттемелер ұзақ мерзімді болып табылады. Басшылықта енді мұндай құқық сөзсіз болуы тиіс деген талаптар жоқ. Кейіннен өзінің өтеуді кейінге қалдыру құқығын пайдалануға қатысты басшылықтың күтулері міндеттемелерді жіктеуге әсер етпейді. Өтеуді кейінге қалдыру құқығы, егер ұйым кезең соңында барлық қолданылатын шарттарды орындаған жағдайда ғана туындайды. Егер талап есепті күнге немесе оған дейін бұзылса, тіпті есепті кезең аяқталғаннан кейін кредитордан шартты орындау міндетінен босату алынған жағдайда да міндеттеме қысқа мерзімді болып жіктеледі. Сонымен қатар, егер кредиттік келісімнің шарты есепті күннен кейін ғана бұзылса, кредит ұзақ мерзімді ретінде жіктеледі. Бұдан басқа, түзетулер ұйым оны өз капиталына айырбастау арқылы өтей алатын борышты жіктеуге қойылатын талаптарды нақтылайды. «Өтеу» ақша қаражаты, экономикалық пайдасы бар басқа ресурстар немесе ұйымның меншікті үлестік құралдары нысанындағы есеп айырысу арқылы міндеттеменің тоқтатылуы ретінде айқындалады. Меншікті капиталға айырбасталуы мүмкін айырбасталатын құралдар үшін, бірақ айырбастауға арналған опцион құрамдастырылған қаржы құралының жеке компоненті ретінде үлестік құрал ретінде жіктелетін құралдар үшін ғана ерекшелік көзделген. Қазіргі уақытта Банк түзетулердің оның қаржылық есептілігіне қандай әсер ететінін бағалайды.

Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелерді жіктеу – күшіне ену күнін ауыстыру - ХҚЕС- (IAS) 1 түзетулері (2020 жылғы 15 шілдеде шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді).

Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелерді жіктеуге қатысты ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері 2022 жылғы 15 шілдеден бастап күшіне ену күні бастапқы күнімен 2020 жылғы қаңтарда шығарылды. Алайда, COVID-19 пандемиясына байланысты күшіне ену күні түзетулер енгізу нәтижесінде жіктеуге байланысты өзгерістерді

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

енгізу үшін ұйымдарға көбірек уақыт беру үшін бір жылға ауыстырылды. Қазіргі уақытта Банк түзетулердің оның қаржылық есептілігіне қандай әсер ететінін бағалайды.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар (жалғасы)

ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС бойынша 2-практикалық нұсқауға түзетулер: Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу (2021 жылғы 12 ақпанда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады).

ХҚЕС (IAS) 1 ұйымдардан есеп саясатының негізгі ережелерінің орнына өзінің есеп саясаты туралы елеулі ақпаратты ашуды талап ететін түзетулер енгізілді. Түзетулер есеп саясаты туралы елеулі ақпараттың анықтамасын қамтиды. Бұдан басқа, түзетулер егер қаржылық есептілікті пайдаланушылар қаржылық есептіліктегі басқа маңызды ақпаратты түсіне алмаса, есеп саясаты туралы ақпарат айтарлықтай болады деп күтілуде. Түзетулерде ұйымның қаржылық есептілігі үшін елеулі болып есептелетін есеп саясаты туралы ақпараттың мысалдары келтіріледі. Бұдан басқа, ХҚЕС (IAS) 1 түзету есеп саясаты туралы маңызды емес ақпаратты ашудың қажеті жоқ екенін түсіндіреді. Алайда, егер мұндай ақпарат ашылса, ол есеп саясаты туралы елеулі ақпаратты түсінуді қиындатпауға тиіс. Бұл түзетуді қолдау үшін есеп саясаты туралы ақпаратты ашуға мәнді тұжырымдаманы қолдану бойынша ұсынымдарды қамтитын «Мәнді пікірлерді қалыптастыру» ХҚЕС бойынша 2-практикалық нұсқауға өзгерістер енгізілді. Қазіргі уақытта Банк осы түзетулердің оның қаржылық есептілігіне қалай әсер ететінін бағалауды жүргізеді.

ХҚЕС (IAS) 8 «Бухгалтерлік бағалауды анықтау» түзетуі (2021 жылғы 12 ақпанда шығарылған және 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

ХҚЕС (IAS) 8 түзетуі есеп саясатындағы өзгерістерді бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістерден қалай ажырату керектігін нақтылайды. Қазіргі уақытта Банк түзетулердің оның қаржылық есептілігіне қандай әсер ететінін бағалайды.

Бір операцияның нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелерге қатысты кейінге қалдырылған салық - ХҚЕС (IAS) 12 түзетулері (2021 жылғы 7 мамырда шығарылған, 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

МСФО (IAS) 12 түзетулерінде активтерді пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелерді жалға алу және есептеу сияқты операциялар бойынша кейінге қалдырылған салықты қалай көрсету қажеттігі түсіндіріледі. Белгілі бір жағдайларда ұйымдар активтерді немесе міндеттемелерді бастапқы тану кезінде кейінге қалдырылған салықты көрсетуден босатылады. Бұрын активтерді жалға алу және пайдаланудан шығару сияқты операцияларға - активтер мен міндеттемелер бір мезгілде танылатын операцияларға осы ерекшелікті қолдануға қатысты белгісіздік болған. Осы түзетулерге сәйкес ұйымдар бастапқы тану кезінде салық салынатын және шегерілетін уақытша айырмалардың тең сомалары туындайтын операциялар бойынша кейінге қалдырылған салықты мойындауы тиіс.

Сату және кері жалдау кезінде жалдау бойынша міндеттемелер – ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулері (2022 жылғы 22 қыркүйекте шығарылған және 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Түзетулер, егер активті беру ХҚЕС (IFRS) 15 сәйкес «сату» ретінде сараланған болса, кері жалдаумен сатып алу-сату мәмілелеріне қолданылады, ал жалдау төлемдері индекске немесе мөлшерлемеге байланысты емес ауыспалы жалдау төлемдерін қамтиды. Түзетулер кері жалдаумен сатып алу-сату мәмілелерін бағалауға қойылатын келесі талаптарды айқындайды, олар ХҚЕС (IFRS) 15 талаптарын қанағаттандырады және сату ретінде есепке алынуда тиіс. Түзетулер жалға алушы-сатушының кейіннен өзі сақтайтын пайдалану құқығына жататын пайданың немесе залалдың қандай да бір сомасын танымайтындай етіп, кері жалдау нәтижесінде туындайтын жалдау бойынша міндеттемелерді бағалауын талап етеді. Жалға алудың толық немесе ішінара токтатылуына байланысты кез келген пайда мен залал олардың пайда болуына қарай көрсетуін жалғастырады, өйткені олар жалға алушы сатушы сақтайтын пайдалану құқығына емес, токтатылған пайдалану құқығына жатады. Түзетулер кейіннен бағалаудың қандай да бір нақты әдісін көздемейді. Алайда, егер индекске немесе мөлшерлемеге байланысты емес ауыспалы төлемдер болған кезде жалға алушының міндеттемелерді бастапқы және кейіннен бағалай отырып, иллюстративті мысалдарды қамтиды. Қазіргі уақытта Банк осы түзетулердің қаржылық есептілікке қалай әсер ететініне бағалау жүргізеді.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)

Ковенанттармен ұзақ мерзімді міндеттемелер - ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері (2022 жылғы 31 қазанда шығарылған және 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Түзетулер 2020 жылғы қаңтарда шығарылған қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелерді жіктеуге қатысты ХҚЕС (IAS) 1 алдыңғы түзетулерді нақтылайды, олар 2023 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енуі тиіс еді. 2020 жылғы түзетулер қолданылған жағдайда, ұйымның міндеттемені өтеуді кейінге қалдыру құқығы болмас еді (және тиісінше мұндай міндеттеме қысқа мерзімді ретінде жіктелуі тиіс), егер ковенанттар есепті кезеңнің аяқталу күніндегі жағдай бойынша шарттарды негізге ала отырып, тіпті олардың орындалуын тексеруді кредитор осы күннен кейін он екі ай ішінде жүзеге асырса да орындалмаған деп есептелер еді. 2022 жылғы түзетулер ұйым есепті кезең аяқталған күннен кейін ғана орындауға тиіс кредиттік келісімдердің ковенанттары есепті күнгі жағдай бойынша қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелердің жіктелуіне әсер етпейтінін түсіндіреді. Алайда, ұйым есепті күнгі немесе оған дейінгі жағдай бойынша сақтауға міндетті кредиттік келісімдердің ковенанттары, тіпті олардың орындалуын тексеру есепті күннен кейін ғана жүзеге асырылса да, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелердің жіктелуіне әсер ететін болады. 2022 жылғы түзетулер төтенше жағдайларда ақпаратты ашуға қосымша талаптар енгізеді ұйым кредиттік келісім нәтижесінде туындайтын міндеттемені ұзақ мерзімді, және бұл міндеттемеге кредиттік келісімнің ковенанттары қолданылады, оларды ұйым есепті күннен кейін он екі ай ішінде орындауға міндетті, қаржылық есептілікті пайдаланушылар осындай тәуекел туралы түсінік алу үшін міндеттеме есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде өтелуге тиіс болуы мүмкін. Қосымша ашулар: (а) міндеттеменің баланстық құнын; (б) кредиттік келісімдердің ковенанттары туралы ақпаратты; (в) ұйымның кредиттік келісімдердің ковенантын орындауда қиындықтар туындауы мүмкін екендігін көрсететін фактілер мен мән-жайларды қамтиды. 2022 жылғы түзетулер 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және 2020 жылғы түзетулерге өзгерістер енгізеді. Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, осы жаңа стандарттар мен түсіндірмелер Банктің қаржылық есептілігіне елеулі әсер етпейді деп күтіледі.

4. Елеулі есептік пайымдар мен бағалау

Пайымдау

Есеп саясатын қолдану процесінде Банк басшылығы есептік бағалаудан басқа қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға неғұрлым елеулі әсер ететін мынадай пайымдаулар жасады:

Ұзартуға опционмен жасалған шарттарда жалға алу мерзімін айқындау

Банк жалға алу мерзімін, егер ол орындалатындығына жеткілікті сенім болса, жалға беру мерзімін ұзартуға опцион көзделген кезеңдермен бірге немесе егер ол орындалмайтындығына жеткілікті сенім болса, жалға беру мерзімін мерзімінен бұрын тоқтатуға жатпайтын кезең ретінде айқындайды.

Кейбір жалдау шарттары бойынша Банкте активтерді жалдауды үш жылдан бес жылға дейінгі қосымша мерзімге ұзартуға опцион бар. Банк өзінің осы опционды ұзартуға орындайтындығына жеткілікті сенімділігі бар-жоғын анықтау үшін пайымдауды қолданады. Бұл ретте Банк жалдауды ұзартуға опционды орындау үшін экономикалық ынталандырудың туындауына әкеп соғатын барлық орынды факторларды ескереді. Жалдау басталған күннен кейін Банк елеулі оқиға туындаған не Банк бақылайтын мән-жайлар өзгерген кезде жалдау мерзімін қайта бағалайды және оның жалдау мерзімін ұзартуға опционды орындау (немесе орындамау) қабілетіне әсер етеді (мысалы, бизнес-стратегияны өзгерту).

Бағалаудың белгісіздігі

Банктің есеп саясатын қолдану процесінде басшылық өз пайымдауларын пайдаланды және қаржылық есептілікте танылған сомаларды айқындау кезінде бағалау жасады. Төменде пайымдаулар мен бағалауларды пайдаланудың неғұрлым елеулі жағдайлары берілген:

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

4. Елеулі есептік пайымдар мен бағалау (жалғасы)

Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны белсенді нарықтағы бағалар негізінде айқындалмаса, ол математикалық модельдерді қамтитын бағалаудың әртүрлі модельдерін пайдалана отырып айқындалады. Мұндай модельдер үшін бастапқы деректер, егер мұндай мүмкін болса, бақыланатын нарық негізінде айқындалады; олай болмаған жағдайда әділ құнды анықтау үшін пайымдауды қолдану қажет. Қосымша ақпарат 28-ескертпеде берілген.

Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар

Қаржы активтерінің барлық санаттары бойынша құнсызданудан болған шығындарды бағалау пайымдауды қолдануды талап етеді, атап айтқанда, ККЗ айқындау және кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын бағалау кезінде болашақ ақша ағындарының пайда болу шамасы мен мерзімдерін және қамтамасыз ету құнын бағалау қажет. Мұндай есептік бағалау бірқатар факторларға байланысты, олардағы өзгерістер құнсыздануға арналған бағалау резервтерінің әртүрлі сомаларына әкелуі мүмкін. Бұдан басқа, бизнес жұмысындағы ірі ауқымды іркілістер кейбір ұйымдар мен тұтынушыларда өтімділікпен байланысты проблемалардың туындауына алып келуі мүмкін. COVID-19 пандемиясы нәтижесінде кредиттік портфельдердің кредиттік сапасының және сауда дебиторлық берешегінің (басқалардан басқа) нашарлауы Банктің ККЗ бағалауына елеулі әсер етуі мүмкін. Банктің ККЗ есептеулері ауыспалы бастапқы деректерді таңдауға және олардың өзара тәуелділігіне қатысты бірқатар базалық жорамалдарды қамтитын күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады.

Пайымдаулар мен есептік бағалаулар болып есептелетін ККЗ есептеу модельдерінің элементтеріне мыналар жатады:

- дефолт ықтималдығын (PD) айқындау үшін Банк пайдаланатын ішкі кредиттік рейтинг беру жүйесі;
- кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы болғанын бағалау үшін Банк пайдаланатын өлшемдер, соның нәтижесінде қаржы активтері бойынша құнсыздануға арналған бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде ККЗ-ға тең сомада бағалануға тиіс және сапалық бағалау;
- қаржы активтерін топқа біріктіру, олар бойынша ККЗ топтық негізде бағаланады;
- әртүрлі формулаларды және бастапқы деректерді таңдауды қоса алғанда, ККЗ есептеу модельдерін әзірлеу;
- макроэкономикалық сценарийлер мен экономикалық деректер арасындағы өзара байланысты айқындау, мысалы, жұмыссыздық деңгейі мен қамтамасыз ету құны, сондай-ақ дефолт ықтималдығы (PD) көрсеткіштеріне, дефолт тәуекеліне (EAD) ұшырайтын шамаға және дефолт кезіндегі ысыраптар (LGD) деңгейіне әсер ету;
- болжамды макроэкономикалық сценарийлерді таңдау және ККЗ бағалау модельдері үшін экономикалық бастапқы деректерді алу мүмкіндігін ескере отырып, оларды өлшеу.

Жалдау – қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін бағалау

Банк жалдау шартында кепілге қойылған пайыздық мөлшерлемені оңай анықтай алмайды, сондықтан ол жалдау бойынша міндеттемелерді бағалау үшін қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесі - Банк ұқсас мерзімге және осыған ұқсас қамтамасыз ету кезінде ұқсас экономикалық жағдайларда пайдалану құқығы нысанындағы активтің ұқсас құнымен актив алу үшін қажетті қарыз қаражатын тарта алатын пайыз мөлшерлемесі. Осылайша, қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесі Банк «төлеуге тиіс» пайызды көрсетеді және егер байқалатын мөлшерлемелер жоқ болса (мысалы, егер Банк тиісті кезеңде қаржыландыру операцияларына қатыспаған жағдайда) немесе егер байқалатын мөлшерлемелерді жалға алу шарттарын көрсету үшін түзету қажет болса (мысалы, егер жалға алу мерзімі қаржыландыру мерзімінен өзгеше болса), оны айқындау есеп айырысу бағаларын пайдалануды талап етеді).

Банк байқалатын бастапқы деректерді (нарықтық пайыздық мөлшерлемелер сияқты) пайдалана отырып, олар болған кезде қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін айқындайды және ұйым үшін ерекше белгілі есептік бағаларды (мысалы, жеке кредиттік рейтинг) пайдаланады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

4. Елеулі есептік пайымдар мен бағалау (жалғасы)

Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)

Салық салу

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында негізгі салық мәселелерін реттейтін бірыңғай Салық кодексі жұмыс істейді. Қолданыстағы салықтар қосылған құн салығын, корпоративтік табыс салығын, әлеуметтік және басқа да салықтарды қамтиды. Көбінесе нормативтік-құқықтық актілерді қолдану бойынша атқарушылық өкімдер түсініксіз болып табылады немесе мүлдем жоқ және прецеденттердің шамалы саны белгіленді. Ведомстволар арасында да, бір ведомствоның ішінде де ережелерді заңдық тұрғыдан түсіндіруге қатысты әртүрлі пікірлер жиі кездеседі, бұл кейбір белгісіздік пен шиеленісті жағдайларды тудырады. Салық декларациялары, сондай-ақ заңдық реттеудің басқа да салалары (мысалы, кедендік және валюталық бақылау мәселелері) заң бойынша елеулі айыппұлдар, өсімпұлдар мен айыппұлдар салуға құқығы бар бірнеше ведомствоның бақылауында болады. Мұндай жағдай, мысалы, салық заңнамасы негүрлым дамыған басқа елдерден гөрі, Қазақстанда салық тәуекелдері ықтималдығының жоғары деңгейін туғызады. Басшылық Банк оның қызметін реттейтін Қазақстан Республикасы салық заңнамасының ережелерін ұстанады деп санайды. Алайда, тиісті органдардың даулы салық мәселелеріне қатысты өзге де позицияларды иелену тәуекелі қалып отыр. Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтердің өтелуін бағалау болашақ салық салынатын пайданың ықтимал мерзімдері мен мөлшеріне, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясына қатысты Банк басшылығының субъективті пайымдауларын қолдануды талап етеді.

Басшылық 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер сол шамада көрсетілген деп санайды. болашақта салық салынатын пайда алыну ықтималдығы қандай болса, уақытша айырмашылықтарды, салықтар бойынша қабылданбаған шығыстарды және пайдаланылмаған салық жеңілдіктерін жабу үшін жеткілікті ал кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтердің мөлшерін азайту мынадай дәрежеде жүзеге салық салынатын пайданы алу ықтималдығы жоқ, оған қатысты шегерілетін уақытша айырмаларды пайдалануға болады.

5. Сегменттер бойынша ақпарат

Сегменттер бойынша ақпаратты ашу қажет болған жағдайда сегментаралық қайта бөлуге түзетілген есепті сегменттер туралы ХҚЕС-пен келісілетін деректер негізінде ұсынылған. Операциялық сегменттер бойынша сапалық және сандық ақпарат ресурстарды сегментке жатқызу және оның қызметінің нәтижелерін бағалау туралы шешімдер қабылдау мақсатында Банк басшылығына есептерде ұсынылады.

Осы ескертпеде ақпараты ашылатын кірістер мынадай баптарды қамтиды: таза пайыздық кіріс, таза комиссиялық кіріс, пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтерімен операциялар бойынша шығыстарды шегергендегі кірістер, шетел валютасындағы операциялар бойынша шығыстарды шегергендегі кірістер және өзге де операциялық кірістер. Егер осы кіші сегмент/кіші сегмент үшін оның мәні оң болған жағдайда, осы баптардың әрқайсысы кіші сегментсіз нақты кіші сегменттің/сегменттің кірістерін айқындау кезінде есепке алынады. Қорытынды мәндер баптық компоненттердің сомасы ретінде есептеледі.

Сегменттер арасындағы операциялар көбінесе кәдімгі қызмет шеңберінде жүзеге асырылды.

Төменде 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің есепті сегменттері бойынша ақпарат, сондай-ақ 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішіндегі сегменттер бойынша нәтижелер келтірілген.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

5. Сегменттер бойынша ақпарат (жалғасы)

2022 жыл	Корпоративтік-инвестициялық банк бизнесі				Орталық корпоративтік бизнес				Сегменттері				
	Инвестициялық-банк бизнесі	Кредиттер мен депозиттер	Транзакциялық бизнес	КИБ жаны	Инвестициялық-банк бизнесі	Кредиттер мен депозиттер	Транзакциялық бизнес	ОКБ жаны	Балық сууда бизнесі	Қатынасшылық	Қатынасшылық бойынша	Сегменттері бойынша	Жымы
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	-	1,762,104	1,762,104	-	-	9,396,062	9,396,062	17,154,702	45,672,076	73,984,944	-	73,984,944
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	106,569	-	-	106,569	-	-	-	-	-	2,942,918	3,049,487	-	3,049,487
Клиенттерге кредиттер	-	21,250,061	-	21,250,061	-	16,283,780	-	16,283,780	56,162,437	-	93,696,278	-	93,696,278
Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құралдар мен активтер	159,233	162,391	182,468	504,092	60,572	628,166	847,555	1,536,293	3,770,915	201,220	6,012,520	-	6,012,520
Материалдық, емес активтер	162,508	148,973	180,695	492,176	30,177	551,822	820,674	1,402,673	3,027,791	12,123	4,934,763	-	4,934,763
Ағымдағы корпоративтік табыс салаты бойынша активтер	15,181	17,837	21,186	54,204	6,760	51,670	66,783	125,213	230,255	1,530	411,202	-	411,202
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салаты бойынша активтер	-	27,496	-	27,496	-	72,496	-	72,496	755,363	6,894,755	7,750,110	-	7,750,110
Өзге де активтер	44,550	187,053	45,903	277,506	11,083	511,193	183,891	706,167	2,957,802	8,466	3,049,941	-	3,049,941
Корпоративтік сегментаралық беру	1,652,704	5,841,535	23,119,661	30,613,900	55,578	9,067,013	19,796,869	28,919,460	43,057,208	90,298,677	192,889,245	(192,889,245)	192,889,245
Активтер жаны	2,140,745	27,635,346	25,312,017	55,088,108	164,170	27,166,140	31,111,834	58,442,144	126,216,473	146,031,765	385,778,490	(192,889,245)	192,889,245
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	-	-	-	-	-	-	-	-	8,247	58,242,946	58,251,193	-	58,251,193
Туынды қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,406,000	1,406,000	-	1,406,000
Клиенттердің қаражаты	-	50	20,135,283	20,135,333	-	132,294	17,207,773	17,340,067	17,838,218	-	55,313,618	-	55,313,618
Шығарылған борыштық бағам қағаздар	49,941	58,366	70,153	178,460	24,119	280,372	392,175	696,666	1,058,273	28,530,765	28,530,765	-	28,530,765
Өзге де міндеттемелер	101,135	96,399	99,365	296,899	28,187	187,011	487,245	702,443	1,518,241	5,010	1,938,409	-	1,938,409
Корпоративтік сегментаралық беру	488,041	21,793,811	2,192,356	24,474,208	108,622	18,099,097	11,314,965	29,522,684	83,159,265	55,733,088	192,889,245	(192,889,245)	192,889,245
Міндеттемелер жаны	639,117	21,948,626	22,497,157	45,084,900	160,928	18,698,774	29,402,158	48,261,860	103,582,244	143,924,578	340,853,582	(192,889,245)	147,964,337
Капитал жаны	1,501,628	5,686,720	2,814,860	10,003,208	3,242	8,467,366	1,709,676	10,180,284	22,634,229	2,107,187	44,924,908	-	44,924,908
Капитал мен міндеттемелердің жаны	2,140,745	27,635,346	25,312,017	55,088,108	164,170	27,166,140	31,111,834	58,442,144	126,216,473	146,031,765	385,778,490	(192,889,245)	192,889,245

Банк ВТБ (Қазақстан) акционерлік қоғамы
еншілес ұйымы

2022 жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

5. Сегменттер бойынша ақпарат (жалғасы)

2022 жыл	Корпоративтік-инвестициялық банк бөлiмесi (КИБ)						Орта кәсіпорындар бөлiмесi (ОКБ)						Жалпы										
	Инвестициялық банк бөлiмесi		Транзакциялық бөлiмесi		КИБ-меншік		Инвестициялық банк бөлiмесi		Кредиттер мен депозиттер		Транзакциялық бөлiмесi		ОКБ-меншік		Бөлiмесi ерлігі		Колымығалық						
	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер	Сыртқы клиенттер							
Пайдалы кірістер	251,619	-	4,068,644	37,684	-	2,892,747	4,319,663	2,930,431	-	5,246,063	248,634	-	2,195,093	5,246,063	2,443,727	16,874,333	2,394,258	878,940	12,951,594	20,720,010	27,318,989		
Пайдалы шығыстар	(7,930)	(211,576)	(375,217)	(2,381,822)	(1,800,025)	(75,483)	(2,183,172)	(2,678,881)	(2,845)	(499,137)	(3,109,259)	(1,547,072)	(402,500)	(2,949,054)	(3,511,759)	(6,332,939)	(7,127,950)	(10,766,410)	(7,401,420)	(20,720,010)	(21,331,575)		
Кредиттік залалдар бойынша шығыстарға дейінгі таза пайдалық кіріс	243,689	(211,576)	3,692,827	(2,344,138)	(1,800,025)	2,817,264	2,136,491	251,550	(2,845)	-	4,746,926	(2,860,625)	(1,547,072)	1,792,593	3,197,009	(1,068,032)	10,541,384	(4,733,692)	(9,887,470)	5,550,174	5,987,414		
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	(995)	-	32,722	-	1	-	31,728	-	-	(570,300)	-	30,130	-	(540,170)	-	(4,402,250)	-	(386,693)	-	-	(5,297,393)		
Таза пайдалық кіріс	242,694	(211,576)	3,725,549	(2,344,138)	(1,800,024)	2,817,264	2,168,219	251,550	(2,845)	-	4,176,626	(2,860,625)	(1,516,942)	1,792,593	2,656,839	(1,068,032)	6,139,126	(4,733,692)	(10,274,163)	5,550,174	690,021		
Таза комиссиялық кірістер	131,081	(59,921)	-	-	87,200	-	218,201	(59,921)	-	59,921	5,187	-	707,064	-	712,251	59,921	3,955,323	-	(8,908)	-	-	4,876,867	
Индия немесе Халал арқылы дәліл құны бойынша бағаланатын қаржы құралдармен операциялар бойынша таза кірістер	19,391	-	-	-	-	-	19,391	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(135,869)	-	-	(116,478)	
Шетел валюталық операциялар бойынша таза кірістер (валюталар)	3,949,317	(357,882)	-	-	-	-	3,949,317	(357,882)	-	254,900	-	-	-	-	254,900	6,340	102,982	-	192,180	-	-	4,147,837	
- сұрақ операциялары	15,362	-	-	-	-	-	15,362	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(40,358,498)	-	-	(40,841,134)	
- валюталық (шағарым қаптау) бағалау	-	-	36,986	-	-	-	36,986	-	28,481	-	28,481	-	-	38,481	-	214,090	-	28,525	-	-	-	308,082	
Өзге де кірістер	4,115,071	(417,803)	36,986	-	87,200	-	4,239,257	(417,803)	-	314,821	33,668	-	707,064	-	740,732	314,821	4,175,753	102,982	(40,780,568)	-	-	(31,624,820)	
Пайдалық емес кірістер	4,357,765	(639,379)	3,762,535	(2,344,138)	(1,712,824)	2,817,264	6,407,476	(166,253)	(2,845)	314,821	4,210,394	(2,860,625)	(809,878)	1,792,593	3,397,571	(753,211)	10,314,879	(4,630,710)	(51,054,731)	5,550,174	-	(30,934,805)	
Таза операциялық пайда	(836,388)	-	(697,659)	-	(549,086)	-	(2,083,125)	-	(157,302)	-	(1,662,801)	-	(1,326,812)	-	(3,146,915)	-	(5,674,322)	-	(54,834)	-	-	(10,959,196)	
Пайдалық емес шығыстар	3,531,385	(639,379)	3,064,876	(2,344,138)	(2,261,910)	2,817,264	4,324,351	(166,253)	(160,147)	314,821	2,547,493	(2,860,625)	(2,136,490)	1,792,593	280,656	(753,211)	4,640,557	(4,630,710)	(51,109,565)	5,550,174	-	(41,894,001)	
Корпоративтік табыс салығы бойынша	1,485,077	(639,379)	2,920,727	(2,344,138)	(2,372,981)	2,817,264	2,032,823	(166,253)	(191,081)	314,821	2,610,120	(2,860,625)	(2,067,870)	1,792,593	351,169	(753,211)	4,638,589	(4,630,710)	(40,636,420)	5,550,174	-	(39,494,539)	
Жыл ішіндегі пайда	-	-	(144,149)	-	(111,071)	-	(2,291,528)	-	(30,934)	-	62,627	-	68,820	-	100,513	-	(1,968)	-	(1,968)	-	-	-	8,278,162
Сегмент пайда	-	-	1,866,570	-	-	-	1,866,570	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,305,309)

Банктің барлық кірістері Қазақстанда жинақталады. Банк қызметінің географиялық салалары осы қаржылық есептілікке 27-ескертпеде контрагенттің иелігі бойынша берілген. Жері негізінде, яғни контрагенттің заңды тәуекелінің емес, экономикалық тәуекел негізінде берілген.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

5. Сегменттер бойынша ақпарат (жалғасы)

2021 жыл	Инвестициялық-инвестициялық банк бизнесі		Орта корпоративтік бизнес			Сегменттер арасындағы бизнесі			Жалпы				
	Инвестиция арасындағы бизнесі	Кредиттер мен депозиттер	Транзакция арасындағы бизнесі	КИБ арасындағы бизнесі	Инвестиция арасындағы бизнесі	Кредиттер мен депозиттер	Транзакция арасындағы бизнесі	ОКБ арасындағы бизнесі		Бөлшек суда бизнесі	Қатына- шылық	Қатына- шылық арасындағы бизнесі	Сегменттер арасындағы бизнесі
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	-	276.331	276.331	-	-	2.511.243	2.511.243	4.175.227	253.219.912	260.182.713	-	260.182.713
Саудалық бағалы қағаздар	3.985.878	-	3.985.878	3.985.878	-	-	-	-	-	22.636.095	26.621.973	-	26.621.973
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	55.030	5.921.411	-	5.976.441	-	497.633	497.633	171.369	171.369	592	6.646.035	-	6.646.035
Туынды қаржы активтері	18.372	-	18.372	18.372	-	-	-	-	-	123.077	141.449	-	141.449
Клиенттерге қарыздар	-	70.969.233	-	70.969.233	-	60.078.195	60.078.195	65.737.679	65.737.679	-	196.785.107	-	196.785.107
Пайдалану құрамы нысанындағы негізгі құралдар мен активтер	134.912	124.390	161.387	420.689	66.856	783.799	994.642	1.845.297	3.099.491	149.821	5.515.298	-	5.515.298
Материалдық емес активтер	154.066	152.258	173.565	479.889	118.577	551.858	657.516	1.327.792	2.732.792	7.693	4.548.325	-	4.548.325
Өңге де активтер	34.533	79.258	79.863	183.654	-	444.800	156.270	601.070	1.450.472	42.413	2.277.609	-	2.277.609
Қорларды сегментаралық/сегментаралық беру	355.797	2.798.424	259.300.218	262.544.439	35.291	11.321.515	57.659.186	69.015.992	87.919.567	48.758.524	468.238.522	(468.238.522)	-
Активтер жалпы	4.728.588	80.044.974	260.081.364	344.854.926	220.724	73.677.800	61.978.857	135.877.381	165.286.597	324.938.127	970.957.031	(468.238.522)	502.718.509
Банктердің және өңге де қаржы ұйымдарының қаражаты	-	2.609.369	7.849.112	10.458.481	-	5.682.155	-	5.682.155	4.906.848	12.079.937	33.127.421	-	33.127.421
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	-	-	-	-	-	2.041.347	-	2.041.347	-	2.041.347
Туынды қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	124	124	-	124
Клиенттердің қаражаты	-	-	251.164.438	251.164.438	-	4.730.354	53.317.017	58.047.371	81.969.214	-	391.181.023	-	391.181.023
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.991.174	27.991.174	-	27.991.174
Жалау бойынша міндеттемелер	58.246	53.314	68.603	180.163	26.355	272.263	273.500	572.118	764.379	5.071	1.521.731	-	1.521.731
Тәртіптелген борыш	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.663.252	8.663.252	-	8.663.252
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	1.145	1.096	1.327	3.568	-	5.792	6.625	12.417	23.258	624	39.867	-	39.867
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	13.653	13.071	15.825	42.549	8.936	62.986	78.040	149.962	275.521	7.442	475.474	-	475.474
Өңге де міндеттемелер	264.303	110.631	281.722	656.656	-	634.241	466.878	1.101.119	1.169.095	9.479	2.936.349	-	2.936.349
Қорларды сегментаралық/сегментаралық беру	4.005.475	73.481.054	(3.517.336)	73.969.193	184.937	52.488.180	2.332.450	55.005.567	69.721.804	269.541.958	468.238.522	(468.238.522)	-
Міндеттемелер жалпы	4.342.822	76.268.535	255.863.691	336.475.048	220.228	63.875.971	56.474.510	120.570.709	160.871.466	318.299.061	936.216.284	(468.238.522)	467.977.762
Капитал жалпы	385.766	3.776.439	4.217.673	8.379.878	496	9.801.829	5.504.347	15.306.672	4.415.131	6.639.066	34.740.747	-	34.740.747
Капитал мен міндеттемелердің жалпы	4.728.588	80.044.974	260.081.364	344.854.926	220.724	73.677.800	61.978.857	135.877.381	165.286.597	324.938.127	970.957.031	(468.238.522)	502.718.509

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

5. Сегменттер бойынша ақпарат (жалғасы)

2022 жыл	Корпоративтік-инвестициялық банк бөлiмесi (КИБ-б)				Оқиға құрылымның бөлiмесi (ОҚБ-б)				Траншақалық бөлiмесi				ӨКБ жетiмнi бөлiмесi				Балалық тәрiп бөлiмесi				Агротраншақ бөлiмесi				Селiк аралық бөлiмесi									
	Некестiцiялық банк бөлiмесi		Кредиттер мен депозиттер		Инвестициялық банк бөлiмесi		Кредиттер мен депозиттер		Траншақалық бөлiмесi		ӨКБ жетiмнi бөлiмесi		Балалық тәрiп бөлiмесi		Агротраншақ бөлiмесi		Селiк аралық бөлiмесi		Бөлiмесi		Агротраншақ бөлiмесi		Селiк аралық бөлiмесi		Селiк аралық бөлiмесi		Селiк аралық бөлiмесi							
	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi	Сартқы қызметiнiң өлшемдерi						
Пайдалым өлшеулер	57,877	-	4,973,645	113,159	-	30,185,875	5,031,522	10,299,054	-	-	7,113,130	947,194	-	3,638,327	7,113,130	4,585,521	12,340,686	2,627,019	15,015,472	12,774,889	-	-	30,236,463	39,500,810	-	-	-	-	-					
Кредиттік заңдаулар бойынша шығыстарға дейінгі таза пайдалым өлшеу	(5,774)	(54,545)	(270,134)	(3,442,441)	(8,028,040)	(4,267)	(8,303,938)	(3,501,253)	(3,978)	-	(1,406,105)	(4,259,598)	(2,072,658)	(38,713)	(3,572,739)	(4,298,311)	(2,842,670)	(5,398,285)	(2,911,515)	(17,088,614)	-	-	(30,236,463)	(17,630,862)	-	-	-	-	-	-				
Пайдалым өлшеулер	52,103	(54,545)	4,703,511	(3,329,282)	(8,028,040)	10,181,608	(3,272,416)	6,797,781	(3,978)	-	5,617,025	(3,312,404)	(2,072,658)	3,599,614	3,540,391	287,210	9,498,016	(2,771,266)	12,103,957	(4,313,725)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Кредиттік заңдаулар бойынша шығыстар	-	-	136,808	-	(18)	-	126,790	-	-	-	(638,434)	-	(202,388)	-	(840,842)	-	(1,855,087)	-	(3,344)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Таза пайдалым өлшеу	52,103	(54,545)	4,830,329	(3,329,282)	(8,028,058)	10,181,608	(3,145,626)	6,797,781	(3,978)	-	4,978,571	(3,312,404)	(2,275,046)	3,599,614	2,699,549	287,210	8,002,929	(2,771,266)	12,098,613	(4,313,725)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Таза инвестициялық өлшеулер	165,519	(72,952)	-	125,530	-	291,049	(72,952)	-	-	72,952	6,221	-	915,957	-	922,178	72,952	3,701,053	-	(40,069)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Түсетін таза өлшеулер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ПАОК бойынша болжалытын қаржы активтерін табумен тоқталу нәтижелері таза	(8)	-	-	-	-	(8)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Пайдалым өлшеулер арқылы таза пайдалым өлшеулер бойынша болжалытын өлшеулер	27,726	-	-	-	-	27,726	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Шетел валютасындағы өлшеулер бойынша таза өлшеулер (закладтар)	5,607,377	(502,949)	-	-	-	5,607,377	(502,949)	-	-	430,944	-	-	-	-	-	430,944	4,181	72,005	(6,905,951)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-саудан олармен қайта бағалау	(795,585)	-	-	-	-	(795,585)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өлшеулер бойынша таза өлшеулер	1,270	-	266	-	(812)	724	-	-	-	52,556	-	-	(54,217)	-	(4,988)	-	74,363	-	16,535	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пайдалым өлшеулер	5,006,299	(575,911)	266	-	124,718	-	5,131,283	(575,911)	(3,327)	503,896	169,469	-	861,740	-	1,027,882	503,896	3,757,130	72,005	(6,897,918)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Таза операциялық пайда	3,056,402	(630,446)	4,830,395	(3,329,282)	(7,903,340)	10,181,608	1,985,657	6,221,880	(7,303)	503,896	5,148,040	(3,312,404)	(1,413,306)	3,599,614	3,727,431	791,106	11,800,059	(2,699,261)	5,200,695	(4,313,725)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пайдалым өлшеулер	(862,434)	-	(608,087)	-	(511,666)	-	(1,982,187)	-	(223,203)	-	(2,163,332)	-	(1,543,126)	-	(3,929,661)	-	(6,294,547)	-	(32,822)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	4,195,968	(630,446)	4,272,508	(3,329,282)	(8,415,006)	10,181,608	3,470	6,221,880	(230,506)	503,896	2,984,708	(3,312,404)	(2,956,432)	3,599,614	(282,230)	791,106	5,505,512	(2,699,261)	5,147,873	(4,313,725)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
дейінгі пайда	(643,408)	-	(161,184)	-	(318,788)	-	(1,123,380)	-	(49,334)	-	50,134	-	(116,965)	-	(106,265)	-	(573,272)	-	(154,182)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	3,552,560	(630,446)	4,061,324	(3,329,282)	(8,733,794)	10,181,608	(1,119,910)	6,221,880	(279,840)	503,896	3,043,842	(3,312,404)	(3,072,407)	3,599,614	(308,495)	791,106	4,932,240	(2,699,261)	4,993,691	(4,313,725)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сегмент пайда	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сегмент пайда	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Банктің барлық кірістері Қазақстанда жинақталады. Банк қызметінің географиялық салалары осы қаржылық есептілікте 27-ескертпеде контрагенттің өлшеулеріне негізінде берілген.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

6. Ақша қаражаты және олардың баламалары

31 желтоқсандағы ақша қаражаты және олардың баламалары мынадай позицияларды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Кассадағы қолма-қол ақша	28.312.868	6.949.810
ҚРҰБ ағымдағы шоттардағы қаражат	44.661.930	209.360.224
Басқа банктердегі ағымдағы шоттардағы қаражат	1.276.010	2.373.938
90 күнге дейінгі мерзімге орналастырылған ҚРҰБ мерзімді депозиттер	–	41.500.000
	74.250.808	260.183.972
ККЗ бойынша бағалау резервін шегергенде	(265.864)	(1.259)
	73.984.944	260.182.713

Қазақстан заңнамасына сәйкес Банк Банктің белгілі бір міндеттемелерінің пайызы ретінде есептелетін міндетті резервтерді қолдауға міндетті. Мұндай резервтер ҚРҰБ ағымдағы шоттардағы немесе қолма-қол ақша массасындағы қаражат түрінде ҚРҰБ ағымдағы шоттардағы ақша қаражатының жиынтық сомасының орташа қалдықтары немесе резервтерді қалыптастыру кезеңіндегі қолма-қол ақша қаражаты мөлшерінде ұсталуға тиіс.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша міндетті резервтер тиісінше 2.349.737 мың теңгені және 8.709.900 мың теңгені құрады.

Ақша баламаларының барлық қалдықтары ККЗ бағалау максаттары үшін 1-кезеңге жатқызылған. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі ККЗ бойынша бағалау резервтерінің өзгерістерін талдау төменде келтірілген:

	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтардағы ККЗ-мен бағалау резерві	(1.259)	(110)
Жыл ішіндегі резервтің таза өзгеруі (21-ескертпе)	(261.641)	(1.152)
Бағамдық айырмалар	(2.964)	3
31 желтоқсанға ККЗ резерві	(265.864)	(1.259)

7. Саудалық бағалы қағаздар

2022 жыл ішінде саудалық бағалы қағаздарын Банк өткізді.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша саудалық бағалы қағаздар 2022 жылы өтеу мерзімімен жалпы баланстық құны 26.621.973 мың теңге ҚРҰБ ноталарын қамтиды.

8. Қаржы ұйымдарындағы қаражат

31 желтоқсанға қаржы ұйымдарындағы қаражат мынадай позицияларды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Пайдаланылуы шектелген қаражат	3.292.635	229.239
Берілген қарыздар	–	6.502.486
	3.292.635	6.731.725
ККЗ бойынша бағалау резервін шегергенде	(243.148)	(85.690)
	3.049.487	6.646.035

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

8. Қаржы ұйымдарындағы қаражат (жалғасы)

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайдаланылуы шектелген қаражат Банктің ҚҚБ алдындағы міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын 3.122.129 мың теңге сомасындағы (2021 жылғы 31 желтоқсанға 57.040 мың теңге) және төлем операцияларын жүргізу қызметін ұсынатын ұйымдардың 170.506 мың теңге сомасындағы (2021 жылғы 31 желтоқсанға: 172.199 мың теңге) салымдарын қамтыды.

Қаржы ұйымдарындағы қаражаттың барлық қалдықтары ККЗ бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатқызылған. Бір жыл ішіндегі жалпы баланстық құнының және ККЗ бойынша тиісті бағалау резервтерінің өзгерістерін талдау төменде келтірілген:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	6.731.725	6.814.977
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	603.523.973	126.306.182
Өтелген активтер	(606.864.311)	(126.452.718)
Есептелген пайыздағы таза өзгеріс	(58.263)	39.403
Бағамдық айырмалар	(40.489)	23.881
31 желтоқсанға	3.292.635	6.731.725

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
1 қаңтардағы ККЗ-мен бағалау резерві	(85.690)	(129.277)
Жыл ішіндегі резервтің таза өзгеруі <i>(21-ескертпе)</i>	(159.674)	43.663
Бағамдық айырмалар	2.216	(76)
31 желтоқсанға	(243.148)	(85.690)

9. Туынды қаржы активтері мен міндеттемелері

Банк туынды қаржы құралдарын пайдалана отырып сауда мәмілелерін жасайды. Төменде активтер мен міндеттемелер ретінде қаржылық есептілікте көрсетілген туынды қаржы құралдарының әділ құнын, сондай-ақ олардың шартты сомаларын көрсететін кесте берілген. Жиынтық негізде көрсетілген шартты сомалар туынды құралдың базалық активінің сомасын, базалық мөлшерлемені немесе индексін білдіреді; олардың негізінде туынды құралдар құнының өзгеруі бағаланады. Шартты сомалар жылдың аяғында аяқталмаған операциялардың көлемін көрсетеді және кредиттік тәуекелді көрсетпейді.

	<i>2022 жыл</i>			<i>2021 жыл</i>		
	<i>Шартты негізгі сома</i>	<i>Әділ құн</i>		<i>Шартты негізгі сома</i>	<i>Әділ құн</i>	
		<i>Актив</i>	<i>Міндеттеме</i>		<i>Актив</i>	<i>Міндеттеме</i>
Валюталық келісімшарттар						
Фьючерс	7.866.000	-	1.406.000	-	-	-
Форвардтар - ішкі келісімшарттар	-	-	-	303.242	18.516	-
Своптар - шетелдік келісімшарттар	-	-	-	13.393.271	122.933	(124)
Туынды қаржы активтері/(міндеттемелер)	7.866.000	-	1.406.000	13.696.513	141.449	(124)

Фьючерстер

Фьючерстер оған сәйкес сатушы келісілген баға бойынша келісілген мерзімде актив қоюға міндеттенеді.

Своптар

Своптар шартты сомалар негізінде валюта бағамының өзгерістеріне сәйкес келетін сомаларды айырмасы туралы екі тарап арасындағы шарттық келісімдерді білдіреді.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер

Клиенттерге кредиттер 31 желтоқсанда мынадай позицияларды камтиды:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Коммерциялық кредиттеу	29.621.732	114.916.799
Шағын бизнеске кредиттеу	13.319.590	24.383.321
Тұтынушылық және өзге де кредиттеу	62.087.371	68.915.745
Ипотекалық кредиттеу	2.027.150	2.646.719
Клиенттерге берілген кредиттердің жалпы сомасы	107.055.843	210.862.584
ККЗ бойынша бағалау резервін шегергенде	(13.359.565)	(14.077.477)
Клиенттерге кредиттер	93.696.278	196.785.107

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған коммерциялық кредиттеу бойынша ККЗ бойынша жалпы баланстық құн мен тиісті резервтің өзгерістерін талдау берілген:

<i>Коммерциялық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СККК</i>	<i>Жиын</i>
2022 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	107.813.965	–	6.888.321	214.513	114.916.799
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	22.670.821	–	–	–	22.670.821
Өтелген активтер	(103.922.538)	(982.412)	(4.400.155)	–	(109.305.105)
1-кезеңге ауыстыру	4.268.576	(4.268.576)	–	–	–
2-кезеңге ауыстыру	(826.857)	5.254.311	(4.427.454)	–	–
3-кезеңге ауыстыру	(13.280.439)	–	13.280.439	–	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	638.864	(3.323)	592.465	212.320	1.440.326
Дисконт амортизациясы	–	–	356.056	–	356.056
Залалдарды өтеу	–	–	–	56.615	56.615
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(2.404.456)	(257.679)	(2.662.135)
Бағамдық айырмалар	2.093.676	–	54.679	–	2.148.355
2022 жылғы 31 желтоқсанға	19.456.068	–	9.939.895	225.769	29.621.732

<i>Коммерциялық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СККК</i>	<i>Жиын</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(288.012)	–	(4.894.731)	(25.588)	(5.208.331)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	(99.717)	–	–	–	(99.717)
Өтелген активтер	276.444	–	224.037	–	500.481
1-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
2-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
3-кезеңге ауыстыру	55.884	–	(55.884)	–	–
Бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	(4.965)	–	(865.005)	(321.658)	(1.191.628)
Дисконт амортизациясы	–	–	(356.056)	–	(356.056)
Залалдарды өтеу	–	–	–	(56.615)	(56.615)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	2.404.456	257.679	2.662.135
Бағамдық айырмалар	(7.743)	–	(51.880)	–	(59.623)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(68.109)	–	(3.595.063)	(146.182)	(2.119.354)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві (жалғасы)

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған шағын бизнесті кредиттеу бойынша жалпы баланстық құн мен ККЗ-ға сәйкес резервтің өзгерістерін талдау берілген:

<i>Шағын бизнеске кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	19.565.322	29.475	4.728.958	59.666	24.383.421
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	2.476.889	–	–	–	2.476.889
Өтелген активтер	(11.570.180)	(7.125)	(531.854)	(50.859)	(12.160.018)
1-кезеңге ауыстыру	804.665	(116.962)	(687.703)	–	–
2-кезеңге ауыстыру	(127.257)	127.257	–	–	–
3-кезеңге ауыстыру	(6.189)	(29.316)	35.505	–	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	(69.296)	(1.407)	175.502	(8.717)	96.082
Дисконт амортизациясы	–	–	184.184	–	184.184
Залалдарды өтеу	–	–	122.606	–	122.606
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(1.783.496)	(90)	(1.783.586)
Бағамдық айырмалар	–	–	12	–	12
2022 жылғы 31 желтоқсанға	11.073.954	1.922	2.243.714	–	13.319.590

<i>Шағын бизнеске кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(13.033)	(5.214)	(3.026.023)	(90)	(3.044.360)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	(5.568)	–	–	–	(5.568)
Өтелген активтер	20.439	–	161.277	–	181.716
1-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
2-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
3-кезеңге ауыстыру	385	8 201	(8 586)	–	–
Бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	(3.322)	(2.987)	(200.283)	–	(206.592)
Дисконт амортизациясы	–	–	(184.184)	–	(184.184)
Залалдарды өтеу	–	–	(122.606)	–	(122.606)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	1.783.496	90	1.783.586
Бағамдық айырмалар	–	–	(116)	–	(116)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(1.099)	–	(1.597.025)	–	(1.598.124)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві (жалғасы)

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішіндегі тұтынушылық және өзге де кредиттеу бойынша жалпы баланстық құн мен ККЗ-мен тиісті резервтің өзгерістерін талдау берілген:

<i>Тұтынушылық және өзге де кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	62.322.111	382.283	6.211.351	68.915.745
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	25.837.620	–	–	25.837.620
Өтелген активтер	(29.495.243)	(179.916)	(1.870.466)	(31.545.625)
1-кезеңге ауыстыру	1.117.921	(1.048.429)	(69.492)	–
2-кезеңге ауыстыру	(7.491.798)	7.592.259	(100.461)	–
3-кезеңге ауыстыру	(85.541)	(5.645.322)	5.730.863	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	211.957	144.506	582.528	938.991
Дисконт амортизациясы	–	–	528.377	528.377
Залалдарды өтеу	–	–	27.682	27.682
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(2.615.421)	(2.615.421)
Бағамдық айырмалар	–	–	2	2
2022 жылғы 31 желтоқсанға	52.417.027	1.245.381	8.424.963	62.087.371

<i>Тұтынушылық және өзге де кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(1.832.986)	(110.856)	(3.774.761)	(5.718.603)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	(1.118.609)	–	–	(1.118.609)
Өтелген активтер	1.479.311	132.202	885.925	2.497.438
1-кезеңге ауыстыру	(360.847)	354.853	5.994	–
2-кезеңге ауыстыру	2.419.214	(2.435.816)	16.602	–
3-кезеңге ауыстыру	101.535	3.160.252	(3.261.787)	–
Бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	(3.023.245)	(1.498.316)	(1.075.415)	(5.596.976)
Дисконт амортизациясы	–	–	(528.377)	(528.377)
Залалдарды өтеу	–	–	(27.682)	(27.682)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	2.615.421	2.615.421
Бағамдық айырмалар	–	–	(1)	(1)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(2.335.627)	(397.681)	(5.144.081)	(7.877.389)

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған ипотекалық кредиттеу бойынша бір жыл ішіндегі жалпы баланстық құнының және ККЗ-мен тиісті резервтің өзгеруіне талдау берілген:

<i>Ипотекалық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	2.319.979	15.614	311.126	2.646.719
Өтелген активтер	(524.464)	(1.181)	(41.500)	(567.145)
1-кезеңге ауыстыру	71.072	(49.411)	(21.661)	–
2-кезеңге ауыстыру	(75.068)	75.068	–	–
3-кезеңге ауыстыру	(224)	(39.482)	39.706	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	(4.666)	(608)	(13.450)	(18.724)
Дисконт амортизациясы	–	–	6.800	6.800
Залалдарды өтеу	–	–	150	150
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(40.650)	(40.650)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	1.786.629	–	240.521	2.027.150

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві (жалғасы)

<i>Ипотекалық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(150)	–	(106.033)	(106.183)
Өтелген активтер	125	–	7.994	8.119
1-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–
2-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–
3-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–
Бір кезеңнен екінші кезеңге ауыстыру және бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	–	–	(10.334)	(10.334)
Дисконт амортизациясы	–	–	(6.800)	(6.800)
Залалдарды өтеу	–	–	(150)	(150)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	40.650	40.650
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(25)	–	(74.673)	(74.698)

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған коммерциялық кредиттеу бойынша ККЗ-мен жалпы баланстық құнының және тиісті резервтің өзгеруіне талдау берілген:

<i>Коммерциялық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	89.404.550	1.706.420	7.874.287	295.946	99.281.203
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	133.814.523	–	–	74.185	133.888.708
Өтелген активтер	(117.217.875)	(1.709.990)	(1.097.157)	(131.202)	(120.156.224)
1-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
2-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
3-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	582.699	3.570	(256.245)	37.805	367.829
Қарыз алушылардың жіктемесін өзгерту	120.540	–	–	–	120.540
Дисконт амортизациясы	–	–	298.979	–	298.979
Залалдарды өтеу	–	–	49.943	–	49.943
Есептен шығарылған сомалар	–	–	–	(62.221)	(62.221)
Бағамдық айырмалар	1.109.528	–	18.514	–	1.128.042
2021 жылғы 31 желтоқсанға	107.813.965	–	6.888.321	214.513	114.916.799

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві (жалғасы)

<i>Коммерциялық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(399.053)	–	(4.191.979)	(91.187)	(4.682.219)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	(325.043)	–	–	–	(325.043)
Өтелген активтер	333.144	–	214.348	14.880	562.372
1-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
2-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
3-кезеңге ауыстыру	–	–	–	–	–
Бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	111.155	–	(550.972)	(11.502)	(451.319)
Қарыз алушылардың жіктелімін өзгерту	–	–	–	–	–
Дисконт амортизациясы	–	–	(298.979)	–	(298.979)
Залалдарды өтеу	–	–	(49.943)	–	(49.943)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	–	62.221	62.221
Бағамдық айырмалар	(8.215)	–	(17.206)	–	(25.421)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(288.012)	–	(4.894.731)	(25.588)	(5.208.331)

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған шағын бизнесті неснелеу бойынша жалпы баланстық құн мен ККЗ бойынша тиісті резервтің өзгерістерін талдау берілген:

<i>Шағын бизнеске кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	15.847.167	335.260	3.794.396	82.969	20.059.792
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	22.525.386	–	–	–	22.525.386
Өтелген активтер	(17.279.202)	(138.786)	(1.230.245)	(24.048)	(18.672.281)
1-кезеңге ауыстыру	603.129	(296.821)	(306.308)	–	–
2-кезеңге ауыстыру	(928.888)	989.844	(60.956)	–	–
3-кезеңге ауыстыру	(1.097.277)	(863.614)	1.960.891	–	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	15.547	3.592	203.284	655	223.078
Қарыз алушылардың жіктелімін өзгерту	(120.540)	–	–	–	(120.540)
Дисконт амортизациясы	–	–	321.183	90	321.273
Залалдарды өтеу	–	–	46.892	–	46.892
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(662)	–	(662)
Бағамдық айырмалар	–	–	383	–	383
2021 жылғы 31 желтоқсанға	19.565.322	29.475	4.728.858	59.666	24.383.321

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві (жалғасы)

<i>Шағын бизнеске кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(31.971)	(345)	(2.719.902)	–	(2.752.218)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	(102.844)	–	–	–	(102.844)
Өтелген активтер	95.105	1.532	435.315	–	531.952
1-кезеңге ауыстыру	(1.567)	1.567	–	–	–
2-кезеңге ауыстыру	4.045	(4.045)	–	–	–
3-кезеңге ауыстыру	1.308	–	(1.308)	–	–
Бір кезеңнен екінші кезеңге ауыстыру және бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	22.891	(3.923)	(373.010)	–	(354.042)
Қарыз алушылардың жіктелімін өзгерту	–	–	–	–	–
Дисконт амортизациясы	–	–	(321.183)	(90)	(321.273)
Залалдарды өтеу	–	–	(46.892)	–	(46.892)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	662	–	662
Бағамдық айырмалар	–	–	295	–	295
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(13.033)	(5.214)	(3.026.023)	(90)	(3.044.360)

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі тұтынушылық және өзге де кредиттеу бойынша ККЗ-ның жалпы баланстық құны мен тиісті резервінің өзгерістерін талдау берілген:

<i>Тұтынушылық және өзге де кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	45.927.287	518.666	6.973.704	53.419.657
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	42.446.993	–	–	42.446.993
Өтелген активтер	(24.316.095)	(154.628)	(2.085.421)	(26.556.144)
1-кезеңге ауыстыру	1.091.875	(687.998)	(403.877)	–
2-кезеңге ауыстыру	(2.948.311)	3.019.403	(71.092)	–
3-кезеңге ауыстыру	(113.262)	(2.340.977)	2.454.239	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	233.624	27.817	343.286	604.727
Дисконт амортизациясы	–	–	750.882	750.882
Залалдарды өтеу	–	–	71.225	71.225
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(1.821.620)	(1.821.620)
Бағамдық айырмалар	–	–	25	25
2021 жылғы 31 желтоқсанға	62.322.111	382.283	6.211.351	68.915.745

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві (жалғасы)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

<i>Тұтынушылық және өзге де кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(1.446.096)	(216.153)	(3.563.063)	(5.225.312)
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	(1.683.495)	–	–	(1.683.495)
Өтелген активтер	740.402	54.640	1.096.426	1.891.468
1-кезеңге ауыстыру	(345.106)	229.869	115.237	–
2-кезеңге ауыстыру	503.021	(532.543)	29.522	–
3-кезеңге ауыстыру	3.630	825.579	(829.209)	–
Бір кезеңнен екінші кезеңге ауыстыру және бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	394.658	(472.248)	(1.623.187)	(1.700.777)
Дисконт амортизациясы (пайыздық кірісте танылған)	–	–	(750.882)	(750.882)
Залалдарды өтеу	–	–	(71.225)	(71.225)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	1.821.620	1.821.620
Бағамдық айырмалар	–	–	–	–
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(1.832.986)	(110.856)	(3.774.761)	(5.718.603)

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған ипотекалық кредиттеу бойынша ККЗ-мен жалпы баланстық құнының және тиісті резервтің өзгеруіне талдау берілген:

<i>Ипотекалық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құны	3.659.760	38.388	469.612	4.167.760
Өтелген активтер	(1.304.318)	(1.682)	(124.073)	(1.430.073)
1-кезеңге ауыстыру	123.547	(69.913)	(53.634)	–
2-кезеңге ауыстыру	(98.243)	111.801	(13.558)	–
3-кезеңге ауыстыру	(20.284)	(63.763)	84.047	–
Есептелген пайыздағы өзгеріс	(40.483)	783	(9.148)	(48.848)
Дисконт амортизациясы	–	–	11.240	11.240
Залалдарды өтеу	–	–	328	328
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(53.688)	(53.688)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	2.319.979	15.614	311.126	2.646.719

<i>Ипотекалық кредиттеу</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(3.459)	–	(169.647)	(173.106)
Өтелген активтер	4.596	38	51.449	56.083
1-кезеңге ауыстыру	(2.130)	–	2.130	–
2-кезеңге ауыстыру	117	(117)	–	–
3-кезеңге ауыстыру	–	525	(525)	–
Бір кезеңнен екінші кезеңге ауыстыру және бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде ККЗ-ға әсер ету	726	(446)	(31.560)	(31.280)
Дисконт амортизациясы	–	–	(11.240)	(11.240)
Залалдарды өтеу	–	–	(328)	(328)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	53.688	53.688
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(150)	–	(106.033)	(106.183)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Түрлендірілген және қайта құрылымдалған қарыздар

Егер шарттың талаптары шын мәнінде жаңа кредит болатындай етіп қайта қаралса, банк қаржылық активті, мысалы клиентке берілген кредитті тануды тоқтатады, ал айырмашылық құнсызданудан болған залал танылғанға дейін тануды тоқтатудан пайда немесе залал ретінде танылады. Бастапқы тану кезінде кредиттер құрылған кредит СҚКҚ актив болып есептелген жағдайларды қоспағанда, ККЗ-ны бағалау максаттары үшін 1-кезеңге жатады.

Егер түрленім ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, түрленім танудың тоқтатылуына әкеп соқпайды. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Банк құнсызданудан болған залал танылғанға дейін түрлендіруден түскен пайданы немесе залалды таниды.

Қамтамасыз ету және кредиттік тәуекелді төмендететін басқа да құралдар

Банк ұсынуды талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі контрагенттің кредиттік тәуекелін бағалауға байланысты болады. Қамтамасыз ету түрлерінің рұқсат етілуіне және бағалау параметрлеріне қатысты қағидаттар белгіленді.

Алынған кепілдік қамтамасыз етудің негізгі түрлері:

- коммерциялық кредиттеу үшін – жылжымайтын мүлік, өндірістік жабдық, тауар-материалдық қорлар және сауда дебиторлық берешек кепілі;
- бөлшек кредиттеу үшін – тұрғын үй жылжымайтын мүлкінің, көлік құралдарының, ақша қаражатының және олардың баламаларының кепілі, сондай-ақ үшінші тараптардың кепілдіктері болып табылады.

Басшылық қамтамасыз етудің нарықтық құнының мониторингін жүзеге асырады және құнсызданудан болатын залалдарға арналған бағалау резервінің жеткіліктілігін тексеру барысында негізгі келісімге сәйкес қосымша қамтамасыз етуді сұратады.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 3-кезеңнің клиенттеріне кредиттер бойынша ККЗ-ның кредиттік сапасын арттырудың қамтамасыз етілуі немесе басқа тетіктері болмаған жағдайда:

	<u>2022 жыл</u>	<u>2021 жыл</u>
Коммерциялық кредиттеу	877.712	431.554
Шағын бизнеске кредиттеу	581.147	1.679.318
Тұтынушылық және өзге де кредиттеу	665.839	840.474
Ипотекалық кредиттеу	156.248	198.931
	<u>2.280.946</u>	<u>3.150.277</u>

Бір жыл ішінде Банктің меншігіне тиісті қарыз алушылардың берешегіне айырбастау үшін түрлі активтер өтті. Қазіргі уақытта Банк осы активтерді сатуды жүзеге асырады. Банктің саясатына сәйкес өндіріп алынған жылжымайтын мүлік белгіленген тәртіппен сатылады. Сатудан түсетін түсімдер қолданыстағы берешекті азайту немесе өтеу үшін пайдаланылады. Әдетте, Банк өз қызметін жүзеге асыру максаттары үшін мұндай жылжымайтын мүлікті иеленбейді.

Төменде өндіріп алынған және 31 желтоқсанда ұсталатын активтердің баланстық құны туралы ақпарат берілген:

	<u>2022 жыл</u>	<u>2021 жыл</u>
Ғимараттар мен жер (14-ескертпе)	321.950	149.142
Өндіріп алынған мүліктің жиыны	<u>321.950</u>	<u>149.142</u>

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

10. Клиенттерге кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге кредиттерді шоғырландыру

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк тәуелсіз он ірі тарапқа берген кредиттердің шоғырлануы 27.094.032 мың теңгені немесе жиынтық кредиттік портфельдің 25,31%-ын құрады (2021 жылғы 31 желтоқсанда 74.284.441 мың теңге немесе 35,2%). Осы кредиттер бойынша 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3.659.472 мың теңге мөлшерінде (2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 251.213 мың теңге) ККЗ резерві қалыптастырылды.

31 желтоқсанда кредиттер клиенттердің мынадай түрлеріне берілді:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Жеке компаниялар	42.941.322	139.300.120
Жеке тұлғалар	64.114.521	71.562.464
	107.055.843	210.862.584

Кредиттер көбінесе Қазақстандағы экономиканың мынадай секторларында қызметін жүзеге асыратын клиенттерге беріледі:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Жеке тұлғалар	64.114.521	71.562.464
Тау-кен өнеркәсібі	7.272.004	17.093.272
Көлік	5.756.069	9.898.088
Энергетика	5.145.127	5.537.240
Байланыс	5.033.523	7.119.753
Тамақ өнеркәсібі	3.254.727	7.208.705
Бөлшек сауда	3.050.591	12.876.064
Тұрғын үй құрылысы	2.707.706	4.522.803
Жылжымайтын мүлік	2.057.168	3.548.719
Денсаулық сақтау	1.994.793	2.347.297
Көтерме сауда	1.601.812	23.624.413
Білім беру	851.936	785.110
Құрылыс материалдарын өндіру	830.965	2.472.327
Демалыс және ойын-сауық	537.994	223.456
Жеңіл өнеркәсіп	525.571	2.787.654
Машиналар мен жабдықтар өндірісі	473.115	1.309.338
Ауыл шаруашылығы	240.411	2.507.938
Қаржылық қызметтер	71.419	29.139.696
Мұнай-газ өнеркәсібі	39.587	42.130
Басқалар	1.496.804	6.256.117
	107.055.843	210.862.584

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

11. Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құралдар мен активтер

Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құралдар мен активтердің қозғалысы мынадай түрде берілген:

	Жалға алынған мүлікті жақсарту	Ғимараттар	Компью- терлік жабдықтар	Көлік құралдары	Орнатуға активтер	Өзге активтер	Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	Жиыны
Бастапқы құн								
2021 жылғы 1 қаңтарға	910.047	–	2.793.993	79.345	475.041	2.640.738	2.402.266	9.301.430
Түсімдер	1.456	527.731	30.257	–	702.064	43.534	122.066	1.427.108
Істен шығу	(83.614)	–	(30.828)	–	–	(167.334)	(291.352)	(573.128)
Аударымдар	11.917	–	320.505	–	(732.536)	400.114	–	–
2021 жылғы 31 желтоқсанға	839.806	527.731	3.113.927	79.345	444.569	2.917.052	2.232.980	10.155.410
Түсімдер	1.886	–	22.276	–	693.922	41.014	723.682	1.482.780
Істен шығу	(136.548)	–	(291.436)	–	–	(181.345)	(263.722)	(873.051)
Аударымдар	1.693	–	104.948	–	(680.586)	573.945	–	–
2022 жылғы 31 желтоқсанға	706.837	527.731	2.949.715	79.345	457.905	3.350.666	2.692.940	10.765.139
Жинақталған тозу								
2021 жылғы 1 қаңтарға	(439.830)	–	(1.488.828)	(41.702)	–	(1.513.930)	(810.734)	(4.295.024)
Жыл үшін есептеу	(87.090)	–	(129.653)	(4.928)	–	(173.407)	(324.339)	(719.417)
Істен шығу	83.616	–	30.828	–	–	110.269	149.616	374.329
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(443.304)	–	(1.587.653)	(46.630)	–	(1.577.068)	(985.457)	(4.640.112)
Жыл үшін есептеу	(75.781)	(10.555)	(199.611)	(4.929)	–	(246.761)	(308.868)	(846.505)
Істен шығу	136.548	–	291.437	–	–	159.208	146.805	733.998
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(382.537)	(10.555)	(1.495.827)	(51.559)	–	(1.664.621)	(1.147.520)	(4.752.619)
Қалдық құны								
2021 жылғы 1 қаңтарға	470.217	–	1.305.165	37.643	475.041	1.126.808	1.591.532	5.006.406
2021 жылғы 31 желтоқсанға	396.502	527.731	1.526.274	32.715	444.569	1.339.984	1.247.523	5.515.298
2022 жылғы 31 желтоқсанға	324.300	517.176	1.453.888	27.786	457.905	1.686.045	1.545.420	6.012.520

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің пайдалануындағы толық өздігінен амортизацияланған негізгі құралдардың бастапқы құны 1.093.208 мың теңгені құрады (2021 жылғы 31 желтоқсанға 1.224.710 мың теңге).

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

12. Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтердің қозғалысы мынадай түрде берілген:

	<i>Лицензиялар және бағдарламалық қамтамасыз ету</i>	<i>Орнатуға және әзірлеуге арналған активтер</i>	<i>Жиын</i>
Бастапқы құн			
2021 жылғы 1 қаңтарға	4.782.591	1.246.632	6.029.223
Түсімдер	295.674	223.844	519.518
Істен шығу	–	(14.671)	(14.671)
Аударымдар	609.448	(609.448)	–
2021 жылғы 31 желтоқсанға	5.687.713	846.357	6.534.070
Түсімдер	766.771	336.770	1.103.541
Істен шығу	(262.986)	(315.072)	(578.058)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	6.191.498	868.055	7.059.553
Жинақталған амортизация			
2021 жылғы 1 қаңтарға	(1.657.104)	–	(1.657.104)
Жыл үшін есептеу	(328.641)	–	(328.641)
Істен шығу	–	–	–
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(1.985.745)	–	(1.985.745)
Жыл үшін есептеу	(401.493)	–	(401.493)
Істен шығу	262.448	–	262.448
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(2.124.790)	–	(2.124.790)
Қалдық құны			
2021 жылғы 1 қаңтарға	3.125.487	1.246.632	4.372.119
2021 жылғы 31 желтоқсанға	3.701.968	846.357	4.548.325
2022 жылғы 31 желтоқсанға	4.066.708	868.055	4.934.763

2022 жылы Банк клиенттер сервисінің деңгейін арттыру және болашақ экономикалық пайдаларды ұлғайту мақсатында қашықтан арналарды дамыту және Банктің ішкі бизнес-процестерін автоматтандыру жөніндегі жобалар шеңберінде материалдық емес активтерді әзірлеуді жүзеге асырды.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағдарламалық қамтамасыз ету ұйым ішінде әзірленген тиісінше 1.404.764 мың теңге және 1.352.951 мың теңге сомасындағы активтерді қамтиды.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орнатуға және әзірлеуге 709.829 мың теңге сомасындағы активтер (31.12.2021 ж. сомасы 601.461 мың теңге) қаржы технологиялары саласындағы бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеуге жұмсалған шығындармен ұсынылған. Банк басшылығы әзірлеу процесі материалдық емес актив ретінде тану критерийлерін қанағаттандырды деп пайымдайды.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

13. Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыстар:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	–	1.725.954
Өткен жылдардың ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыстар	(52.578)	71.408
Уақытша айырмашылықтардың туындауына және азаюына кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыстар	(8.225.584)	159.737
Корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыстар	(8.278.162)	1.957.099

Банктің табысына Қазақстан Республикасында ғана салық салынады. Салық заңнамасына сәйкес корпоративтік табыс салығының қолданылатын мөлшерлемесі 2022 және 2021 жылдары 20%-ды құрайды.

Осы қаржылық есептілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мен 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін салықтың нормативтік мөлшерлемесіне көбейтілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды есепке алғанға дейінгі пайда арасындағы салыстыру мынадай:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі (залал)/пайда	(41.894.001)	10.260.290
Салықтың нормативтік мөлшерлемесі	20%	20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша теориялық (үнемдеу)/шығыс	(8.378.800)	2.052.058
Шегерімге жатпайтын құнсыздануға аударымдар	116.949	6.316
Шегерімге жатқызылмайтын операциялық шығыстар	27.063	11.584
Өткен кезең үшін ағымдағы салықты түзету	(52.578)	71.408
Шегерімге жатқызылмайтын сыйақы бойынша шығыстар	–	76.837
ҚҚБ ресми тізімдегі мемлекеттік бағалы қағаздар мен бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын табыс	–	(434.773)
Өткен кезең үшін кейінге қалдырылған салықты түзету	–	106.492
Өзге айырмашылықтар	9.204	67.177
Корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығыстар	(8.278.162)	1.957.099

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер 411.202 мың теңгені құрады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер 39.867 мың теңгені құрады

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

13. Салық салу (жалғасы)

31 желтоқсанға кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысы:

	<i>Пайда немесе залал құрамындағы уақытша айырмашылықтардың пайда болуы</i>		<i>Пайда немесе залал құрамындағы уақытша айырмашылықтардың пайда болуы</i>		<i>2022 жыл</i>
	<i>2020 жыл</i>	<i>және азаюы</i>	<i>2021 жыл</i>	<i>және азаюы</i>	
Шегерілетін уақытша айырмалардың салықтық әсері					
Көшіруге салықтық шығындар	–	–	–	8.072.364	8.072.364
Клиенттерге кредиттер	873.068	(75.245)	797.823	(797.823)	–
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша есептелген шығыстар	20.543	7.843	28.386	(8.511)	19.875
Сыйлықақылар бойынша есептелген шығыстар	121.217	102.227	223.444	(38.235)	185.209
Жалдау бойынша міндеттемелер	371.797	(67.451)	304.346	(35.935)	268.411
Басқа да есептелген шығыстар	59.913	44.426	104.339	(12.147)	92.192
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	1.446.538	11.800	1.458.338	7.179.713	8.638.051
Салық салынатын уақытша айырмалардың салықтық әсері					
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	(1.054.748)	(13.976)	(1.068.724)	1.068.724	–
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	(318.306)	68.801	(249.505)	61.774	(187.731)
Негізгі құралдар	(389.221)	(226.362)	(615.583)	(84.627)	(700.210)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	(1.762.275)	(171.537)	(1.933.812)	1.045.871	(887.941)
Корпоративтік табыс салығы бойынша активтер / (міндеттемелер), нетто	(315.737)	(159.737)	(475.474)	8.225.584	7.750.110

14. Өзге де активтер мен міндеттемелер

Басқа активтер 31 желтоқсанға мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Өзге қаржы активтері		
Банк қызметі бойынша өзара есеп айырысу	764.791	158.734
Берілген активтер бойынша дебиторлық берешек	438.148	365.874
Кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша дебиторлық берешек	228.224	174.186
Валюталық мәмілелер бойынша талаптар	1.792	5.122
Басқалар	–	25.374
	1.432.955	729.290
ККЗ бойынша бағалау резервін шегергенде	(270.938)	(206.255)
	1.162.017	523.035
Өзге де қаржылық емес активтер		
Өзге де алдын ала төлемдер және болашақ кезеңдердің шығыстары	852.237	615.133
Алып қойылған кепіл мүлкі	321.950	140.000
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер бойынша аванстар	267.163	616.500
Жалға алудың алдын ала төлемі	240.355	143.489
Өтеуге мемлекеттік баждар	143.491	144.836

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

Материалдық қорлар	29.588	34.199
Басқалар	33.140	51.239
	1.887.924	1.754.574
Өзге активтер	3.049.941	2.277.609

14. Өзге активтер мен міндеттемелер (жалғасы)

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша берілген активтер бойынша дебиторлық берешек төлемді кейінге қалдыру шарттарында сатылған алып қойылған кепілдік мүлік үшін ақы төлеу бойынша талаптармен ұсынылған.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдар мен материалдық емес активтер бойынша аванстар 135.238 мың теңге сомасына бағдарламалық қамтамасыз етумен жабдықтар сатып алуға аванстарды қамтиды (2021 жылғы 31 желтоқсанға 292.466 мың теңге).

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша алынған кепіл мүлкі клиенттерге кредиттер бойынша кепілдікті қамтамасыз ету шарттары бойынша алынған жер учаскелері мен ғимараттар болып табылады. Бұл активтер ашық сауда-саттық тәсілімен сатуға қойылған.

Төменде 2022 және 2021 жылдардағы басқа да қаржы активтері бойынша ККЗ бойынша бағалау резервтерінің өзгерістерін талдау ұсынылған.

	<u>3-кезең</u>
2020 жылғы 31 желтоқсанға ККЗ-мен бағалау резерві	(263.741)
Жыл ішіндегі резервтің таза өзгеруі (21-ескертуге)	23.642
Есептен шығару	33.839
Валюта бағамдарының өзгеруінің әсері	5
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(206.255)
Жыл ішіндегі резервтің таза өзгеруі (21-ескертуге)	(100.021)
Есептен шығару	35.919
Валюта бағамдарының өзгеруінің әсері	(581)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(270.938)

31 желтоқсандағы өзге міндеттемелер мынадай позицияларды қамтиды:

	<u>2022 жыл</u>	<u>2021 жыл</u>
Қаржылық міндеттемелер		
Форвардтық келісімшарттар бойынша кепілдік жарналар	408.276	114.560
Шартты міндеттемелер бойынша бағалау резерві (22-ескертуге)	254.906	311.120
Есептелген әкімшілік шығыстар	247.224	294.328
Есептелген комиссиялық шығыстар	78.431	89.819
Ақы төлеуге кәсіптік қызметтер	28.000	39.312
Банк қызметі бойынша өзара есеп айырысу	-	28.791
Сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	-	1.512
	1.016.837	879.442
Қаржылық емес міндеттемелер		
Есептелген сыйлықақылар	930.279	1.133.948
Корпоративтік табыс салығынан басқа, төленуі тиіс салықтар	244.255	345.826
Болашақ кезеңдердің комиссиялық кірістері	132.568	107.560
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша есептелген шығыстар	99.373	141.929
ҚДКҚ алдындағы міндеттемелер	25.687	236.346
Басқалар	75.353	91.298
	1.507.515	2.056.907
	2.524.352	

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

15. Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты

Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты 31 желтоқсанға мынадай позицияларды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Ағымдағы шоттар	15.715.939	9.133.592
Мерзімді салымдар мен кредиттер	42.535.254	23.993.829
	58.251.193	33.127.421

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттарға Негізгі компанияның корреспонденттік шоты кіреді.

Мерзімді салымдар мен кредиттер Бас компаниядан алынған тартылған банкаралық қарыздан тұрады. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыз бойынша қалдық 42.527.007 мың теңгені құрады. Қарыз ресейлік рубльмен тартылды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мерзімді салымдар мен кредиттер кредиттерді, банк секторының шағын және орта бизнесті қолдау мемлекеттік бағдарламалары шеңберінде «ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-нан 3.620.535 мың теңге сомасында алынған, «Жинақ банкі» АҚ ЕБ-нен жалпы сомасы 4.318.240 мың теңгеге алынған салымдар, «Еуразиялық банк» АҚ-нан 6.477.117 мың теңге сомасына алынған салымдар, отандық автоөндірушілерді қолдаудың мемлекеттік бағдарламасына қатысу шеңберінде «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-нан Банк тартқан теңгедегі қаражат, «Агробизнес» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде «Аграрлық несиелік корпорация» АҚ-нан алынған теңгедегі кредиттер. 2022 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша қаражат толығымен өтелді.

16. Клиенттердің қаражаты

Клиенттердің қаражаты 31 желтоқсанға мынадай позицияларды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Мерзімді салымдар	33.223.232	282.210.387
Ағымдағы шоттар	22.090.386	108.970.636
	55.313.618	391.181.023
Кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын мерзімді салымдар (22-ескертпе)	511.884	1.030.986

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 25.883.850 мың теңге сомасындағы қаражат немесе клиенттердің барлық қаражатының 46,8% -ы он ірі клиенттің қаражатын білдіреді (2021 жылғы 31 желтоқсанға 152.406.495 мың теңге немесе 39,0%).

Мерзімді салымдардың құрамына жеке тұлғалардың 15.907.286 мың теңге мөлшеріндегі салымдары кіреді (2021 жылғы 31 желтоқсанға 73.174.413 мың теңге). Қазақстанның Азаматтық Кодексіне сәйкес Банк салымшының бірінші талабы бойынша салым сомасын беруге міндетті. Мерзімді салым салымшыға оның талап етуі бойынша мерзімі өткенге дейін қайтарылған жағдайларда, салым бойынша пайыздар төленбейді немесе шартта айтылған талаптарға байланысты едәуір аз пайыздық мөлшерлеме бойынша төленеді.

31 желтоқсанға клиенттер қаражатының құрамына клиенттердің мынадай санаттарының қаражаты енгізілді:

	2022 жыл	2021 жыл
Жеке кәсіпорындар	37.475.635	309.211.809
Жеке тұлғалар	17.837.983	81.969.214
	55.313.618	391.181.023

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

16. Клиенттердің қаражаты (жалғасы)

Төменде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салалар бойынша клиенттер қаражатының талдамасы келтірілген:

	2022 жыл	2021 жыл
Жеке тұлғалар	17.837.983	81.969.214
Құрылыс материалдарын өндіру	10.037.007	4.150.132
Бөлшек сауда	5.698.520	8.709.055
Металлургия	4.812.788	125.358.314
Көтерме сауда	4.560.276	25.634.847
Машиналар мен жабдықтар өндірісі	3.661.888	10.731.447
ҒЗТҚЖ	2.264.035	3.894.873
Қаржылық қызметтер	1.433.409	38.024.260
Көлік және байланыс	1.218.141	33.676.878
Тамақ өнеркәсібі	890.748	5.010.383
Энергетика	716.260	14.658.906
Ауыл шаруашылығы	563.399	1.398.827
Құрылыс	426.587	8.444.629
Мұнай және газ өндіру	180.764	10.596.974
Жылжымайтын мүлік	95.261	2.794.498
Демалыс және ойын-сауық	28.176	319.183
Тау-кен өнеркәсібі	20.450	819.943
Жеңіл өнеркәсіп	15.145	576.002
Білім беру	14.517	683.715
Химия өнеркәсібі	1.016	523.451
Басқалар	837.248	13.205.492
	55.313.618	391.181.023

17. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

31 желтоқсанға шығарылған борыштық бағалы қағаздар мынадай позицияларды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
ҚҚБ шығарылған борыштық бағалы қағаздар	29.254.429	29.245.157
Минус: амортизацияланбаған дисконт	(723.664)	(1.253.983)
	28.530.765	27.991.174

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің борыштық бағалы қағаздары баланстық құны 28.530.765 мың теңге (2021 жылғы 31 желтоқсанда 27.991.174 мың теңге) Бірінші облигациялық бағдарлама шеңберінде орналастырылған қамтамасыз етусіз купондық облигациялармен ұсынылған. Теңгемен көрсетілген осы облигациялардың 2023-2024 жылдары өтеу мерзімі (2021 жылғы 31 желтоқсанға: 2023-2024 жж.) және жылдық 9% мөлшерінде номиналды пайыздық мөлшерлемесі бар (2021 жылы: жылдық 9%).

2022 жылы Банк Бірінші облигациялық бағдарлама шеңберінде купондық облигациялар шығаруды жүзеге асырмады. 2021 жылы Банк Бірінші облигациялық бағдарлама шеңберінде жалпы номиналдық құны 28.553.010 мың теңге болатын үш шығарылымды жүзеге асырды.

18. Жалдау бойынша міндеттемелер

Төменде 2022 және 2021 жылдар ішінде жалдау және қозғалыс бойынша міндеттемелердің баланстық құны көрсетілген:

	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	1.521.731	1.858.986
Пайыздарды есептеу	232.987	175.478
Төлемдер	(412.664)	(453.803)
Жалдау шарттарын бұзу	596.355	119.679
31 желтоқсанға	1.938.409	1.521.731

2022 жылы Банкті жалдау шарттары бойынша жалпы ақшалай әкету 412.664 мың теңгені құрады (2021 жылғы

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

493.003 мың теңге).

19. Тәртіптелген борыш

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Бас компаниядан алынған тәртіптелген борыш толық көлемде өтелді. Қарыз 2018 жылы 8,93% мөлшерлеменен ресейлік рубльмен алынды.

20. Жарғылық капитал

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 7.375.700 және 2.995.700 дана санында жарияланған және айналысқа шығарылған жай акцияларды Бас компания бір жай акция үшін 10 мың теңге орналастыру бағасы бойынша толық төледі. 2022 жылы жалғыз акционердің 2022 жылғы 20 маусымдағы шешіміне сәйкес Банк 4.380.000 жай акциялардың шығарылымын бекітті.

2022 және 2021 жылдары Банк жай акциялар бойынша дивидендтер жарияламады және төлемеді.

21. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілген қаржы құралдары бойынша ККЗ бойынша шығыстар берілген:

	<i>Еск.</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша қаражаты және олардың баламалары	6	(261.641)	–	–	–	(261.641)
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	8	(159.674)	–	–	–	(159.674)
		(2.479.107)	(1.369.101)	(871.804)		(5.041.670)
Клиенттерге кредиттер	10)))	(321.658))
Өзге қаржы активтері	14	–	–	(100.021)	–	(100.021)
Қаржылық кепілдіктер	22	6.389	48	226.936	–	233.373
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер	22	32.145	–	–	–	32.145
Аккредитивтер	22	95	–	–	–	95
Кредиттік залалдар бойынша шығыстардың жиыны		(2.861.791)	(1.369.053)	(744.891)	(321.658)	(5.297.393)

Төмендегі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілген қаржы құралдары бойынша ККЗ бойынша шығыстар берілген:

	<i>Еск.</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша қаражаты және олардың баламалары	6	(1.152)	–	–	–	(1.152)
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	8	43.663	–	–	–	43.663
						(1.606.925)
Клиенттерге кредиттер	10	(408.705)	(420.407)	(781.191)	3.378)
Өзге қаржы активтері	14	–	–	23.642	–	23.642
Қаржылық кепілдіктер	22	422.535	2.463	(1.050.782)	–	(625.784)
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер	22	(8.011)	–	–	–	(8.011)
Аккредитивтер	22	84	–	–	–	84
Кредиттік залалдар бойынша шығыстардың жиыны		48.414	(417.944)	(1.808.331)	3.378	(2.174.483)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

22. Шарттық және шартты міндеттемелер

Қызметті жүргізу шарттары

2022 жылғы 24 ақпаннан бастап Банк ВТБ (РАО) және Банкке қатысты АҚШ (OFAC), Ұлыбритания (OFSI), Еуропалық одақ және т.б. тарапынан шығарылған Украинадағы оқиғаларға байланысты санкциялық шектеулер енгізілді. Оның ішінде Банк SDN (Specially Designated Nationals and Blocked Persons) тізіміне енгізілді. Осы санкциялармен белгілі бір операцияларға кол жеткізуге шектеулер енгізілді, бұл Банктің қызметіне айтарлықтай теріс әсер етті.

Шетел валютасында (USD, EUR) есеп айырысулар жүргізуге және шетел валютасында номинацияланған қаржы құралдарына инвестициялауға шектеулер 2022 жылы есеп айырысудың валюталық құрылымы мен ашық валюталық позицияның айтарлықтай өзгеруіне әкелді. Шетел валюталарының айырбас бағамдарының едәуір құбылмалылығы және трансшекаралық қаржы ағындарының шектеулілігі жағдайында мұндай мәжбүрлі өзгерістер Банк қызметінің 2022 жылғы қаржылық нәтижелеріне елеулі теріс әсер етті.

Жоғарыда сипатталған мән-жайлар Банк қызметінің белгісіздіктің жоғары деңгейімен сипатталатын және Банкке және оның операцияларына елеулі ықпал ететін өзгерген операциялық ортаға бейімделуін талап етеді.

Қазақстанда экономикалық реформалар және нарықтық экономика талаптарына жауап беретін құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымды дамыту жалғасуда. Болашақта Қазақстан экономикасының тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ экономика, қаржы және ақша-кредит саясаты саласында үкімет қабылдайтын шаралардың тиімділігіне байланысты болады.

Банк басшылығы ағымдағы өзгерістерді қадағалайды және өзгеріп отырған микро- және макроэкономикалық жағдайлардың Банк қызметінің қаржылық жағдайы мен нәтижелеріне ықтимал одан әрі әсеріне талдау жүргізеді және таяу болашақта өтімділікті қолдау жөнінде қажетті шаралар қабылдайды. Алайда, орын алған оқиғалардың салдары және олармен байланысты болашақ өзгерістер Банктің қызметіне елеулі ықпал етуі мүмкін.

Салық салу

Қазақстан Республикасындағы салық жағдайлары өзгеруге және жүйесіз қолдануға және түсіндіруге ұшырайды. Қазақстандық заңдар мен Банк ережелерін түсіндірудегі қазақстандық уәкілетті органдар арасындағы алшақтықтар қосымша салықтарды, айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептеуге әкеп соғуы мүмкін.

Қазақстандық заңнама мен салық салу практикасы үздіксіз даму жағдайында, сондықтан да кері күші болуы мүмкін әртүрлі түсіндіруге және жиі өзгерістерге ұшырайды. Кейбір жағдайларда салық салынатын базаны айқындау мақсатында салық заңнамасы ХҚЕС ережелеріне сілтеме жасайды, бұл ретте қазақстандық салық органдарының ХҚЕС-тің тиісті ережелерін түсіндіруі осы жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық қолданған есеп саясатынан, пайымдаулардан және бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін, бұл Банкте қосымша салық міндеттемелерінің туындауына әкеп соғуы мүмкін 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап есепті кезеңде салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі үш күнтізбелік жыл ішінде тексерілуі мүмкін. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда салық жылы неғұрлым ұзақ уақыт кезеңі ішінде ашық болып қалуы мүмкін.

Банк басшылығы оның тиісті заңнаманы түсіндіруі қолайлы болып табылады және Банктің салықтық ұстанымы негізделген деп есептейді.

Заң мәселелері

Банк іскерлік операцияларға байланысты әртүрлі сот талқылауларының әлеуетті объектісі болып табылады. Банк мұндай түрлердің қанағаттандырылмаған немесе қауіп төндіретін талаптары жеке немесе жиынтығында Банктің қаржылық жағдайына немесе оның қызметінің нәтижелеріне айтарлықтай теріс әсер етеді деген ықтималдық бар деп есептемейді.

Банк жекелеген мән-жайлардың нәтижесінде туындайтын елеулі міндеттемелердің ықтималдығын бағалайды және міндеттеменің туындауына себеп болған оқиғалардың орын алуы ықтималдығы болған және міндеттеменің сомасы жеткілікті дәйектілік дәрежесімен есептелуі мүмкін болған кезде ғана өзінің қаржылық есептілігінде резервтер құрады. Жоғарыда сипатталған шартты міндеттемелердің қайсыбірі бойынша өсіп келе жатқан қаржылық есептілікте ешқандай резерв құрылмаған.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

22. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Шарттық және шартты міндеттемелер

Банктің 31 желтоқсандағы шарттық және шартты міндеттемелері мыналарды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер		
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер	1.174.815	19.409.665
Кепілдіктер	2.240.362	5.928.698
Аккредитивтер	–	63.191
	3.415.177	25.401.554
ККЗ бойынша бағалау резервін шегергенде	(254.906)	(311.120)
Шарттық және шартты міндеттемелер (қамтамасыз етуді шегергенге дейін)	3.160.271	25.090.434
Кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын қаражатты шегергенде (16-ескертпе)	(511.884)	(1.030.986)
Шарттық және шартты міндеттемелер	2.648.387	24.059.448

Шарттарға сәйкес пайдаланылмаған кредиттік желілер, аккредитивтер және кепілдіктер бойынша берешектің жалпы сомасы болашақ ақшалай талаптарды білдірмейді, өйткені қарыз алушыға қаражат бермей, аталған міндеттемелердің қолданылу мерзімінің аяқталуы немесе күшін жою мүмкін.

Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер туралы келісімдер Банк үшін қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда Банктің келісімнен біржақты шығу құқығын көздейді.

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі ККЗ бойынша бағалау резервтерінің өзгерістерін талдау берілген:

<i>Қаржылық кепілдіктер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(11.285)	(48)	(265.586)	–	(276.919)
Жаңа қаржылық кепілдіктер	(7.812)	–	–	–	(7.812)
Қолданылу мерзімі өткен міндеттемелер	20.248	48	10.759	–	31.055
3-кезеңге ауыстыру	4.862	–	(4.862)	–	–
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	(6.047)	–	6.811	209.366	210.130
Бұрын есептен шығарылған кепілдік бойынша талапты қалпына келтіру	–	–	–	(209.366)	(209.366)
Бағамдық айырмалар	34	–	44	–	78
2022 жылғы 31 желтоқсанға	–	–	(252.834)	–	(252.834)

Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер

	<i>1-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(34.032)	(34.032)
Жаңа міндеттемелер	(12.249)	(12.249)
Қолданылу мерзімі өткен міндеттемелер	57.190	57.190
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	(12.796)	(12.796)
Бағамдық айырмалар	(185)	(185)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(2.072)	(2.072)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

22. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

<i>Аккредитивтер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(169)	(169)
Қолданылу мерзімі өткен міндеттемелер	95	95
Бағамдық айырмалар	74	74
2022 жылғы 31 желтоқсанға	-	-

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі ККЗ бойынша бағалау резервтерінің өзгерістерін талдау берілген:

<i>Қаржылық кепілдіктер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(59.513)	-	(845.759)	(905.272)
Жаңа қаржылық кепілдіктер	(54.988)	-	-	(54.988)
Қолданылу мерзімі өткен міндеттемелер	105.073	673	27.314	133.060
1-кезеңге ауыстыру	(377.165)	-	377.165	-
2-кезеңге ауыстыру	2.511	(2.511)	-	-
Төленген сомалар	-	-	1.253.790	1.253.790
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	372.450	1.790	(1.078.096)	(703.856)
Бағамдық айырмалар	347	-	-	347
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(11.285)	(48)	(265.586)	(276.919)

<i>Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	(25.828)	(25.828)
Жаңа міндеттемелер	(110.607)	(110.607)
Қолданылу мерзімі өткен міндеттемелер	17.561	17.561
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	85.035	85.035
Бағамдық айырмалар	(193)	(193)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(34.032)	(34.032)

<i>Аккредитивтер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтарға ККЗ-мен бағалау резерві	-	-
Жаңа аккредитивтер	(10.325)	(10.325)
Қолданылу мерзімі өткен міндеттемелер	10.325	10.325
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	84	84
Бағамдық айырмалар	(253)	(253)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(169)	(169)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

23. Таза комиссиялық кірістер

Таза комиссиялық кірістер мыналарды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Агенттік қызметтер	1.690.089	1.574.957
Төлем карталарына қызмет көрсету	1.581.248	181.731
Аударым операциялары	1.074.926	3.226.175
Кассалық операциялар	723.478	451.943
Шетел валютасымен жасалатын операциялар	131.001	165.519
Есеп айырысу операциялары	65.728	94.681
Берілген кепілдіктер	59.691	165.295
Қашықтан банктік қызмет көрсету	54.785	83.052
Шығарылған аккредитивтер	2.025	13.350
Басқалар	57.967	36.188
Комиссиялық кірістер	5.440.938	5.992.891
Агенттік қызметтер көрсету	(254.365)	(52.454)
Есеп айырысу операциялары және төлем карталарына қызмет көрсету	(185.780)	(883.121)
Аударым операциялары	(85.590)	(160.174)
Кастодиандық қызметтер	(37.527)	(18.512)
Басқалар	(809)	(4.419)
Комиссиялық шығыстар	(564.071)	(1.118.680)
Таза комиссиялық кірістер	4.876.867	4.874.211

Клиенттермен жасалған шарттар бойынша Банктің кірісі негізінен комиссиялық кірістермен ұсынылған.

Қаржылық жағдай туралы есепте Банк шарт бойынша мынадай активтерді және клиенттермен жасалған шарттарға байланысты шарт бойынша міндеттемелерді таныды:

	2022 жыл	2021 жыл
Есептелген болашақ кіріс (өзге активтердің құрамында берілген)	228.224	174.186
Кейінге қалдырылған кіріс (басқа міндеттемелер құрамында берілген)	132.568	107.560

Банк, әдетте, олар тиесілі операция аяқталғанға дейін немесе ол аяқталғаннан кейін бірден (орындау міндеті белгілі бір уақытта орындалатын шарттар жағдайында, мысалы, есеп айырысу операциялары) комиссиялық алым алады. Кезең ішінде орындалатын қызметтерді (кредиттік карталарға қызмет көрсетуге байланысты қызметтер сияқты) ұсынған жағдайда Банк әдетте ай сайын, тоқсан сайын немесе жыл сайын шарттың жалпы қолданылу мерзімінің тиісті бөлігіне қатысты сома алады.

Банк ХҚЕС (IFRS) 15 121-тармағында көзделген практикалық сипаттағы жеңілдетуді қолданады және қолданылуының бастапқы күтілетін мерзімі бір жылдан аспайтын шарттар бойынша орындалуға қалған міндеттер туралы ақпаратты ашпайды.

24. Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза (залалдар)/кірістер

Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза (залалдар)/кірістер:

	2022 жыл	2021 жыл
Сауда операциялары	4.147.837	(1.294.393)
Валюталық баптарды қайта бағалау*	(40.841.134)	(795.585)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза залал жиыны	(36.693.297)	(1.090.000)

*Валюталық баптарды қайта бағалау бойынша шығыстар қор және валюта нарықтарындағы құбылмалылықтың айтарлықтай өсуіне, сондай-ақ 2022 жылы рубльге қатысты теңге бағамының айтарлықтай төмендеуіне байланысты.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

25. Персоналға арналған шығыстар және өзге операциялық шығыстар

Персоналға арналған шығыстар және өзге де операциялық шығыстар мыналарды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Жалақы және сыйлықақы	(6.459.420)	(7.176.277)
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	(690.922)	(635.927)
Персоналға жұмсалатын шығыстар	(7.150.342)	(7.812.204)
Жалдау	(371.867)	(300.810)
Ақпараттық қызметтер	(328.573)	(448.955)
Байланыс қызметтері	(274.877)	(305.874)
Лицензиялар	(199.598)	(403.178)
Күзет	(184.544)	(291.590)
Заңдық және консультациялық қызметтер	(153.551)	(123.495)
Маркетинг және жарнама	(132.145)	(226.062)
ҚДҚҚ жарналар	(128.127)	(478.939)
Іссапар шығыстары	(99.112)	(121.565)
Инкассация	(69.875)	(61.474)
Көлік	(65.642)	(82.438)
Негізгі құралдарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету	(64.446)	(74.275)
Кеңсе керек-жарақтары	(53.901)	(75.209)
Мүшелік жарналар	(21.318)	(14.915)
Өкілдік шығыстар	(18.635)	(32.882)
Сақтандыруға арналған шығыстар	(14.695)	(6.936)
Аударым жөніндегі қызметтер	(4.502)	(10.874)
Басқалар	(143.444)	(266.874)
Өзге операциялық шығыстар	(2.328.852)	(3.326.345)

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Банк жалдау бойынша мынадай шығыстарды таныды: қысқа мерзімді жалдау бойынша - 3.474 мың теңге, құны төмен активтерді жалдау бойынша - 330 мың теңге (2021 жылы: қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыстар - 78.240 мың теңге, құны төмен активтерді жалдау бойынша - 1.116 мың теңге).

26. Акцияға шаққандағы (залал)/пайда

Акцияға шаққандағы базалық (залал)/пайда жай акцияларды ұстаушыларға тиесілі жыл ішіндегі таза (залал)/пайданы кезең ішінде айналыстағы акциялардың орташа алынған санына бөлу арқылы есептеледі. Банктің опциондары немесе айырбасталатын борыштық немесе үлестік құралдары жоқ.

Төменде акцияға шаққанда базалық және ажыратылған (залалды)/пайданы есептеу кезінде пайдаланылған акциялар туралы деректер келтіріледі:

	2022 жыл	2021 жыл
Банк акционеріне келетін жыл ішіндегі таза (залал)/пайда	(33.615.839)	8.303.191
Акцияға базалық және таратылған залалды айқындау мақсатында жай акциялардың орташа алынған саны	7.375.700	2.995.700
Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған (залал)/пайда (теңгемен)	(4.557,65)	2.771,70

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында Банкте акцияға пайда түсіретін қаржы құралдары болмаған.

ҚҚБ Листингтік қағидаларында көрсетілген әдіснамаға сәйкес есептелген және 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір жай акцияның баланстық құны төменде берілген:

Акциялардың түрі	2022 жыл			2021 жыл		
	Айналыстағы акциялар саны	Таза активтер (мың теңгемен)	Бір акцияның баланстық құны (теңгемен)	Айналыстағы акциялар саны	Таза активтер (мың теңгемен)	Бір акцияның баланстық құны (теңгемен)
Жай	7.375.700	39.990.145	5.421,9	2.995.700	30.192.422	10.078,6

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару

Кіріспе

Банк қызметіне тәуекелдер тән. Банк тұрақты анықтау, бағалау және қадағалау процесі барысында, сондай-ақ тәуекел лимиттерін және ішкі бақылаудың басқа да шараларын белгілеу арқылы тәуекелдерді басқаруды жүзеге асырады. Тәуекелдерді басқару процесі Банктің тұрақты табыстылығын қолдау үшін шешуші мәнге ие және Банктің әрбір жеке қызметкері оның немесе оның міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауапты болады. Банк кредиттік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшырайды. Банк сондай-ақ операциялық тәуекелдерге ұшырайды. Тәуекелдерді басқару кезінде Банк бекітілген жалпы топтық стандарттар мен тәсілдерді қолданады.

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді айқындау, олардың жол берілетін деңгейін белгілеу және оларды бақылау үшін жалпы жауапкершілікті Директорлар кеңесі көтереді, алайда тәуекелдерді басқару мен бақылау үшін жауап беретін жекелеген тәуелсіз органдар да болады.

Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы тәсіліне, тәуекелдерді басқарудың стратегиясы мен қағидаттарын бекітуге жауап береді.

Басқарма

Басқарманың міндеті Банктегі тәуекелдерді басқару процесін бақылау болып табылады.

Тәуекелдерді бақылау

Тәуекелдерді бақылау бөлімшесі Банктің тәуекелдерді басқару қағидаттарының, саясатының және тәуекел лимиттерінің сақталуын бақылауға жауап береді, белгіленген лимиттермен салыстырғанда тәуекелге ұшыраған позициялардың мөлшерін бақылауды, сондай-ақ жаңа өнімдер мен құрылымдалған мәмілелер тәуекелін бағалауды қоса алғанда, тәуекелдерді тәуелсіз бақылауға жауап береді. Осы бөлімше тәуекелді бағалау жүйесінде және тәуекелдер туралы есептілікте толық ақпарат жинауды қамтамасыз етеді. Ол кредиттік портфельдің сапасын, кредиттік тәуекелдің өтімді қамтамасыз етумен қамтылуын қадағалайды және бақылайды. Бөлімше Банктің Кредиттік саясатын іске асыруға және ішкі құжаттар мен мемлекеттік реттеуші органдардың талаптарын орындауға жауап береді. Ол түрлі тәуекелдерді қабылдау бойынша шешімдер қабылдауға қатысады. Бөлімше Банкке тән тәуекелдерді сандық бағалау әдістерін әзірлейді және Банктің әртүрлі бөлімшелеріне тәуекелдерді азайту және тиімді бақылау бойынша ұсынымдар береді. Ол тәуекелдерді бағалауға, тәуекел деңгейін бақылауға және тәуекелді төмендету бойынша рәсімдерді ұйымдастыруға мүмкіндік беретін әдістемелер мен талдамалық құралдарды әзірлейді және енгізеді.

Банк Қазынашылығы

Банктің Қазынашылығы Банктің активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымды басқаруға жауап береді. Қазынашылық өтімділік тәуекелі мен Банкті қаржыландыру тәуекелі үшін де негізгі жауапты болады.

Ішкі аудит

Банкте өтетін тәуекелдерді басқару процестерін жыл сайын Ішкі аудит қызметі аудиттейді, ол Банктің рәсімдерінің жеткіліктілігін де, осы рәсімдердің орындалуын да тексереді. Ішкі аудит қызметі жүргізілген тексерулердің нәтижелерін басшылықпен талқылайды және өзінің қорытындылары мен ұсыныстарын Аудит жөніндегі комитетке ұсынады.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпаратты беру жүйелері

Банктің тәуекелдері әдеттегі қызмет барысында туындауы ықтимал күтілетін залалды да, статистикалық модельдер негізінде ең көп нақты шығындарды бағалауды білдіретін күтілмеген залалдарды да көрсететін зиян көмегімен бағаланады. Банк сондай-ақ ықтимал емес деп саналатын оқиғалар болған жағдайда орын алатын «ең нашар сценарийлерді» модельдейді.

Тәуекелдердің мониторингі мен бақылауы, негізінен, Банк белгілеген лимиттерге негізделеді. Мұндай лимиттер Банк жұмыс істейтін қызметті жүргізу стратегиясын және нарықтық жағдайларды, сондай-ақ Банк бақылауға

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

дайын тәуекел деңгейін көрсетеді, әрі жекелеген салаларға ерекше назар аударылады. Бұдан басқа, Банк тәуекелдер мен операциялардың барлық түрлері бойынша жиынтық позицияға қатысты өзінің жалпы тәуекелдерді көтеру қабілетін бақылайды және бағалайды.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кіріспе (жалғасы)

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпаратты беру жүйелері (жалғасы)

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат талдау, бақылау және тәуекелдерді ерте анықтау мақсатында зерделенеді және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Директорлар кеңесіне, Банк Басқармасына, Банк комитеттеріне және бөлімшелер басшыларына беріледі. Бұл ақпарат кредиттік тәуекелдің жиынтық мөлшерінің көрсеткішін, белгіленген тәуекел лимиттерінен алып тастауды, өтімділік көрсеткіштерін және тәуекел деңгейіндегі өзгерістерді қамтиды. Ай сайын салалар, клиенттер және географиялық өңірлер бөлінісінде тәуекелдер туралы ақпарат ұсынылады. Ай сайын кредиттік залалдарға резерв құру қажеттілігі қаралады. Ай сайын Директорлар кеңесі Банктің тәуекелдерін бағалау үшін барлық қажетті ақпаратты қамтитын тәуекелдер туралы егжей-тегжейлі есеп алады.

Тәуекелді төмендету

Тәуекелдерді басқару шеңберінде Банк пайыздық мөлшерлемелердегі, айырбастау бағамдарындағы өзгерістердің, сондай-ақ болжанатын мәмілелер бойынша позициялардың салдарынан туындайтын позицияларды басқару үшін қаржы құралдарын пайдаланады. Банк өзінің кредиттік тәуекелін төмендету үшін қамтамасыз етуді белсенді пайдаланады (қосымша ақпарат бұдан әрі ашылған).

Тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануы

Тәуекелдің шоғырлануы бірқатар контрагенттер қызметінің ұқсас түрлерін жүзеге асырған немесе олардың қызметі бір географиялық өңірде жүргізілген немесе контрагенттер ұқсас экономикалық сипаттамаларға ие болған жағдайда туындайды және экономикалық, саяси және басқа да жағдайлардағы өзгерістер нәтижесінде осы контрагенттердің шарттық міндеттемелерді орындау қабілетіне ұқсас әсер етеді. Тәуекелдің шоғырлануы Банк қызметі нәтижелерінің белгілі бір салаға немесе географиялық өңірге әсер ететін жағдайлардағы өзгерістерге салыстырмалы сезімталдығын көрсетеді.

Тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануын болдырмау үшін Банктің саясаты мен рәсімдері әртараптандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы қағидаттарды қамтиды. Кредиттік тәуекелдің белгіленген шоғырлануларын бақылау және басқару жүзеге асырылады.

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел - оның клиенттері немесе контрагенттері өздерінің шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан Банктің шығынға ұшырау қаупі. Банк жекелеген контрагенттер, тәуекелдің географиялық немесе салалық шоғырлануы бойынша Банк қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу жолымен, сондай-ақ тәуекелдің белгіленген лимиттерін сақтау мониторингінің көмегімен кредиттік тәуекелді басқарады.

Банк контрагенттердің кредиттік қабілеттілігіндегі ықтимал өзгерістерді ерте анықтауды қамтамасыз ету үшін, қамтамасыз ету мөлшерін мерзімді қайта қарауды қоса алғанда, кредиттік сапаны тексеру рәсімін әзірледі. Контрагенттер бойынша лимиттер әрбір контрагентке кредиттік рейтинг беретін кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесін пайдалана отырып айқындалған. Рейтингтер үнемі қайта қаралады. Кредиттік сапаны тексеру рәсімі Банкке өзі ұшырайтын тәуекелдер бойынша әлеуетті шығындардың мөлшерін бағалауға және қажетті шаралар қабылдауға мүмкіндік береді.

Туынды қаржы құралдары

Туынды қаржы құралдарымен байланысты кредиттік тәуекел кез келген уақытта қаржылық жағдай туралы есепте танылған оң әділ құны бар туынды құралдармен шектелген.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Кредиттік сипаттағы міндеттемелерге байланысты тәуекелдер

Банк өз клиенттеріне Банктің клиенттердің атынан төлемдер жүргізу қажеттігі туындауы мүмкін кепілдіктер алу мүмкіндігін береді. Клиенттер мұндай төлемдерді Банкке аккредитив беру шарттарына сәйкес өтейді. Көрсетілген шарттар бойынша Банк кредиттер бойынша тәуекелдерге ұқсас және тәуекелдерді бақылау рәсімдері мен саясатының көмегімен төмендейтін тәуекелдерді көтереді.

Өзара есеп айырысу туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдалану салдарынан тәуекелдің төмендеуінің әсерін ескерусіз қаржылық жағдай туралы есеп баптарының баланстық құны осы баптар бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшерін анағұрлым дәл көрсетеді.

Әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдары бойынша олардың баланстық құны кредиттік тәуекелдің ағымдағы мөлшерін, бірақ болашақта құндағы өзгерістер нәтижесінде туындауы мүмкін тәуекелдің ең жоғары мөлшерін білдіреді.

Қаржы құралдарының әрбір сыныбы бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері туралы неғұрлым толық ақпарат жекелеген ескертулерде берілген. Қамтамасыз етудің және тәуекелді төмендетудің өзге де әдістерінің әсері «Клиенттерге кредиттер» 10-ескертпесінде және «Шарттық және шартты міндеттемелер» 22-ескертпесінде берілген.

Құнсыздануды бағалау

Банк тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамалас мәнін пайдалана отырып дисконтталатын ақша қаражатының күтілетін жетіспеушіліктерін бағалау үшін ықтималдықты ескере отырып мөлшерленген бірнеше сценарий негізінде ККЗ есептейді. Ақша қаражатын алмау - бұл шартқа сәйкес Банкке тиесілі ақша ағындары мен ұйым алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырма. ККЗ есептеу механикасы төменде сипатталған, ал негізгі элементтер мыналар болып табылады:

Дефолт ықтималдығы (PD)	Дефолт ықтималдығы берілген уақыт аралығында дефолт болу ықтималдығын есептеу бағасын білдіреді. Дефолт, егер активті тану тоқтатылмаса және ол бұрынғысынша портфельдің бір бөлігі болып табылса, қаралып отырған кезең ішіндегі уақыттың белгілі бір сәтінде ғана орын алуы мүмкін.
Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама (EAD)	Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама борыштың негізгі сомасын және шартта көзделген пайыздарды қоса алғанда, есепті күннен кейінгі осы шаманың күтілетін өзгерістерін ескере отырып, берілген қарыздардың күтілетін өтелуін және төлемдердің кешіктірілуі нәтижесінде есептелген пайыздарды қоса алғанда, болашақта қандай да бір күнге дефолтқа ұшырайтын шаманы есептік бағалауды білдіреді.
Дефолт кезіндегі шығын деңгейі (LGD)	Дефолт кезіндегі ысыраптар деңгейі белгілі бір уақыт сәтінде дефолт туындаған жағдайда туындайтын шығындарды есептік бағалауды білдіреді. Бұл көрсеткіш шартта көзделген ақша ағындары мен кредитор алуды күтетін ақша ағындарының арасындағы айырмашылыққа, оның ішінде қамтамасыз етуді іске асыру нәтижесінде есептеледі. Әдетте EAD қатысты пайызбен көрсетіледі.

Егер бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы орын алса, ККЗ-мен бағалау резерві пайда болуы активтің қолданылу мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдар негізінде есептеледі (бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар немесе бүкіл мерзім үшін ККЗ), олай болмаған жағдайда бағалау резерві 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада есептеледі (12 айлық ККЗ). 12 айлық ККЗ - бұл есепті күннен кейін 12 ай ішінде мүмкін болатын қаржы құралы бойынша дефолттар салдарынан туындайтын ККЗ болып табылатын бүкіл мерзім ішіндегі ККЗ бөлігі. Барлық мерзім үшін ККЗ және 12 айлық ККЗ қаржы құралдарының базалық портфелінің сипатына қарай не жеке негізде, не топтық негізде есептеледі.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Құнсыздануды бағалау (жалғасы)

Банк бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы болған-болмағандығына қатысты әрбір есепті кезеңнің соңында бағалауды жүзеге асыру үшін қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолт басталу тәуекелінің өзгерістерін есепке алу жолымен саясат әзірледі. Банк жоғарыда сипатталған процестің негізінде өздеріне берілген кредиттерді мынадай топтарға біріктіреді:

- 1-кезең: Кредит бастапқы танылған кезде Банк 12 айлық ККЗ-ға тең сомада бағалау резервін таниды. 1-кезеңге кредиттік тәуекел 2-кезеңнен көшірілетіндей дәрежеге дейін азайған кредиттер және басқа кредиттік желілер де жатады.
- 2-кезең: Егер кредит бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап едәуір ұлғайса, Банк бағалау резервін бүкіл мерзім үшін ККЗ-ға тең сомада таниды. 2-кезеңге кредиттік тәуекел 3-кезеңнен көшірілетіндей дәрежеге дейін азайған кредиттер және басқа кредиттік желілер де жатады.
- 3-кезең: Кредиттік-құнсызданған болып табылатын кредиттер. Банк бағалау резервін бүкіл мерзім үшін ККЗ-ға тең сомада таниды.
- СҚКК: Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (СҚКК) активтер - бұл бастапқы тану сәтінде кредиттік құнсыздануы болған қаржылық активтер. Бастапқы тану кезінде СҚКК активтер әділ құны бойынша бағаланады және кейіннен кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім танылады. ККЗ-мен бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар сомасының кейіннен өзгеруі болған көлемде ғана танылады немесе танылуын тоқтатады.

Дефолт пен сауығуды анықтау

Банк қаржы құралы бойынша дефолт болды деп есептейді және тиісінше оны қарыз алушы шартта көзделген төлемдерді 90 күнге кешіктірген кез келген жағдайда ККЗ есептеу мақсаттары үшін 3-кезеңге (кредиттік-құнсызданған активтер) жатқызады. Банк қаражатқа қатысты банктерде дефолт болды деп есептейді және егер операциялық күн жабылған сәтте жекелеген келісімдерде көрсетілген қажетті күндік төлемдер жүргізілмесе, оны жою жөнінде дереу шаралар қабылдайды.

Клиент бойынша дефолттың болуын сапалы бағалау шеңберінде Банк сондай-ақ төлемнің ықтимал еместігін көрсете алатын бірқатар оқиғаларды қарайды. Мұндай оқиғалар туындаған жағдайда Банк мұндай оқиғаның дефолтқа әкелетінін және активтерді ККЗ есептеу мақсаттары үшін 3-кезеңге жатқызу керек пе немесе 2-кезең сәйкес келетінін мұқият талдайды. Мұндай оқиғаларға мыналар жатады:

- қарыз алушыға «Проблемалық берешек» мәртебесін беру;
- жеке негізде бағаланатын қарыз алушылар бойынша 60 күнтізбелік күннен астам және ұжымдық негізде бағаланатын қарыз алушылар бойынша 90-нан астам мерзімге негізгі борыш және/немесе сыйақы бойынша мерзімі өткен берешектің болуы;
- қарыз алушының қаржылық жай-күйінің нашарлауына байланысты қарызды қайта құрылымдау;
- қарыз алушының қайтыс болуы;
- Банкте форс-мажорлық, сондай-ақ қарыз алушыға елеулі материалдық залал келтірген өзге де мән-жайлар туралы расталатын ақпараттың болуы, соның нәтижесінде қарыз алушы өз қызметін жалғастыра алмауы;
- борышкер (немесе борышкер тобының құрамындағы заңды тұлға) банкроттық туралы өтініш берсе немесе өзін банкрот деп жарияласа.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Дефолт пен сауығуды анықтау (жалғасы)

Банктің саясатына сәйкес қаржы құралдары «емделді» деп есептеледі және, демек, мынадай шарттар орындалған кезде 3-кезеңнен 2-кезеңге ауыстырылады:

- қарыз алушының провизияларды (резервтерді) қалыптастыру күніндегі қаржы активінің жалпы баланстық құнының қаржы активін 3-кезеңге жатқызу сәтіндегі берешек сомасына тең немесе одан төмен деңгейге дейін төмендеуіне әкеп соғатын берешекті өтеуі;
- оның негізінде қарыз алушы 3-кезеңге жатқызылған бұрын анықталған оқиғаға қосымша қарыз алушыға тән жаңа дефолт оқиғалары жоқ;
- қарыз алушының жаңа шарттың/қайта құрылымдауды жүргізу нәтижелері бойынша жасалған шарттың жаңа параметрлерінің талаптарына сәйкес негізгі борыш сомасының кемінде 30%-ын өтеуі;
- Банкте белгіленген тәртіпке сәйкес қарыз алушының кредит қабілеттілігін (оның ішінде қарыз алушының қаржылық жай-күйін сипаттайтын сапалық және сандық факторларды) оң бағалау шартымен дефолтты қайта құрылымдау жүргізілгеннен кейін 2 жыл мерзімнің өтуі.

Ішкі рейтинг беру және дефолт ықтималдығын бағалау процесі

Корпоративтік клиенттер бойынша ішкі рейтинг деңгейлерін беру модельдерін Банктің кредиттік тәуекелдер департаменті әзірлейді және қолданады. Модельдерде сандық та, сапалық та ақпарат пайдаланылады және қарыз алушыға тән ақпараттан басқа, сондай-ақ қарыз алушының мінез-құлқына әсер етуі мүмкін сыртқы көздерден алынған қосымша ақпарат ескеріледі. Бұл іс жүзінде жүзеге асырылатын жерде ұлттық және халықаралық рейтингтік агенттіктердің ақпараты да пайдаланылады. Рейтингтің әрбір деңгейі үшін болжамды ақпаратты және активтердің ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес Кезеңдерге жіктелуін ескеретін дефолттың басталу ықтималдығының көрсеткіштері беріледі. Қажет болған жағдайда бұл деректер әрбір экономикалық сценарий үшін айқындалады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Қазынашылық және банкаралық қатынастар

Банктің қазынашылық және банкаралық қатынастары қаржылық қызметтер көрсету жөніндегі ұйымдар, банктер, брокер-дилерлер, биржалар және клирингтік ұйымдар сияқты контрагенттермен қатынастарды қамтиды. Мұндай қатынастарды бағалау үшін Банктің кредиттік тәуекел департаменті қаржылық есептілік сияқты жалпыға қолжетімді ақпаратты және басқа сыртқы көздерден алынған деректерді, мысалы, сыртқы рейтингтерді талдайды және төмендегі кестеде көрсетілгендей ішкі рейтингтің деңгейін береді.

<i>Сыртқы халықаралық рейтинг агенттігінің (Standard and poor) рейтингі</i>	<i>Ішкі рейтинг деңгейі</i>	<i>Ішкі рейтинг деңгейінің сипаты</i>	<i>Дефолт ықтималдығы, 12 айлық PD</i>
AA+-тен AAA дейін			0,00
AA +			0,00
AA			0,01
AA-			0,02
A +			0,04
A			0,05
A-			0,07
BVB+			0,12
BVB			0,20
BV-			0,24
BV+	A1	Жоғары	0,48
BV	A2		0,66
BV	A3		0,66
BV-	B1		1,18
BV-	B2	Стандартты	1,18
V+	B3		2,05
V+	C1		2,05
V	C2	Стандарттан төмен	5,62
V	C3		5,62
V-	D1		8,50
CCC/C	D2	Дефолттық	24,59

Коммерциялық кредиттеу және шағын бизнес кәсіпорындарын кредиттеу

Коммерциялық кредиттеу жағдайында кредиттердің сапасын бағалауды Банктің Кредиттік тәуекелдер департаменті жүргізеді. Кредиттік тәуекелді бағалау мынадай әртүрлі тарихи, ағымдағы және болжамды ақпаратты ескеретін кредиттік скоринг моделіне негізделген:

- Тарихи қаржылық ақпарат клиенттер бөлінісінде дайындалған болжамдармен және жоспарлармен бірге. Мұндай қаржылық ақпарат алынған және күтілетін нәтижелер туралы деректерді, төлем қабілеттілігі коэффициенттерін, өтімділік коэффициенттерін және клиент қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау үшін орынды кез келген басқа коэффициенттерді қамтиды. Мұндай көрсеткіштердің бір бөлігі клиенттермен жасалған шарттарда бекітіледі және демек, оларды бағалауға көбірек назар аударылады.
- Сыртқы ақпарат көздеріндегі клиенттер туралы жалпыға бірдей қолжетімді ақпарат. Мұндай ақпарат рейтингтік агенттіктер берген сыртқы рейтингтерді, тәуелсіз талдаушылардың есептерін, облигациялар нарығында айналыстағы бағаларды немесе баспасөз хабарламалары мен баптарды қамтиды.
- Макроэкономикалық ақпарат.
- Ұйым қызметінің нәтижелерін айқындау үшін орынды клиенттің басқару сапасы мен мүмкіндіктері туралы басқа да негізделген және расталатын ақпарат.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Тұтынушылық кредиттеу және ипотекалық кредиттеу

Бөлшек бизнесті кредиттеу коммерциялық және кәсіпкерлік қызметпен байланысты емес, оның ішінде кепілмен қамтамасыз етілмеген мақсаттарға кредиттеуді қамтиды. Осы өнімдерді бағалау клиент туралы әлеуметтік-демографиялық деректердің, кредиттік тарих бюросының деректерінің және оның кредит қабілеттілігін және қарыз бойынша төлем қабілеттілігін бағалауға мүмкіндік беретін клиент туралы өзге де ақпарат көздерінің скорингін қамтитын кредиттік өтінімдерді өңдеудің автоматтандырылған жүйесін пайдалана отырып жүзеге асырылады.

Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама

Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама (EAD) құнсыздану мәніне бағалануға жататын қаржы құралдарының жалпы баланстық құнын білдіреді. 1-кезеңнің кредиттері үшін EAD есептеу үшін Банк 12 айлық ККЗ бағалау үшін 12 ай ішінде дефолт болу ықтималдығын бағалайды. 2-кезеңнің және 3-кезеңнің активтері үшін Банк құралдың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде дефолттың басталу ықтималдығын бағалайды.

Дефолт кезіндегі шығын деңгейі

LGD көрсеткішін Банктің тәуекелдер департаменті ай сайынғы негізде бағалайды. Кредиттік тәуекелді бағалау «Recovery cash» және кепілдік қамтамасыз ету екі көрсеткіштен тұратын LGD бағалау моделіне негізделеді. «Recovery cash» дефолт мәртебесі берілген сәттен бастап дефолтқа шыққан кредиттер бойынша нақты ақшалай өтеу бойынша тарихи деректерді ескереді. Кепілді қамтамасыз ету құны тіркелген коэффициентке (кепіл түріне байланысты) төмендеуді ескере отырып бағаланады, содан кейін бастапқы тиімді мөлшерлеме бойынша 2 жылға дисконттауға жатады. Осы әдістерді қолдану нәтижесінде белгілі бір LGD деңгейлері белгіленеді.

Банк өзінің бөлшек кредиттік өнімдерін ұқсас параметрлер негізінде біртекті топтарға біріктіреді. Атап айтқанда, Банк қамтамасыз ету түрі бойынша, қаражатты ұсыну мерзімі бойынша, қарыз алушының сипаттамасы бойынша және басқалар сияқты параметрлер бойынша өнімдердің топтарын айқындайды.

LGD деңгейлері 1, 2 және 3-кезеңдердің және СҚКҚ барлық активтер кластары үшін бағаланады.

Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы

Банк ККЗ есептелетін барлық активтерді үнемі тексеріп отырады. Құрал немесе құралдар портфелі бойынша құнсыздануға бағалау резервін қандай сомада құру қажеттігін анықтау үшін (яғни 12 айлық ККЗ немесе бүкіл мерзім үшін ККЗ сомасында) Банк осы құрал бойынша кредиттік тәуекел едәуір ұлғайғанын талдайды. Банк қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап едәуір ұлғайды және қаржы активі мынадай жағдайларда 2-кезеңге жатқызылады деп есептейді:

- коммерциялық кредиттеу жағдайында - қаржы құралы бойынша мерзімі 30 күннен 90 күнге дейінгі мерзімге ұлғайды; қаржы құралына «әлеуетті проблемалық мәміле» белгісін беру; қаржы активін таныған сәттен бастап клиенттің рейтингін 3 және одан да көп позицияға төмендету (қаржы активін тану сәтінде бастапқы берілген рейтингке байланысты);
- бөлшек және шағын бизнес кредиттері жағдайында - қаржы құралы бойынша мерзімі 30 күннен 90 күнге дейін ұлғайды.

ККЗ бойынша резервтерді бағалау

ККЗ резервтерін бағалау мынадай сценарийлер бойынша жүзеге асырылады:

Коммерциялық кредиттеу

Барлық портфель бойынша әрбір қаржы активі бөлінісінде мынадай көрсеткіштерді бағалау жүзеге асырылады: «Recovery cash» бағасын және кепілдік қамтамасыз етудің бөлінген құнын көздейтін дефолт деңгейі мен шығын деңгейі (LGD). LGD бағалау әрбір қаржы активі бойынша жеке жүргізіледі.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

ККЗ бойынша резервтерді бағалау (жалғасы)

Шағын бизнесті кредиттеу, тұтынушылық кредиттеу және ипотекалық кредиттеу

Коммерциялық кредиттеу портфеліне ұқсас барлық портфель бойынша әрбір қаржы активі бөлінісінде мынадай көрсеткіштерді бағалау жүзеге асырылады: клиенттің дефолт ықтималдығы (өту матрицаларына негізделген (Марков Тізбектері әдісі); Recovery cash бағалауын және кепілдік қамтамасыз етудің бөлінген құнын көздейтін дефолт кезіндегі ысыраптар деңгейі (LGD). Әрбір қаржы активі бойынша LGD жеке бағалауға байланысты шағын бизнес, тұтынушылық кредиттеу және ипотекалық кредиттеу портфелі бойынша резервтерді есептеу әрбір қаржы активі бөлінісінде жеке жүзеге асырылады. Оған «Қолма-қол кредит» өнімдері, карточкалық өнімдер жатпайды. Осы өнімдер портфеліндегі ККЗ-ға арналған резервтерді бағалау ұжымдық негізде жүзеге асырылады. Бұл кепілдікті қамтамасыз етудің болмауына байланысты, бұл LGD жеке бағалауды болдырмайды, осыған байланысты осы өнімдерде ККЗ-ға резервтерді бағалау ұжымдық негізде бағаланады.

Портфельге қарамастан, 3-кезеңге жатқызылған барлық қаржылық активтердің дефолт ықтималдығы 100%-ға тең.

3-кезеңге жатқызылған қаржылық активтер бойынша Банктің меншікті капиталының баланстық құны 0,2%-дан астам коммерциялық кредиттеу портфелінде және шағын бизнесті кредиттеу портфелінде ККЗ-мен резервтерді бағалау көптеген экономикалық сценарийлер негізінде жеке негізде жүзеге асырылады.

Болжамды ақпарат және көптеген экономикалық сценарийлер

Банк өзінің ККЗ есептеу модельдерінде бастапқы экономикалық деректер ретінде болжамды ақпараттың кең спектрін пайдаланады, мысалы:

- ЖІӨ өсу қарқыны;
- Brent маркалы мұнай баррелінің құны;
- мыс құнының өсу қарқыны (LME).

ККЗ есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы деректер мен модельдер қаржылық есептілікті ұсыну күніндегі нарықтың барлық сипаттамаларын әрдайым көрсете бермейді. Мұны көрсету үшін кейде, егер мұндай айырмашылықтар елеулі болып табылса, уақытша түзетулер ретінде сапалы түзетулер немесе салу жүргізіледі.

Болжамды ақпаратты алу үшін Банк сыртқы көздерден алынған деректерді (сыртқы рейтингтік агенттіктер, мемлекеттік органдар, мысалы, орталық банктер және халықаралық қаржы институттары) пайдаланады.

Түйінді факторлар	ККЗ сценарийі	Берілген ықтималдық,			
		%	2023 жыл	2024 жыл	2025 жыл
ЖІӨ өсімі,%	Оптимистік	10	5.09	5.69	5.69
	Базалық	70	3.20	3.80	3.80
	Пессимистік	20	0.49	1.09	1.09
Мыс құнының өсу қарқыны (LME)	Оптимистік	10	1.15	1.37	1.24
	Базалық	70	0.92	1.14	1.01
	Пессимистік	20	0.68	0.9	0.77
Brent маркалы мұнай бағасының өсу қарқыны, АҚШ доллары	Оптимистік	10	1.47	1.45	1.6
	Базалық	70	0.96	0.97	0.94
	Пессимистік	20	0.48	0.45	0.46

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Қаржы активтерінің сыныптары бойынша кредиттік сапа

Шағын бизнеске кредиттерді, тұтынушылық және ипотекалық кредиттерді қоспағанда, Банк ішкі рейтингтер беру жүйесінің көмегімен қаржы активтерінің кредиттік сапасын басқарады.

Төмендегі кестеде Банктің кредиттік рейтингтер жүйесі негізінде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептің баптары бойынша активтер сыныптары бөлінісінде кредиттік сапаны талдау берілген.

	Еск.	Кезең	Жоғары рейтинг	Стандартты рейтингте		Дефолттық	Жиыны
				Стандартты рейтинг	н төмен		
Қолма-қол ақшаны қоспағанда, ақша қаражаты және олардың баламалары	6	1-кезең	44.661.708	1.010.368	–	–	45.672.076
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	8	1-кезең	–	3.049.487	–	–	3.049.487
Клиенттерге амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер:							
- Коммерциялық кредиттеу	10	1-кезең	10.468.388	8.325.605	593.966	–	19.387.959
		3-кезең	165.614	5.074.500	–	1.104.718	6.344.832
		СҚКҚ	–	–	–	79.587	79.587
Қаржылық кепілдіктер							
- Коммерциялық кредиттеу	22	1-кезең	–	86.970	129.257	–	216.227
		3-кезең	1.094.834	–	–	19.566	1.114.400
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер							
- Коммерциялық кредиттеу	22	1-кезең	–	648.207	127.047	–	775.254
			56.390.544	18.195.137	850.270	1.203.871	76.639.822

Төмендегі кестеде Банктің кредиттік рейтингтер жүйесі негізінде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептің баптары бойынша активтер сыныптары бөлінісінде кредиттік сапаны талдау берілген.

	Еск.	Кезең	Жоғары рейтинг	Стандартты рейтингте		Дефолттық	Жиыны
				Стандартты рейтинг	н төмен		
Қолма-қол ақшаны қоспағанда, ақша қаражаты және олардың баламалары	6	1-кезең	253.232.903	–	–	–	253.232.903
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	8	1-кезең	668.741	5.977.294	–	–	6.646.035
Клиенттерге амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер:							
- Коммерциялық кредиттеу	10	1-кезең	33.680.822	69.164.365	4.680.766	–	107.525.953
		3-кезең	–	–	–	1.993.590	1.993.590
		СҚКҚ	–	–	–	188.925	188.925
Қаржылық кепілдіктер							
- Коммерциялық кредиттеу	22	1-кезең	555.706	2.854.445	657.529	–	4.067.680
		2-кезең	–	2.550	34.560	–	37.110
		3-кезең	–	–	–	283.737	283.737
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер							
- Коммерциялық кредиттеу	22	1-кезең	975.595	11.538.816	3.355.190	–	15.869.601
Аккредитивтер	22	1-кезең	–	63.191	–	–	63.191
			289.113.767	89.600.661	8.728.045	2.466.252	389.908.725

Өз саясатына сәйкес Банк өзінің корпоративтік кредиттеу портфелінің шеңберінде рейтингтерді дәл және дәйекті түрде беруді жүзеге асыруға тиіс. Бұл қолданыстағы тәуекелдерді шоғырландырылған басқару мүмкіндігін қамтамасыз етеді, сондай-ақ қызметтің әртүрлі түрлері, географиялық өңірлер мен өнімдер бойынша кредиттік тәуекелдің мөлшерін салыстыруға мүмкіндік береді. Рейтингтер беру жүйесі барлық қаржылық-талдамалық әдістерге, сондай-ақ контрагенттердің тәуекелін бағалау үшін негізгі бастапқы аппаратты білдіретін өңделген нарықтық деректерге сүйенеді. Тәуекелдің барлық ішкі санаттары Банктің рейтингін беру саясатына сәйкес айқындалған. Берілетін рейтингтер үнемі бағаланады және қайта қаралады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

Қаржылық кепілдіктер, аккредитивтер және кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер де құнсыздану мәніне тексеріледі және күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві кредиттер жағдайындағы сияқты түрде есептеледі.

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Географиялық шоғырлану

Төменде 31 желтоқсанға Банктің қаржылық активтері мен міндеттемелерінің шоғырлануы географиялық белгісі бойынша берілген:

	2022 жыл			Жиыны
	Қазақстан	ТМД және ЭЫДҰ-ға кірмейтін елдер	ЭЫДҰ елдері	
Активтер				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	72.974.576	1.010.368	–	73.984.944
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	3.048.890	597	–	3.049.487
Клиенттерге кредиттер	93.694.401	1.877	–	93.696.278
Өзге қаржы активтері	805.152	315.016	41.849	1.162.017
	170.523.019	1.327.858	41.849	171.892.726
Міндеттемелер				
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	8.245	58.227.218	15.730	58.251.193
Туынды қаржылық міндеттемелер	1.406.000	–	–	1.406.000
Клиенттердің қаражаты	51.292.506	3.932.901	88.211	55.313.618
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	28.530.765	–	–	28.530.765
Жалдау бойынша міндеттемелер	1.938.409	–	–	1.938.409
Басқа да қаржылық міндеттемелер	1.015.021	–	1.816	1.016.837
	84.190.946	62.160.119	105.757	146.456.822
Таза активтер/(міндеттемелер)	86.332.073	(60.832.261)	(63.908)	25.435.904

	2021 жыл			Жиыны
	Қазақстан	ТМД және ЭЫДҰ-ға кірмейтін елдер	ЭЫДҰ елдері	
Активтер				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	257.823.584	431.708	1.927.421	260.182.713
Саудалық бағалы қағаздар	26.621.973	–	–	26.621.973
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	5.990.371	518.749	136.915	6.646.035
Туынды қаржы активтері	18.516	122.933	–	141.449
Клиенттерге кредиттер	196.755.270	29.837	–	196.785.107
Өзге қаржы активтері	499.288	3.173	20.574	523.035
	487.709.002	1.106.400	2.084.910	490.900.312
Міндеттемелер				
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	31.843.168	1.268.525	15.728	33.127.421
Туынды қаржылық міндеттемелер	–	124	–	124
Клиенттердің қаражаты	373.596.786	14.750.798	2.833.439	391.181.023
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27.991.174	–	–	27.991.174
Жалдау бойынша міндеттемелер	1.521.731	–	–	1.521.731
Тәртіптелген борыш	–	8.663.252	–	8.663.252
Басқа да қаржылық міндеттемелер	861.195	7.701	10.546	879.442
	435.814.054	24.690.400	2.859.713	463.364.167
Таза активтер/(міндеттемелер)	51.894.948	(23.584.000)	(774.803)	27.536.145

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару

Өтімділік тәуекелі – бұл Банктің төлемдер бойынша өз міндеттемелерін оларды кәдімгі немесе күтпеген жағдайларда өтеу мерзімі басталған кезде орындай алмау тәуекелі. Осы тәуекелді шектеу мақсатында басшылық банк салымдарының қолданыстағы ең аз сомасына қосымша қаржыландырудың әртүрлі көздерінің қолжетімділігін қамтамасыз етті. Басшылық сондай-ақ өтімділікті ескере отырып, активтерді басқаруды және болашақ ақша ағындары мен өтімділіктің күнделікті мониторингін жүзеге асырады. Бұл үдеріс күтілетін ақша ағынын бағалауды және қажет болған жағдайда қосымша қаржыландыру алу үшін пайдаланылуы мүмкін жоғары сапалы қамтамасыз етудің болуын қамтиды.

Өтімділік тәуекелін бағалау және төмендету, сондай-ақ осы тәуекелді басқару үшін Банк мынадай тәсілдерді пайдаланады:

- шарттық өтеу мерзімдерін талдау және ақша ағындарын болжау (алшақтықтарды талдау), сондай-ақ депозиттік базаның шоғырлануын талдау;
- өтеу мерзімдеріндегі алшақтықтарды шектейтін лимиттерді (алшақтық шамасына лимиттерді) белгілеу, сондай-ақ өтімділіктің ағымдағы және болжамды деңгейлерін ескере отырып, қаржыландырудың жалпы көлемі бойынша лимиттерді белгілеу және тұрақты өзектендіру;
- қысқа мерзімді өтімділікті басқару үшін қазынашылықтың бағалы қағаздар портфелін бөлу және пайдалану;
- шұғыл жағдайларда іс-қимыл жоспарларын (төтенше іс-шараларды қаржыландыру жоспарларын) әзірлеу.

Банк сондай-ақ реттеуші органдар белгілеген өтімділікке қойылатын талаптарды, оның ішінде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің талаптарын міндетті нормативтер түрінде орындауға міндетті.

Банк өтімділіктің бірқатар ішкі көрсеткіштерінің мониторингін күнделікті негізде жүзеге асырады. Банк қазынашылығы қысқа мерзімді өтімділікті ақшалай позицияны және өтімділігі жоғары бағалы қағаздар портфелін пайдалана отырып, тұрақты негізде басқарады.

Банк ақша қаражатының ағыны күтпеген жағдайда ақша қаражаты есебінен тез сатылуы мүмкін әртүрлі, үлкен сұранысқа ие активтер портфеліне ие. Бұдан басқа, Банк мөлшері Банк міндеттемелерінің деңгейіне байланысты болатын ақша қаражатын (міндетті резервті) ҚРҰБ-не орналастырды.

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелерді талдау

Төмендегі кестеде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлінісінде Банктің қаржылық міндеттемелері берілген. Бірінші талап бойынша өтеуге жататын міндеттемелер, егер өтеу туралы талап ең ерте ықтимал күнге мәлімделгендей қаралады. Алайда Банк көптеген клиенттер Банк тиісті төлем жүргізуге міндетті болатын ең ерте күнге өтеуді талап етпейді және төмендегі кестеде осы болжамды ескере отырып, мерзімдер бойынша жеке тұлғалардың мерзімді депозиттерін ұсынады деп күтеді:

Қаржылық міндеттемелер	2022 жыл				Жиыны
	3 айдан кем	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	37.087.145	1.703.827	26.585.187	–	65.376.159
Клиенттердің қаражаты	26.214.834	25.268.566	5.099.256	–	56.582.656
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	140.323	10.355.105	20.561.392	–	31.056.820
Жалдау бойынша міндеттемелер	110.652	339.629	1.665.818	353.494	2.369.593
Басқа да қаржылық міндеттемелер	1.016.837	–	–	–	1.016.837
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	64.569.791	37.667.127	53.911.653	353.494	156.502.065

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару (жалғасы)

Қаржылық міндеттемелер	2021 жыл				
	3 айдан кем	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	20.992.300	3.502.385	9.042.952	14.005.985	47.543.622
Клиенттердің қаражаты	173.515.748	193.445.763	32.960.031	–	399.921.542
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	140.323	1.871.901	40.068.487	–	42.080.711
Жалдау бойынша міндеттемелер	217.003	539.146	1.789.807	592.647	3.138.603
Тәртіптелген борыш	192.360	579.192	10.261.316	–	11.032.868
Басқа да қаржылық міндеттемелер	879.442	–	–	–	879.442
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	195.937.176	199.938.387	94.122.593	14.598.632	504.596.788

Өтеу мерзімдерін талдау ағымдағы шоттарда қаражаттың тарихи тұрақтылығын көрсетпейді, оларды қайтару жоғарыдағы кестелерде көрсетілгеннен неғұрлым ұзақ кезең ішінде дәстүрлі түрде жүргізілді. Бұл қалдықтар кестелерде «3 айдан аз» ішінде өтелуге тиіс сомаларға енгізілген.

Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес Банк салымшылардың бірінші талабы бойынша клиенттер салымдарының сомасын беруге міндетті.

Төмендегі кестеде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің шартты және шарттық міндеттемелерінің шарттық қолданылу мерзімдері берілген. Кредиттер беру бойынша барлық орындалмаған міндеттемелер клиент оны орындауды талап ете алатын ең ерте күнді қамтитын уақыт кезеңіне енгізіледі. Қаржылық кепілдік шарттары жағдайында кепілдіктің ең жоғары сомасы осы кепілдік талап етілуі мүмкін ең ерте кезеңге жатады.

	2022 жыл				
	3 айдан кем	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
Шарттық және шартты міндеттемелер	2.240.362	760.232	334.214	80.369	3.415.177

	2021 жыл				
	3 айдан кем	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
Шарттық және шартты міндеттемелер	6.087.846	2.269.920	16.449.535	594.253	25.401.554

Банк барлық шартты немесе шарттық міндеттемелерді олардың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін орындау талап етіледі деп күтеді.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағындарының әділ құны пайыздық мөлшерлемелер мен валюта бағамдары сияқты нарықтық параметрлердегі өзгерістердің салдарынан ауытқитын тәуекел. Саудалық және саудалық емес портфель бойынша нарықтық тәуекел сезімталдықты талдау негізінде басқарылады және бақыланады. Валюталық позицияларды қоспағанда, Банктің нарықтық тәуекелдің елеулі шоғырлануы жоқ.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – бұл қаржы құралының құны валюта бағамдарындағы өзгерістердің салдарынан ауытқитын тәуекел. Тәуекелдер жөніндегі комитет ҚРҰБ нормативтері негізінде шетел валютасындағы позициялар бойынша лимиттерді белгіледі. Позициялар күн сайын қадағаланады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

27. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел (жалғасы)

Валюталық тәуекел (жалғасы)

Келесі кестеде 31 желтоқсанда Банктің саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ болжанатын ақша ағындары бойынша елеулі позициялары бар валюталар берілген. Жүргізілген талдау теңгеге қатысты валюталық бағамдардағы ықтимал өзгерістің пайдаға немесе залалға әсерін есептейді (әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуы салдарынан). Капиталға әсері пайдаға немесе залалға әсерінен айырмашылығы жоқ. Барлық басқа параметрлер тұрақты шамалармен қабылданған. Кестедегі теріс сомалар пайдадағы немесе залалдағы немесе капиталдағы ықтимал ықтимал таза азаюды, ал оң сомалар әлеуетті таза ұлғаюды көрсетеді.

Валюта	2022 жыл			
	Валюта бағамындағы өзгеріс % -бен	Салық салынғанға дейінгі пайдаға әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс % -бен	Салық салынғанға дейінгі пайдаға әсері
АҚШ доллары	15%	(281.578)	-15%	281.578
Еуро	15%	(1.028.416)	-15%	1.028.416
Ресей рублі	15%	(4.614)	-15%	4.614
Фунт стерлинг	15%	-	-15%	-

Валюта	2021 жыл			
	Валюта бағамындағы өзгеріс % -бен	Салық салынғанға дейінгі залалға әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс % -бен	Салық салынғанға дейінгі залалға әсері
АҚШ доллары	13%	(1.493.539)	-10%	1.148.876
Еуро	13%	7.525.443	-10%	(5.788.802)
Ресей рублі	13%	1.474.487	-13%	(1.474.487)
Фунт стерлинг	13%	516	-10%	(397)

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел - жүйелік істен шығу, қызметкерлердің қателіктері, алаяқтық немесе сыртқы оқиғалар салдарынан туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі жұмыс істеуін тоқтатқан кезде операциялық тәуекелдер беделге зиян келтіруі, құқықтық салдары болуы немесе қаржылық залалдарға әкеп соғуы мүмкін. Банк барлық операциялық тәуекелдер жойылды деген болжамды ұсына алмайды, бірақ бақылау жүйесінің көмегімен және ықтимал тәуекелдерге тиісті реакция мен қадағалау жолымен Банк осындай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі ішкі аудитті қоса алғанда, міндеттерді, қол жеткізу құқығын, бекіту және салыстырып тексеру рәсімдерін, персоналды оқытуды, сондай-ақ бағалау рәсімдерін тиімді бөлуді көздейді.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

28. Қаржы құралдарының әділ құны

Банк әділ құнды мерзімдік бағалау үшін де, бағалы қағаздарды сату үшін қолда жоқ жағдайда да, сатуға арналған активтерді біржолғы бағалау үшін де саясат пен рәсімдерді айқындайды.

Әрбір есепті күнге Банк активтер мен міндеттемелер құнының өзгеруін талдайды, оларға қатысты Банктің есеп саясатына сәйкес қайта бағалау не қайта талдау талап етіледі. Осы талдаудың мақсаттары үшін Банк бағалау есептеріндегі ақпаратты шарттармен және басқа да маңызды құжаттармен салыстыра отырып, алдыңғы бағалау кезінде пайдаланылған негізгі бастапқы деректерді тексереді. Банк сондай-ақ әрбір активтің және міндеттеменің әділ құнының әрбір өзгерісін осы өзгеріс негізді болып табылатынын айқындау үшін тиісті сыртқы көздермен салыстырады. Банк кезең-кезеңмен бағалау нәтижелерін Банктің Аудит жөніндегі комитетіне және тәуелсіз аудиторларына ұсынады. Бұл ретте бағалау кезінде пайдаланылған негізгі жорамалдар талқыланады.

Мынадай кестеде табиғат, актив пен міндеттеме бойынша сипаттамалар мен тәуекелдер, сондай-ақ әділ құн көздері сатысының деңгейлері негізінде активтер мен міндеттемелер сыныптары бөлінісінде активтер мен міндеттемелерді талдау берілген:

<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>Бағалау күні</i>	<i>1-деңгей</i>	<i>2-деңгей</i>	<i>3-деңгей</i>	<i>Жиыны</i>
Әділ құны ашылатын активтер					
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
Ақша қаражаты және олардың баламалары		–	73.984.944	–	73.984.944
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
Қаржы ұйымдарындағы қаражат Клиенттерге кредиттер		–	3.049.487	–	3.049.487
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
Өзге қаржы активтері		–	–	96.789.355	96.789.355
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
		–	–	1.162.017	1.162.017
Әділ құны бойынша бағаланатын міндеттемелер					
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
Туынды қаржылық міндеттемелер		1.406.000	–	–	1.406.000
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты Клиенттердің қаражаты		–	58.251.193	–	58.251.193
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
		–	55.112.023	–	55.112.023
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар Жалдау бойынша міндеттемелер		–	26.394.794	–	26.394.794
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
		–	–	1.938.409	1.938.409
	2022 жылғы 31 желтоқсан				
Басқа да қаржылық міндеттемелер		–	–	1.016.837	1.016.837

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

28. Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>Бағалау күні</i>	<i>1-деңгей</i>	<i>2-деңгей</i>	<i>3-деңгей</i>	<i>Жины</i>
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Туынды қаржы активтері	2021 жылғы 31 желтоқсан	141.449	–	–	141.449
Саудалық бағалы қағаздар	2021 жылғы 31 желтоқсан	26.621.973	–	–	26.621.973
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаты және олардың баламалары	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	260.182.713	–	260.182.713
Қаржы ұйымдарындағы қаражат Клиенттерге кредиттер	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	6.646.035	–	6.646.035
Өзге қаржы активтері	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	–	203.787.330	203.787.330
		–	–	729.290	729.290
Әділ құны бойынша бағаланатын міндеттемелер					
Туынды қаржылық міндеттемелер	2021 жылғы 31 желтоқсан	124	–	–	124
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты Клиенттердің қаражаты	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	34.851.731	–	34.851.731
	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	391.008.301	–	391.008.301
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	27.968.547	–	27.968.547
Жалдау бойынша міндеттемелер	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	–	1.521.731	1.521.731
Тәртіптелген борыш	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	8.663.252	–	8.663.252
Басқа да қаржылық міндеттемелер	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	–	879.442	879.442

2022 және 2021 жылдар ішінде Банк әділ құн бойынша көрсетілген қаржы құралдары үшін әділ құнның иерархиялық моделінің деңгейлері арасында аударымдарды жүзеге асырмады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

28. Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

Әділ құн бойынша ескерілмейтін қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны

Төменде қаржылық жағдай туралы есепте әділ құн бойынша көрсетілмейтін Банктің қаржы құралдары сыныптары бөлінісінде баланстық құн мен әділ құнды салыстыру келтіріледі. Кестеде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құнының мәні келтірілмейді.

	2022 жыл			2021 жыл		
	Баланстық құн	Әділ құн	Мойындалмаған кіріс/ (залал)	Баланстық құн	Әділ құн	Мойындалмаған кіріс/ (залал)
Қаржы активтері						
Ақша қаражаты және олардың баламалары	73.984.944	73.984.944	–	260.182.713	260.182.713	–
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	3.049.487	3.049.487	–	6.646.035	6.646.035	–
Клиенттерге кредиттер	93.696.278	96.789.355	3.093.077	196.785.107	203.787.330	7.002.223
Өзге қаржы активтері	1.162.017	1.162.017	–	729.290	729.290	–
Қаржылық міндеттемелер						
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	58.251.193	58.251.193	–	33.127.421	34.851.731	(1.724.310)
Клиенттердің қаражаты	55.313.618	55.112.023	201.595	391.181.023	391.008.301	172.722
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	28.530.765	26.394.794	2.135.971	27.991.174	27.968.547	22.627
Жалдау бойынша міндеттемелер	1.938.409	1.938.409	–	1.521.731	1.521.731	–
Тәртіптелген борыш	–	–	–	8.663.252	8.663.252	–
Басқа да қаржылық міндеттемелер	1.016.837	1.016.837	–	879.442	879.442	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістің жиыны			5.430.643			5.473.262

Бұдан әрі осы қаржылық есептілікте әділ құн бойынша көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде пайдаланылған әдістемелер мен жорамалдар сипатталған.

Әділ құны шамамен олардың баланстық құнына тең активтер

Өтімді болып табылатын немесе қысқа өтеу мерзімі (үш айдан кем) бар қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың баланстық құны шамамен әділ құнға тең болуына жол беріледі. Осы жорамал талап ету бойынша салымдарға және белгіленген өтеу мерзімінсіз жинақ шоттарына да қолданылады.

Туынды құралдар

Құны бағалау модельдерінің көмегімен айқындалатын, бастапқы деректері нарықта байқалатын туынды құралдар негізінен пайыздық своптар, валюталық своптар және форвардтық валюталық шарттар болып табылады. Негұрлым жиі қолданылатын бағалау модельдері келтірілген құнды есептеуді пайдаланатын форвардтар мен своптардың бағасын айқындау модельдерін қамтиды. Модельдер контрагенттердің кредиттік сапасын, валюталардың форвардтық және спот-бағамдарын, сондай-ақ пайыздық мөлшерлемелердің қисығын қоса алғанда, әртүрлі бастапқы деректерді біріктіреді. Құны нарықта байқалмайтын елеулі бастапқы деректерді пайдалана отырып бағалау модельдерінің көмегімен айқындалатын туынды құралдар негізінен ұзақ мерзімді опциондарды білдіреді. Мұндай туынды құралдар биноминалдық модельдің көмегімен бағаланады. Модельдер нарықтық мөлшерлемелердің құбылмалылығын қоса алғанда, нарықта байқалмайтын түрлі жорамалдарды біріктіреді.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

28. Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

Әділ құн бойынша ескерілмейтін қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны (жалғасы)

Саудалық бағалы қағаздар

Құны бағаны бағалаудың қандай да бір моделінің немесе айқындау моделінің көмегімен белгіленетін саудалық бағалы қағаздары негізінен, бағаланбайтын акциялармен және борыштық бағалы қағаздармен ұсынылған. Бұл активтердің құны модельдердің көмегімен айқындалады, олар бір жағдайларда нарықта байқалатын деректерді ғана, ал басқа – нарықта байқалатын да, байқалмайтын да деректерді қамтиды. Нарықта байқалмайтын бастапқы деректер инвестициялар объектісінің болашақ қаржылық көрсеткіштеріне, оның тәуекелдерінің сипатына қатысты жорамалдарды, сондай-ақ инвестициялар объектісі өз қызметін жүзеге асыратын салаға және географиялық юрисдикцияға қатысты экономикалық жорамалдарды қамтиды.

Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін қаржылық активтер және қаржылық міндеттемелер

Кредиттелмейтін құралдардың, клиенттерге кредиттердің, клиенттердің қаражатының, банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражатының, өзге де қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны осындай талаптармен, кредиттік тәуекелмен және өтеу мерзімімен берешек бойынша қазіргі сәтте бар мөлшерлемелерді пайдалана отырып, болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бағаланады.

Тіркелген мөлшерлемесі және құбылмалы мөлшерлемесі бар қаржы құралдары

Биржада бағаланатын борыштық құралдар жағдайында әділ құн жарияланған нарықтық бағаларға негізделген. Кредиттелмейтін құралдардың, клиенттерге кредиттердің, клиенттердің депозиттерінің, қаржы институттарындағы қаражаттың, банктердің және басқа да қаржы институттарының депозиттерінің, өзге де қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны осындай талаптармен, кредиттік тәуекелмен және өтеу мерзімімен берешек бойынша қазіргі сәтте бар мөлшерлемелерді пайдалана отырып, ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау арқылы бағаланады. Ағымдағы пайыздық мөлшерлеменің мөлшерін айқындау кезінде Банк ҚРҰБ ресми сайтында жарияланатын қолжетімді ақпаратты пайдаланады.

Негізгі жорамалдардағы өзгерістерге әділ құны бойынша бағаланатын 3-деңгейдегі қаржы құралдарының елеулі бақыланбайтын бастапқы деректері мен сезімталдығы

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің әділ құны бойынша бағаланатын 3-деңгейдегі қаржы құралдары болмады.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

29. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау

Төмендегі кестеде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оларды өтеудің күтілетін мерзімдері бөлінісінде активтер мен міндеттемелер берілген. Банктің өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелері туралы ақпарат 27 «Тәуекелдерді басқару» ескертпесінде ашылған.

	2022 жыл			2021 жыл		
	Бір жыл ішінде	Бір жылдан астам	Жиыны	Бір жыл ішінде	Бір жылдан астам	Жиыны
Ақша қаражаты және олардың баламалары	73.984.944	–	73.984.944	260.182.713	–	260.182.713
Саудалық бағалы қағаздар	–	–	–	26.621.973	–	26.621.973
Қаржы ұйымдарындағы қаражат	3.049.487	–	3.049.487	6.646.035	–	6.646.035
Туынды қаржы активтері	–	–	–	141.449	–	141.449
Клиенттерге кредиттер	7.396.561	86.299.717	93.696.278	27.297.322	169.487.785	196.785.107
Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құралдар мен активтер	–	6.012.520	6.012.520	–	5.515.298	5.515.298
Материалдық емес активтер	–	4.934.763	4.934.763	–	4.548.325	4.548.325
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	411.202	–	411.202	–	–	–
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	–	7.750.110	7.750.110	–	–	–
Өзге активтер	1.767.441	1.282.500	3.049.941	1.183.939	1.093.670	2.277.609
Жиыны	86.609.635	106.279.610	192.889.245	322.073.431	180.645.078	502.718.509
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	35.005.939	23.245.254	58.251.193	21.076.467	12.050.954	33.127.421
Мемлекеттік субсидиялар	–	–	–	–	2.041.347	2.041.347
Туынды қаржылық міндеттемелер	1.406.000	–	1.406.000	124	–	124
Клиенттердің қаражаты	49.978.479	5.335.139	55.313.618	360.094.502	31.086.521	391.181.023
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10.017.722	18.513.043	28.530.765	1.446.393	26.544.781	27.991.174
Жалдау бойынша міндеттемелер	5.537	1.932.872	1.938.409	338.459	1.183.272	1.521.731
Тәртіптелген борыш	–	–	–	23.252	8.640.000	8.663.252
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	–	–	–	39.867	–	39.867
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	–	–	–	–	475.474	475.474
Өзге міндеттемелер	2.303.120	221.232	2.524.352	2.745.251	191.098	2.936.349
Жиыны	98.716.797	49.247.540	147.964.337	385.764.315	82.213.447	467.977.762
Нето позиция	(12.107.162)	57.032.070	44.924.908	(63.690.884)	98.431.631	34.740.747

Банктің өз міндеттемелерін өтеу қабілеті оның сол уақыт кезеңі ішінде активтердің баламалы сомасын іске асыру мүмкіндігіне негізделген.

30. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар

ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» сәйкес бірі екінші тараптың операциялық және қаржылық шешімдерін бақылауға немесе едәуір дәрежеде ықпал етуге мүмкіндігі бар тараптар байланысты деп есептеледі. Тараптар байланысты болып табыла ма деген мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны назарға алынады.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелерге түсе алады. Мұндай мәмілелердің бағалары мен талаптары байланысты емес тараптар арасындағы мәмілелердің бағалары мен шарттарынан өзгеше болуы мүмкін.

Мемлекетпен байланысты ұйымдармен жасалатын операциялар

Ресей Федерациясы Ресей Федерациясының Мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі федералдық агенттігі арқылы Банктің қызметін бақылайды.

Ресей Федерациясы мемлекеттік агенттіктер мен өзге де ұйымдар арқылы кәсіпорындардың өлеуі саясаты (бірлесіп «мемлекетпен байланысты кәсіпорындар» деп аталатын) тікелей және жанама түрде бақылайды және елеулі ықпал етеді.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

Байланысты тараптармен барлық мәмілелерді Банк өзінің күнделікті қызметі процесінде нарықтық мөлшерлемелер негізінде белгіленген бағалар бойынша жүзеге асырады.

30. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Мемлекетпен байланысты ұйымдармен операциялар (жалғасы)

Байланысты тараптармен жасалатын операциялардың көлемі, жыл соңындағы сальдо, сондай-ақ бір жыл ішіндегі шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде берілген:

	2022 жыл			
	Бас компания	Бас компанияның жалпы бақылауындағы ұйымдар	Мемлекетпен байланысты кәсіпорындар	Негізгі басқарушы персонал
1 қаңтардағы ақша қаражаты және олардың баламалары	431.477	253.018	–	–
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттарға түсімдер	1.517.876.198	88.792.158	–	–
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттардан төлемдер	(1.517.305.449)	(88.793.817)	–	–
31 желтоқсанға ақша қаражаты және олардың баламалары, ККЗ-ға резервті шегергенге дейін	1.002.226	251.359	–	–
ККЗ резервін шегергенде	–	–	–	–
ККЗ-ға резервті шегергендегі 31 желтоқсандағы ақша қаражаты және олардың баламалары	(33)	(251.359)	–	–
1 қаңтардағы клиенттерге кредиттер	–	–	–	25.792
Жыл ішінде берілген кредиттер	–	–	–	–
Жыл ішінде өтелген кредиттер	–	–	–	(25.792)
31 желтоқсанға клиенттерге кредиттер	–	–	–	–
ККЗ резервін шегергенде	–	–	–	–
31 желтоқсанға клиенттерге кредиттер	–	–	–	–
1 қаңтардағы банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	1.268.298	15.954	4.318.240	–
Жыл ішінде қаражаттың түсуі	795.991.478	57.166.128	–	–
Жыл ішінде қаражат төлеу	(769.606.218)	(57.165.931)	(4.318.240)	–
Бағамдық айырма	30.573.189	–	–	–
31 желтоқсандағы Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	58.226.747	16.151	–	–
1 қаңтардағы клиенттердің қаражаты	–	–	–	12.856
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттарға түсімдер	–	–	–	1.179.371
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттардан төлемдер	–	–	–	(989.981)
31 желтоқсандағы клиенттердің қаражаты	–	–	–	202.246
1 қаңтардағы тәртіптелген борыш	8.663.252	–	–	–
Жыл ішінде жүргізілген өтеу	(11.535.000)	–	–	–
Тәртіптелген борыш бойынша пайыздық сыйақыны есептеу	839.833	–	–	–
Тәртіптелген борыш бойынша пайыздық сыйақы төлеу	(887.626)	–	–	–
Валюта бағамдарының өзгеруінің әсері	2.919.541	–	–	–
31 желтоқсанға тәртіптелген борыш	–	–	–	–

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

30. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Мемлекетпен байланысты ұйымдармен операциялар (жалғасы)

	2021 жыл			
	Бас компания	Бас компанияның жалпы бақылауындағы ұйымдар	Мемлекетпен байланысты кәсіпорындар	Негізгі басқарушы персонал
1 қаңтардағы ақша қаражаты және олардың баламалары	236.243	292.191	–	–
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттарға түсімдер	3.624.992.262	509.722.476	–	–
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттардан төлемдер	(3.624.797.028)	(509.761.649)	–	–
31 желтоқсанға ақша қаражаты және олардың баламалары, ККЗ-ға резервті шегергенге дейін	431.477	253.018	–	–
ККЗ резервін шегергенде	(3)	–	–	–
ККЗ-ға резервті шегергендегі 31 желтоқсандағы ақша қаражаты және олардың баламалары	431.474	253.018	–	–
1 қаңтардағы клиенттерге кредиттер	–	–	–	–
Жыл ішінде берілген кредиттер	–	–	–	27.211
Жыл ішінде өтелген кредиттер	–	–	–	(1.419)
31 желтоқсанға клиенттерге кредиттер	–	–	–	25.792
ҰБЖ резервін шегергенде	–	–	–	(39)
31 желтоқсанға клиенттерге кредиттер	–	–	–	25.753
1 қаңтардағы банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	511.552	5.931	–	–
Жыл ішінде қаражаттың түсуі	2.649.836.866	515.497.524	4.312.040	–
Жыл бойы қаражат төлеу	(2.649.080.120)	(515.487.501)	–	–
Бағамдық айырма	–	–	6.200	–
31 желтоқсандағы банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты	1.268.298	15.954	4.318.240	–
1 қаңтардағы клиенттердің қаражаты	–	–	–	4.962
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттарға түсімдер	–	–	–	1.082.657
Жыл ішіндегі ағымдағы шоттардан төлемдер	–	–	–	(1.074.763)
31 желтоқсандағы клиенттердің қаражаты	–	–	–	12.856
1 қаңтардағы тәртіптелген борыш	8.450.568	–	–	–
Жыл ішінде жүргізілген өтеу	–	–	–	–
Тәртіптелген борыш бойынша пайыздық сыйақыны есептеу	774.770	–	–	–
Тәртіптелген борыш бойынша пайыздық сыйақы төлеу	(780.137)	–	–	–
Валюта бағамдарының өзгеруінің әсері	218.051	–	–	–
31 желтоқсанға тәртіптелген борыш	8.663.252	–	–	–

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

30. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Мемлекетпен байланысты ұйымдармен операциялар (жалғасы)

	2022 жыл				2021 жыл			
	Бас компанияның жалпы бақылауындағы компания	Мемлекетпен байланысты кәсіпорындар	Негізгі басқарушы персонал	Негізгі компания	Бас компанияның жалпы бақылауындағы ұйымдар	Мемлекетпен байланысты кәсіпорындар	Негізгі басқарушы персонал	Негізгі компания
Ақша қаражаты және олардың баламалары								
Пайыздық кірістер	58.346	-	-	-	9.678	-	-	-
Пайыздық мөлшерлемелер	0,5%	-	-	-	0,3-0,35%	-	-	-
Клиенттерге кредиттер								
Пайыздық кірістер	-	-	-	-	-	-	-	229
Пайыздық мөлшерлемелер	-	-	-	-	-	-	-	4.1-17.2%
Инвестициялық бағалы қағаздар								
Пайыздық кірістер	-	-	-	-	-	-	-	-
Пайыздық мөлшерлемелер	-	-	-	-	-	-	-	-
Банктердің және өзге де қаржы ұйымдарының қаражаты								
Пайыздық шығыстар	(6.443.014)	(213)	(1.047)	(556)	-	-	(240)	(920)
Пайыздық мөлшерлемелер	9,5%	0,5%	1%	8-8,6%	-	-	1%	1-8,3-9%
Тәртіптелген борыш								
Пайыздық шығыстар	(839.833)	-	-	-	(774.770)	-	-	-
Пайыздық мөлшерлемелер	8,93%	-	-	-	8,93%	-	-	-

Негізгі басқару персоналына 10 адамнан тұратын сыйақы (2021 жылы – 6 адам) мыналарды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Жалақы және өзге де қысқа мерзімді төлемдер	479.799	534.267
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	45.142	49.962
Негізгі басқарушы персоналға сыйақы жиыны	524.941	584.229

31. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер

	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Тәртіптелген борыш
2021 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құны	15.156.798	8.450.568
Шығарылым	27.359.689	-
Өтеу	(15.022.677)	-
Бағамдық айырмалар	-	218.051
Басқалар	497.364	(5.367)
2021 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны	27.991.174	8.663.252
Өтеу	-	(11.535.000)
Бағамдық айырмалар	-	2.919.541
Басқалар	539.591	(47.793)
2022 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны	28.530.765	1.999.999

«Басқалар» бабы сондай-ақ шығарылған борыштық бағалы қағаздар мен реттелген қарыздар бойынша есептелген, бірақ әлі төленбеген пайыздардың әсерін қамтиды. Банк төленген пайыздарды операциялық қызметтен түскен ақша ағыны ретінде жіктейді.

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

32. Капиталдың жеткіліктілігі

Банк өзінің қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Банк капиталының жеткіліктілігі Банк қызметін қадағалауды жүзеге асыру кезінде ҚРҰБ белгіленген өзге әдістерден басқа коэффициенттерді пайдалана отырып бақыланады.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банк капиталға қатысты заңнамада белгіленген барлық сыртқы талаптарды толық сақтады.

Банк үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты Банктің капиталға қатысты сыртқы талаптарды сақтауын және қызметті жүзеге асыру және акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті жоғары кредиттік рейтингті және капиталдың жеткіліктілік нормативтерін қолдауды қамтамасыз етуден тұрады.

Банк өз капиталының құрылымын басқарады және оны жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің экономикалық жағдайлары мен тәуекел сипаттамаларындағы өзгерістер тұрғысынан түзетеді.

ҚРҰБ Банк капиталының деңгейіне қойылатын талаптардың орындалуын белгілейді және бақылайды.

Банктер ҚРҰБ белгіленген қолданыстағы талаптарға сәйкес:

- негізгі капиталдың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелер сомасына, нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық шарасын (k1) ескере отырып есептелген активтердің, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелердің қатынасын;
- инвестицияларды шегергендегі 1-деңгейдегі капиталдың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелер, активтер, шартты және ықтимал талаптар мен нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық шарасын (k1-2) ескере отырып есептелген міндеттемелер сомасына қатынасы;
- меншікті капиталдың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелер сомасына, нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық шарасын (k2) ескере отырып есептелген активтердің, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелердің қатынасын ұстауы тиіс.

Банктің меншікті капиталы ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген оң айырмашылықтарды шегергендегі бірінші деңгейдегі капитал мен екінші деңгейдегі капитал сомасы ретінде есептеледі.

Кестеде бұдан әрі Банктің 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген капиталын талдау көрсетілген:

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
1-деңгейдегі капитал	39.102.195	28.994.233
2-деңгейдегі капитал	-	5.184.000
Меншікті капитал	39.102.195	34.178.233
Тәуекелді, шартты және ықтимал міндеттемелерді, операциялық және нарықтық тәуекелді ескере отырып мөлшерленген нормативтік активтердің барлығы	139.543.000	234.949.530
k1 коэффициенті (минимум 5,5%)	28,0%	12,3%
k1-2 коэффициенті (минимум 6,5%)	28,0%	12,3%
k2 коэффициенті (минимум 8,0%)	28,0%	14,5%

(Егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгемен)

33. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Геосаяси шиеленістің өсуіне байланысты 2022 жылғы ақпаннан бастап қор және валюта нарықтарында құбылмалылықтың айтарлықтай өсуі байқалады. 2023 жылғы 24 ақпанда ҚРҰБ Ақша-кредит саясаты жөніндегі комитеті базалық мөлшерлемені +/- 1 пайыздық тармақ дәлізбен жылдық 16,75% деңгейінде белгілеу туралы шешім қабылдады.

Қазіргі уақытта Банк басшылығы өзгеріп жатқан микро- және макроэкономикалық жағдайлардың Банк қызметінің қаржылық жағдайына және нәтижелеріне ықтимал ықпалына талдау жүргізеді және таяу болашақта өтімділікті қолдау жөнінде қажетті шаралар қабылдайды.

